

V I Lenin

Den proletära revolutionen och renegaten Kautsky**Innehåll**

Den proletära revolutionen och renegaten Kautsky	1
Förord	2
Hur Kautsky förvandlande Marx till en dussinliberal	3
Borgerlig och proletär demokrati	9
Kan det finnas jämlikhet mellan den utsugne och utsugaren?.....	14
Sovjeterna får inte understå sig att bli statsorganisationer	18
Konstituerande församlingen och sovjetrepubliken	21
Sovjetförfattningen	26
Vad är internationalism?.....	31
Kryperi för bourgeoisin under sken av ”ekonomisk analys”.....	38
Bilaga I. Teser om konstituerande församlingen.....	53
Bilaga II. Vanderveldes nya bok om staten	53

Förord

Kautskys nyligen i Wien utgivna broschyr Proletariatets diktatur (Ignaz Brand, Wien 1918, 63 sidor) är ett högst åskådligt exempel på Andra internationalens fullständiga och nesliga bankrutt, som alla ärliga socialister i alla länder sedan länge talat om. Frågan om den proletära revolutionen ställs nu praktiskt på dagordningen i en hel rad stater. En analys av Kautskys renegatsofismer och fullständiga förnekande av marxismen är därför av behovet påkallad.

Först måste emellertid betonas, att skrivaren av dessa rader alltsedan krigets början upprepade gånger påvisat Kautskys brytning med marxismen. Frågan togs upp i en rad artiklar under åren 1914-16 i de utomlands utkommande Sotsial-Demokrat och Kommunist. Artiklarna har samlats i en av petrogradsovjeten utgiven bok: G Zinovjev och N Lenin, Mot strömmen, Petrograd 1918 (550 sidor). I en broschyr, som gavs ut i Genève 1915 och samma år översattes till tyska och franska, skrev jag om "kautskyanismen":

"Kautsky, Andra internationalens största auktoritet, erbjuder ett i högsta grad typiskt och slående exempel på hur erkännandet av marxismen i ord i verkligheten har lett till att den förvandlats till 'struveism' eller 'brentanoism' " [dvs till en liberalt borgerlig teori som erkänner proletariatets icke-revolutionära "klass"-kamp, vilket klarast uttryckts av den ryske skriftställaren Struve och den tyske ekonomen Brentano]. Detta framgår också av Plechanovs exempel. Genom uppenbara sofismer berövar man marxismen dess revolutionära levande anda, man accepterar allt hos marxismen utom de revolutionära kampmedlen, propagandan för och förberedandet av dessa medel samt massornas fostran just i denna riktning. Kautsky söker på ett principlöst sätt 'försona' socialchauvinismens grundtanke, erkännandet av fosterlandsförsvaret i detta krig, med en diplomatisk, skenbar eftergift åt vänstern i form av röstnedläggning vid voteringen om krediter, orerande om sin oppositionella inställning m m. Kautsky, som 1909 skrev en hel bok om den annalkande revolutionsepoken och om sambandet mellan krig och revolution, Kautsky, som 1912 undertecknade Baselmanifestet om att utnyttja det kommande kriget på revolutionärt sätt, söker nu av alla krafter att rättfärdiga och skönmåla socialchauvinismen och ansluter sig i likhet med Plechanov till bourgeoisin för att förlöjliga all tanke på revolution, alla steg mot en direkt revolutionär kamp.

Arbetarklassen kan inte genomföra sin världshistoriska revolutionära roll, om den inte skoningslöst bekämpar detta överlöperi, denna karaktärslöshet, detta kryperi för opportunisten och denna exempellösa teoretiska förflackning av marxismen. Kautskyanismen är inte någon tillfällig företeelse utan en social produkt av motsättningarna inom Andra internationalen, av att man i ord betygar sin trohet mot marxismen men i handling underordnar sig opportunisten." (G Zinovjev och N Lenin, Socialismen och kriget, Genève 1915, s 13f)

Vidare. I den år 1916 skrivna boken Imperialismen som kapitalismens senaste etapp (utgiven i Petrograd 1917) granskade jag utförligt den teoretiska falskheten i Kautskys alla resonemang om imperialismen. Jag anförde Kautskys definition av imperialismen. "Imperialismen är en produkt av den högt utvecklade industrikapitalismen. Den består i varje industriell kapitalistisk nations strävan efter att underkuva och med sig förena ett allt större *agrarmråde* [kursiverat av Kautsky] utan hänsyn till av vilka nationer de * bebos." Jag påvisade att denna definition är fullständigt oriktig och att den är "ägnad" att skylta över imperialismens djupaste motsättningar och att därefter leda till försoning med opportunisten. Jag anförde min definition av imperialismen: "Imperialismen är kapitalismen på det utvecklingsstadium, då monopolens och finanskapitalets herravälde utformats, då kapitalexporten blivit särskilt

---

* Tryckfel. Skall vara "det". – Red

betydelsefull, då världens uppdelning mellan de internationella trusterna börjat, och uppdelningen av hela jordens territorium mellan de största kapitalistiska länderna fullbordats". Jag påvisade att Kautskys kritik av imperialismen rentav är underlägsen den borgerliga, källborgerliga kritiken av den.

Slutligen skrev jag i augusti och september 1917, dvs före den proletära revolutionen i Ryssland (den 25 oktober eller 7 november 1917), broschyren Stat och revolution. Marxismens statsteori och proletariatets uppgifter i revolutionen, som kom ut i Petrograd i början av 1918. I sjätte kapitlet, Hur opportunisterna förflockat marxismen, ägnade jag Kautsky särskild uppmärksamhet och bevisade att han fullständigt förvrängt Marx' teori, förfalskat den på opportunistiskt sätt och att han "avsvärjer sig revolutionen i handling" fast han "samtidigt erkänner den i ord".

Det grundläggande teoretiska felet i Kautskys broschyr om proletariatets diktatur består egentligen just i de opportunistiska förvrängningar av Marx' teori om staten, som uttömmande avslöjats i min broschyr Stat och revolution.

Dessa inledande anmärkningar var nödvändiga, ty de bevisar att jag öppet anklagade Kautsky för att vara renegat *långt innan* bolsjevikerna tog statsmakten och för den skull fördömdes av Kautsky.

Hur Kautsky förvandlande Marx till en dussinliberal

Den huvudfråga som Kautsky berör i sin broschyr gäller den proletära revolutionens grundläggande innehåll, nämligen proletariatets diktatur. Det är en fråga som har den största betydelse för alla länder, särskilt för de avancerade, särskilt för de krigförande och särskilt i våra dagar. Man kan utan överdrift säga, att detta är hela den proletära klasskampens viktigaste fråga. Vi måste därför behandla den uppmärksam.

Kautsky formulerar frågan så här: "Motsatsen mellan de båda socialistiska riktningarna" (dvs bolsjevikerna och icke-bolsjevikerna) är "motsatsen mellan två i grunden olika metoder: den *demokratiska* och den *diktatoriska*" (s 3).

Vi anmärker i förbigående, att när Kautsky kallar icke-bolsjevikerna i Ryssland, dvs mensjevikerna och socialistrevolutionärerna, för socialister, så rättar han sig efter deras benämning, dvs efter ett ord, men inte efter *den verkliga ställning* de intar i proletariatets kamp mot bourgeoisin. En praktfull uppfattning och tillämpning av marxismen! Men mer om detta längre fram.

Nu måste vi ta det viktigaste: Kautskys stora upptäckt om "den grundläggande motsatsen" mellan "den demokratiska och den diktatoriska metoden". Det är frågans kärnpunkt. Det är hela innehållet i Kautskys broschyr. Och det är ett så oerhört teoretiskt virrvarr, ett så fullständigt förnekande av marxismen, att det måste erkännas att Kautsky betydligt överträffat Bernstein.

Frågan om proletariatets diktatur är frågan om den proletära statens förhållande till den borgerliga staten, den proletära demokratins till den borgerliga demokratin. Det kunde tyckas, att detta är klart som dagen. Men i likhet med en gymnasielärare, som förbenats genom att upprepa historieböckerna, vänder Kautsky envetet ryggen åt 1900-talet och ansiktet mot 1700-talet och idisslar för femtioelfte gången i en hel rad otroligt långtråkiga avsnitt de gamla utslitna fraserna om den borgerliga demokratins förhållande till absolutismen och medeltiden!

Alldeles som om han i sömnen idisslade hackelse!

Men detta betyder ju, att han inte alls förstår vad frågan gäller. Kautskys ansträngningar att framställa saken som om det finnes personer som predikade ”förakt för demokratin” (s 11) osv kan ju bara väcka löje. Med sådana bagateller är Kautsky tvungen att beslöja och trassla till frågan eftersom han ställer den på liberalt sätt, som en fråga om demokratin i allmänhet och inte om den borgerliga demokratin. Han undviker t o m detta exakta klassbegrepp och försöker tala om en ”försocialistisk” demokrati. Nästan en tredjedel av broschyren, 20 sidor av 63, har vår pratmakare fullt med svammel som är mycket angenämt för bourgeoisin, då det är liktydigt med att skönmåla den *borgerliga* demokratin och skymma undan frågan om den proletära revolutionen.

Men titeln på Kautskys broschyr är inte desto mindre Proletariatets diktatur. Att just detta är *kärnan* i Marx’ teori är allmänt känt. Och Kautsky måste efter allt sitt irrelevanta svammel anföra Marx’ ord om proletariatets diktatur.

Men *hur* ”marxisten” Kautsky gjorde är rena farsen! Hör bara:

”Denna åsikt [vilken Kautsky uttyder som förakt för demokratin] stöder sig på ett ord av Karl Marx” – så heter det bokstavligen på s 20. Och på s 60 upprepar han detta to m i den formen att ”man [bolsjevikerna] i rätt tid erinrade sig det lilla ordet [bokstavligen så!! des Wörtchens] om proletariatets diktatur, som Marx en gång år 1875 använde i ett brev”.

Detta Marx’ ”lilla ord” lyder:

”Mellan det kapitalistiska och det kommunistiska samhället ligger den period då det ena revolutionärt omvandlas i det andra. Därtill svarar också en politisk övergångsperiod, vars stat inte kan vara någonting annat än proletariatets revolutionära diktatur.”

För det första: att kalla detta berömda resonemang av Marx, vilket utgör en sammanfattning av hela hans revolutionära teori, för ”ett ord” eller rentav ”ett litet ord”, det betyder att göra narr av marxismen, att fullständigt förneka den. Man får inte glömma att Kautsky kan Marx nästan utantill, att Kautsky av alla hans skrivelser att döma i skrivbordet eller i huvudet har en hel rad träfack, där allt vad Marx skrivit ordnats på det noggrannaste och bekvämaste sätt för att citeras. Kautsky *kan inte vara okunnig* om att både Marx och Engels i såväl brev som tryckta skrifter *många gånger* talade om ”proletariatets diktatur”, både före och särskilt efter Pariskommunen. Kautsky kan inte vara okunnig om att formeln ”proletariatets diktatur” bara utgör en historiskt konkretare och vetenskapligt noggrannare formulering av proletariatets uppgift att ”krossa” det borgerliga statsmaskineriet, vilken uppgift både Marx och Engels på grundval av erfarenheterna av 1848 års och ännu mer av 1871 års revolution talade om från 1852 till 1891, dvs *under fyrtio år*.

Hur skall man förklara att den marxistiske pedanten Kautsky gjort sig skyldig till en så monstruös förvanskning av marxismen? Vad de filosofiska rötterna till denna företeelse beträffar, så är det fråga om att dialektiken byts mot eklekticism och sofistisk. Kautsky är en stor mästare i detta. Vad angår den praktiska politiken, så är det fråga om lakejtjänst åt opportunisterna, dvs i sista hand åt bourgeoisin. Sedan krigets början har Kautsky gjort allt snabbare framsteg i konsten att vara marxist i ord och bourgeoisins lakej i handling och har nu blivit en virtuos på det området.

Detta inser man ännu klarare efter att ha sett hur förträffligt Kautsky ”tolkat” Marx’ ”lilla ord” om proletariatets diktatur. Hör bara:

”Marx har tyvärr underlåtit att närmare visa hur han föreställer sig denna diktatur. [En alltigenom lögnaktig renegatfras, ty Marx och Engels har just gett en rad mycket utförliga anvisningar, vilka den marxistiske pedanten Kautsky avsiktligt ignorerar.] . Bokstavligt taget betyder ordet diktatur

demokratins upphävande. Men bokstavligt taget betyder detta ord självfallet också envælde av en enskild person som inte är bunden av några lagar. Ett envælde som skiljer sig från despoti genom att det inte är tänkt som en ständig statsinstitution utan som en övergående nödfallsåtgärd.

Uttrycket 'proletariatets diktatur', alltså inte diktatur av en enskild person utan av en klass, utesluter redan att Marx härvid tänkte sig en diktatur i uttryckets bokstavliga mening.

Han talade här inte om en *styrelseform*, utan om ett tillstånd som nödvändigtvis måste inträda överallt där proletariatet erövrat den politiska makten. Att Marx här inte åsyftade en styrelseform, bevisas redan av att övergången i England och Amerika enligt hans mening skulle kunna försiggå fredligt, dvs på demokratisk väg." (S 20)

Vi har med avsikt anfört detta resonemang tillfullo för att läsaren klart skall kunna se, vilka metoder "teoretikern" Kautsky tillgriper.

Kautsky föredrog att närma sig frågan genom att börja med en definition av "ordet" diktatur.

Utmärkt. Det är envars heliga rätt att angripa en fråga på det sätt han vill. Man måste bara skilja mellan ett seriöst och ärligt sätt och ett oärligt. Den som utifrån nämnda utgångspunkt skulle vilja behandla frågan på ett seriöst sätt måste ge sin definition av "ordet". Då vore frågan ställd klart och direkt. Men Kautsky gör inte detta. "Bokstavligt taget", skriver han, "betyder ordet diktatur demokratins upphävande."

För det första är detta ingen definition. Om Kautsky ville undvika att ge en definition av begreppet diktatur, varför då välja detta sätt att närma sig frågan?

För det andra är detta uppenbart oriktigt. För en liberal är det naturligt att tala om "demokrati" i allmänhet. En marxist glömmer aldrig att ställa frågan: "Demokrati för vilken klass?" Var och en vet t ex – och "historikern" Kautsky vet det också – att uppror eller även starka jäsningar bland slaverna i forntiden genast avslöjade den antika statens väsen som *slavägardiktatur*. Upphävde denna diktatur demokratin *bland* slavägarna, *för* slavägarna? Alla vet att så inte var fallet.

"Marxisten" Kautsky sade en monstruös dumhet och en osanning, ty han "glömde" klasskampen...

För att förvandla Kautskys liberala och lögnaktiga påstående till ett marxistiskt och riktigt uttalande måste man säga: diktatur betyder inte ovillkorligen att demokratin upphävs för den klass som utövar denna diktatur över andra klasser, men den betyder ovillkorligen att demokratin upphävs (eller väsentligen inskränks, vilket också är en form av upphävande) för den klass, över vilken eller mot vilken diktaturen utövas.

Men hur sant detta påstående än är, så ger det likväl ingen definition av begreppet diktatur.

Låt oss undersöka nästa mening hos Kautsky:

"Men bokstavligt taget betyder detta ord självfallet också envælde av en enskild person som inte är bunden av några lagar,"

Likt en blind hundvalp som på måfå sticker nosen än hit och än dit, stötte Kautsky här av en slump på *en* riktig tanke (nämligen att diktatur är en makt som inte är bunden av några (lagar), men han *gav likväl ingen* definition av begreppet diktatur och kom dessutom med en uppenbar historisk osanning när han påstod, att diktatur betyder *en* persons herravælde. Det är även grammatikaliskt felaktigt, ty diktatur kan också utövas av en klick personer, en oligarki, en klass osv.

Kautsky påvisar vidare skillnaden mellan diktatur och despoti, men fastän hans påstående är uppenbart oriktigt skall vi inte uppehålla oss vid det då det inte har någonting alls att göra

med den fråga som intresserar oss. Kautskys benägenhet att vända sig från 1900-talet till 1700-talet och från 1700-talet till den antika forntiden är känd, och vi hoppas att det tyska proletariet, när det erövrat diktaturen, kommer att ta hänsyn till denna Kautskys benägenhet och t ex göra honom till gymnasielärare i antikens historia. Att slingra sig undan en definition av proletarietets diktatur med funderingar om despoti är antingen en extrem dumhet eller ett ytterst klumpigt bedrägeri.

Resultatet blir att Kautsky, när han åtog sig att tala om diktatur, sade många uppenbara osanningar men inte gav någon som helst definition! I stället för att förlita sig på sina förståndsgåvor kunde han ha tagit sitt minne till hjälp och ur sina ”fack” plockat fram alla de fall där Marx talar om diktatur. Då hade han sannolikt fått följande eller en därmed väsentligen överensstämmande definition:

Diktatur är makt som stöder sig direkt på våld och inte är bunden av några lagar.

Proletarietets revolutionära diktatur är makt som erövrats och stöds genom proletarietets våld mot bourgeoisin, en makt som inte är bunden av några lagar.

Denna enkla sanning, klar som dagen för varje medveten arbetare (representant för massan och inte för överskiktet av det av kapitalisterna köpta kälkborgerliga pack som social-imperialisterna i alla länder utgör), denna sanning, uppenbar för varje representant för de utsugna som kämpar för sin befrielse, denna för varje marxist obestridliga sanning måste man ”i strid tillkämpa sig” av den spränglärde herr Kautsky! Hur skall detta förklaras? Genom den lakej anda som genomsyrat Andra internationalens ledare, vilka blivit föraktliga sykofanter* i bourgeoisins tjänst.

Först tricksade Kautsky när han kom med det uppenbart absurda påståendet att ordet diktatur bokstavligt taget betyder en enskild diktators herravälde, och sedan förklarar han – på grundval av detta trick! – att Marx’ ord om klassens diktatur ”alltså” *inte* skall förstås i bokstavlig mening (utan så, att diktatur inte betyder revolutionärt våld utan ”fredlig” erövring av majoriteten under den borgerliga – märk väl! – ”demokratin”).

Man måste nämligen skilja mellan ”tillstånd” och ”styrelseform”. En förvånansvärt djupsinnig distinktion, precis som om vi skulle skilja mellan dumhets-”tillståndet” hos en person som resonerar oklokt och ”formen” för hans dumheter.

Det är *nödvändigt* för Kautsky att tolka diktaturen som ett ”tillstånd av herravälde” (bokstavligen detta uttryck använder han redan på den följande, 21:a, sidan), ty *då försvinner det revolutionära våldet och den våldsamma revolutionen*. ”Tillståndet av herravälde” är ett tillstånd som vilken majoritet som helst kan befinna sig i under – ”demokratin”! Genom denna bluff försvinner lyckligt och väl *revolutionen!*

Men bedrägeriet är alltför grovt och räddar inte Kautsky. Att diktatur förutsätter och innebär ett för renegater obehagligt ”tillstånd” av *revolutionärt våld*, utövat av en klass mot en annan – denna sanning går det inte att dölja. Det absurda i att skilja mellan ”tillstånd” och ”styrelseform” ligger i öppen dag. Att här tala om styrelseform är en trefaldig dumhet, ty varje skolpojke vet att monarki och republik är olika styrelseformer. Men man måste bevisa för herr Kautsky att *båda* dessa styrelseformer, liksom alla övergående ”styrelseformer” under kapitalismen, endast är varianter av *den borgerliga staten*, dvs av *bourgeoisins diktatur*.

---

* Falsk angivare, utpressare. – Red

Att tala om styrelseformer är slutligen inte bara en dum utan också en klumpig förfalskning av Marx, då denne här med all önskvärd klarhet talar om *statens* form eller typ och inte om styrelseformen.

Den proletära revolutionen är omöjlig utan att det borgerliga statsmaskineriet med våld förstörs och ersätts med ett nytt, som enligt Engels' ord inte längre är någon stat i egentlig mening”.

Kautsky måste sudda ut och förvränga allt detta – det kräver hans renegatståndpunkt.

Se bara, vilka ynkliga undanflykter han tillgriper.

Första undanflykten: ”Att Marx här inte åsyftade en styrelseform, bevisas redan av att övergången i England och Amerika enligt hans mening skulle kunna försiggå fredligt, dvs på demokratisk väg.”

Styrelseformen spelar här absolut ingen roll. Det finns monarkier som inte är typiska för den borgerliga *staten*, t ex utan militärklick, och det finns i detta avseende alltigenom typiska republiker, t ex med militärklick och byråkrati. Detta är ett allmänt känt historiskt och politiskt faktum som det inte skall lyckas Kautsky att förfalska.

Om Kautsky ville resonera seriöst och ärligt skulle han fråga sig: finns det historiska lagar gällande revolutionen som inte känner några undantag? Svaret skulle bli: nej, sådana lagar finns inte. Sådana lagar gäller endast det typiska, det som Marx en gång kallade ”idealet” i betydelsen av en genomsnittlig, normal, typisk kapitalism.

Vidare. Fanns det på 1870-talet någonting som gjorde England och Amerika till undantag *i det avseende vi här behandlar*? För var och en som åtminstone någotsånär känner till vetenskapens krav beträffande de historiska problemen är det uppenbart, att denna fråga måste ställas. Att inte ställa den betyder att förfalska vetenskapen, att leka med sofismer. Men om denna fråga ställs, blir svaret otvivelaktigt detta: proletariatets revolutionära diktatur innebär *våld* mot bourgeoisin. Att detta våld är nödvändigt beror – vilket Marx och Engels mycket utförligt och upprepade gånger förklarat (speciellt i Inbördeskriget i Frankrike* och i inledningen till denna bok) – *särskilt* på att det finns *militarism och byråkrati*. Och just dessa institutioner *var inte för handen* just i England och Amerika och just på 1870-talet när Marx gjorde sitt uttalande! (Men nu *finns* de både i England och Amerika.)

Kautsky är tvungen att bokstavligen vid varje steg tillgripa bedrägeri för att maskera, sitt avfall!

Och lägg märke till hur han här oavsiktligt visade sina åsneöron när han skrev ”fredligt, *dvs på demokratisk väg*”!!

Vid definitionen av begreppet diktatur bemödade sig Kautsky av alla krafter att för läsaren dölja detta begrepps viktigaste kännetecken, nämligen det revolutionära *våldet*. Men nu kom sanningen i dagen: det är fråga om motsatsen mellan *fredlig och våldsamt omvälvning*.

Här ligger hunden begravnen. Alla undanflykter, sofismer och förfalskningar behöver Kautsky just för att *söka komma ifrån den våldsamma revolutionen*, för att dölja sitt förnekande av den, sin övergång till den *liberala* arbetarpolitiken, dvs till bourgeoisin. Här ligger hunden begravnen.

---

* Har på svenska utgivits med titeln *Pariskommunen*.

”Historikern” Kautsky förfalskar historien så skamlöst att han ”glömmer” det viktigaste: den förmonopolistiska kapitalismen som nådde sin höjdpunkt just på 1870-talet – utmärkte sig till följd av sina grundläggande *ekonomiska* egenskaper, vilka särskilt typiskt framträdde i England och Amerika, genom en relativt stor fredsvänlighet och frihetskärlek. Men imperialismen, dvs monopolkapitalismen, som nådde sin slutgiltiga mognad först på 1900-talet, utmärker sig till följd av sina grundläggande *ekonomiska* egenskaper för en minimal fredsvänlighet och frihetskärlek, för en maximal och allmän utveckling av militarismen. Att ”inte märka” detta vid ett resonemang om huruvida en fredlig eller en våldsam omvälvning är typisk eller sannolik, det innebär att förfalla till en bourgeoisins dussinlakej.

Andra undanflykten. Pariskommunen var proletariats diktatur, men den valdes genom *allmän* omröstning, dvs utan att bourgeoisin berövades sin rösträtt, dvs ”*demokratiskt*”. Och Kautsky utbrister triumferande: ”Proletariats diktatur var för honom [Marx] ett tillstånd som med nödvändighet framgår ur den rena demokratin, när proletariatet utgör majoriteten” (bei überwiegendem Proletariat, S. 21).

Detta Kautskys argument är så komiskt att man sannerligen erfar en verklig embarras de richesses (svårighet på grund av rikedomerna av – invändningar). För det första är det känt att blomman, staben, överskikten av bourgeoisin flydde från Paris till Versailles. I Versailles befann sig ”socialisten” Louis Blanc, vilket för övrigt visar hur lögnaktigt Kautskys påstående är att socialismens ”alla riktningar” deltog i kommunen. Är det inte löjligt att parisbornas uppdelning i två fiendliga läger, av vilka det ena förenade hela den kampdugliga, politiskt aktiva bourgeoisin, framställs som ”ren demokrati” med ”allmän rösträtt”?

För det andra. Kommunen kämpade mot Versailles såsom *Frankrikes* arbetarregering mot den borgerliga regeringen. Vad tjänar det till att prata om ”ren demokrati” och ”allmän rösträtt” när det var Paris som avgjorde Frankrikes öde? När Marx fann att kommunen begått ett fel då den inte lade beslag på en bank som tillhörde hela Frankrike⁸³ utgick Marx då kanske från den ”rena demokratis” principer och praktik??

Man kan verkligen se att Kautsky skriver i ett land där det är förbjudet av polisen att skratta ”kollektivt”, annars hade han blivit ihjälskrattad.

För det tredje. Jag tillåter mig att vördnadsfullt påminna herr Kautsky, som kan Marx och Engels utantill, om följande bedömning av Pariskommunen som Engels gav från – den ”rena demokratis” synpunkt:

”Har dessa herrar [auktoritetsfienderna] någonsin sett en revolution? En revolution är utan tvivel den mest auktoritära sak som finns, en handling, varigenom en del av befolkningen påtvingar den andra sin vilja med gevär, bajonetter och kanoner, allt mycket auktoritära medel, och det parti som segrat måste hävda sitt herravälde genom den skräck som dess vapen inger de reaktionära. Och om inte Pariskommunen begagnat sig av det beväpnade folkets auktoritet gentemot bourgeoisin, hade den då kunnat hålla sig längre än en dag? Kan vi inte i stället klandra den för att den alltför litet gjorde bruk av denna auktoritet?”

Här har ni alltså den ”rena demokratin”! Hur skulle inte Engels ha förlöjligat, den banala småborgare, den ”socialdemokrat” (i fransk bemärkelse på 1840-talet och i allmänt europeisk 1914-18), som kommit på tanken att överhuvudtaget tala om ”ren demokrati” i ett samhälle som är uppdelat i klasser!

Men nog härmed. Det är omöjligt att räkna upp alla de olika orimligheter som Kautsky presterar, ty varje sats hos honom är en bottenlös avgrund av renegatanda.

Marx och Engels har gett en mycket utförlig analys av Pariskommunen och visat, att dess förtjänst låg i att den försökte *slå sönder, krossa* ”det färdiga statsmaskineriet”. Marx och Engels ansåg denna slutsats så viktig, att de 1872 införde *endast* denna rättelse i Kommunistiska manifestets (delvis) ”föråldrade” program. Marx och Engels visade att kommunen avskaffade armén och ämbetsmannakåren, avskaffade *parlamentarismen* förstörde ”den parasitära utväxten – staten” osv, men den allvise Kautsky drar nattmössan över öronen och upprepar vad de liberala professorerna berättat tusen gånger, nämligen sagan om den ”rena demokratin”.

Det var ingen tillfällighet att Rosa Luxemburg den 4 augusti 1914 sade, att den tyska socialdemokratin nu var ett *stinkande lik*.

Tredje undanflykten. ”Om vi talar om diktatur som styrelseform så kan vi inte tala om klassdiktatur. Ty en klass kan, som vi redan anmärkt, endast härska men inte regera ...” Det är ”organisationer” eller ”partier” som regerar.

Förvirring, ohjälplig förvirring, herr ”virrighetsråd”! Diktatur är ingen ”styrelseform”, detta är löjligt svammel. Marx talar inte heller om ”styrelseformen” utan om *statens* form eller typ. Detta är inte alls detsamma, absolut inte detsamma. Det är också alldeles oriktigt att inte en *klass* kan regera. Sådant svammel kan bara uttalas av en ”parlamentskretin” som inte ser någonting annat än det borgerliga parlamentet och inte märker någonting annat än de ”styrande partierna”. Vilket europeiskt land som helst kan ge Kautsky exempel på en härskande *klass* som regerar, t ex godsägarna under medeltiden, trots deras bristfälliga organisation.

Sammanfattning: Kautsky har på det mest exempellösa sätt vanställt begreppet proletariats diktatur och förvandlat Marx till en dussinliberal, dvs själv sjunkit ned i nivå med en liberal som pladdrar banala fraser om ”ren demokrati”, skönmålar och beslöjar den *borgerliga* demokratins klassinnehåll och mest av allt fruktar *revolutionärt våld* från den förtryckta klassens sida. När Kautsky ”tolkade” begreppet ”proletariats revolutionära diktatur” på så sätt att den förtryckta klassens revolutionära våld mot förtryckarna försvann, satte han världsrekord i liberal förvanskning av Marx. Renegaten Bernstein är en gröngöling jämfört med renegaten Kautsky.

Borgerlig och proletär demokrati

Den fråga som Kautsky ohjälpligt trasslat till har i verkligheten följande mening.

Om man inte vill håna det sunda förnuftet och historien, så är det klart att det inte går att tala om ”ren demokrati”, så länge det existerar olika *klasser*, utan att man bara kan tala om klassdemokrati. (Inom parentes sagt är ”ren demokrati” inte bara en fras som avslöjar *okunnighet* och oförståelse både för klasskampen och för statens väsen, den är också en absolut tom fras, ty i det kommunistiska samhället kommer demokratin, genom att utvecklas och förvandlas till vana, att *dö bort*, men den kommer aldrig att bli en ”ren” demokrati.)

Den ”rena demokratin” är en förljugen fras av en liberal som vill föra arbetarna bakom ljuset. Historien känner den borgerliga demokratin, som avlöser feodalismen, och den proletära demokratin, som avlöser den borgerliga.

När Kautsky ägnar tiotals sidor åt att ”bevisa” den sanningen att den borgerliga demokratin är progressiv jämfört med medeltiden och att proletariatet ovillkorligen måste utnyttja den i sin kamp mot bourgeoisin, så är detta just liberalt svammel som för arbetarna bakom ljuset. Detta är en truism – och det inte bara i det bildade Tyskland utan också i det obildade Ryssland.

Kautsky slår helt enkelt ”lärd” blå dunster i ögonen på arbetarna när han med viktig min berättar om Weitling, om jesuiterna i Paraguay och mycket annat *för att kringgå* den moderna, dvs kapitalistiska demokratins *borgerliga* väsen.

Kautsky tar från marxismen det som är acceptabelt för liberalerna, för bourgeoisin (kritiken av medeltiden, kapitalismens progressiva historiska roll i allmänhet och den kapitalistiska demokratins i synnerhet), samt stryker, förtiger och beslöjar det i marxismen som är *oacceptabelt* för bourgeoisin (proletariatets revolutionära våld mot bourgeoisin för att tillintetgöra den).

Genom sin objektiva ställning blir Kautsky därför – hurdan hans subjektiva övertygelse än må vara – oundvikligen en lakej åt bourgeoisin.

Den borgerliga demokratin utgör ett stort historiskt framsteg jämfört med medeltiden men förblir ständigt – och måste under kapitalismen förbli – snäv, kringskuren, falsk och hycklande, ett paradiset för de rika, en fälla och ett bedrägeri för de utsugna, för de fattiga. Just denna sanning, som utgör en högst väsentlig beståndsdel av den marxistiska teorin, har ”marxisten” Kautsky inte förstått. Just i denna – grundläggande – fråga serverar Kautsky ”behagligheter” för bourgeoisin i stället för att ge en vetenskaplig kritik av de förhållanden som gör varje borgerlig demokrati till en demokrati för de rika.

Låt oss först påminna den höglärde herr Kautsky om de teoretiska uttalanden av Marx och Engels som vår pedant till sin skam (och till bourgeoisins behag) ”glömt”, och sedan skall vi förklara saken så populärt som möjligt.

Inte blott den forntida och den feodala staten utan också den moderna representationsstaten är ”ett verktyg för kapitalets utsugande av lönearbetet” (Engels i sitt verk om staten). ”Eftersom staten alltså endast är en institution som i ett övergångsskede kan användas för att i den revolutionära kampen med våld tvinga våra fiender till underkastelse, är det rent nonsens att tala om en fri folkstat: så länge proletariatet alltjämt *använder* staten, sker detta inte i frihetens intresse utan bara för att man skall kunna bemästra situationen, och så snart man kan börja tala om verklig frihet upphör den traditionella staten att existera.” (Engels i ett brev till Bebel av den 28 mars 1875) ”Men i verkligheten är staten ingenting annat än en maskin för att den ena klassen skall kunna förtrycka den andra och det inte mindre i den demokratiska republiken än i monarkin.” (Engels i inledningen till *Inbördeskriget i Frankrike* av Marx) Den allmänna rösträtten är sålunda ”gradmätaren på arbetarklassens mognad. *Mer kan och kommer den aldrig att vara i den nuvarande staten.*” (Engels i sitt verk om staten. Herr Kautsky idisslar på det mest långtråkiga sätt den första delen av satsen, som är acceptabel för bourgeoisin. Men den andra delen, som vi har kursiverat och som är oacceptabel för bourgeoisin, förtiger renegaten Kautsky!) ”Kommunen skulle inte vara en parlamentarisk utan en arbetande korporation, verkställande och lagstiftande på samma gång ... I stället för att en gång vart tredje eller sjätte år avgöra, vilken medlem av den härskande klassen som skulle företräda och förtrampa folket, skulle den allmänna rösträtten tjäna det i kommuner organiserade folket på samma sätt som den individuella rösträtten tjänar varje annan arbetsgivare att till sitt företag välja ut arbetare, uppsyningsmän och bokhållare.” (Marx i sitt verk om Pariskommunen: *Inbördeskriget i Frankrike*)

Varenda en av dessa satser, som den höglärde herr Kautsky mycket väl känner till, är ett slag i ansiktet på honom, avslöjar honom helt som renegat. Ingenstans i sin broschyr visar Kautsky den minsta förståelse för dessa sanningar. Hela innehållet i hans broschyr är ett hån mot marxismen!

Ta de moderna staternas grundlagar, ta deras förvaltning, ta mötes- och tryckfriheten, ta ”medborgarnas likhet inför lagen” – och ni skall vid varje steg upptäcka den borgerliga demokratins hyckleri som är så välbekant för varje ärlig och medveten arbetare. Det finns inte en enda stat, inte ens den mest demokratiska, utan kryphål och förbehåll i författningen, vilka för bourgeoisin tryggar möjligheten att sätta in militär mot arbetarna, införa undantagstillstånd osv ”i händelse av brott mot allmänna ordningen”, dvs i händelse av att den utsugna klassen ”bryter” mot sin slavställning och försöker uppträda på annat sätt än som slav. Kautsky förskönar skamlöst den borgerliga demokratin och förtiger t ex vad de mest demokratiska och republikanska borgarna i Amerika eller Schweiz företar mot strejkande arbetare.

Det förtiger den vise och lärde Kautsky! Han förstår inte, denne lärde politiker, att det är en gemenhet att förtiga detta. Han föredrar att berätta amsagor för arbetarna, t ex att demokratin innebär ”minoritetsskydd”. Otroligt men sant! År 1918 efter Kristi födelse, under femte året av det imperialistiska världsomfattande blodbadet och undertryckandet av de internationalistiska minoriteterna (dvs de som inte skändligt förrått socialismen i likhet med Renaudel och Longuet, Scheidemann och Kautsky, Henderson och Webb m fl) i all världens ”demokratier”, prisar den lärde herr Kautsky med honungssöt stämma ”minoritetsskyddet”. Den som har lust kan läsa detta på s 15 i Kautskys broschyr. Och på s 16 berättar samme lärde – individ om whigs och tories i 1700-talets England!

Vilken lärdom! Vilken förfinad lakejtjänst åt bourgeoisin! Vilket civiliserat maner att krypa på magen för kapitalisterna och slicka deras stövlar! Om jag vore Krupp eller Scheidemann, Clemenceau eller Renaudel skulle jag betala herr Kautsky miljoner, belöna honom med judaskyssar, berömma honom inför arbetarna, rekommendera ”socialismens enhet” med så ”hedervärda” personer som Kautsky. Att skriva broschyrer mot proletariatets diktatur, att berätta om whigs och tories i England på 1700-talet, att försäkra att demokratin betyder ”minoritetsskydd” och förtiga *pogromerna* mot internationalisterna i den ”demokratiska” republiken Amerika – är inte detta lakejtjänster åt bourgeoisin?

Den lärde herr Kautsky har ”glömt” – har antagligen av en tillfällighet glömt – en ”småsak”, nämligen att den borgerliga demokratins härskande parti ger minoritetsskydd endast åt ett annat *borgerligt* parti, medan proletariatet i varje *allvarlig, djupgående, grundläggande* fråga i stället för ”minoritetsskydd” drabbas av undantagstillstånd eller pogromer. *Ju mer utvecklad demokratin är, desto närmare brukar pogromer eller inbördeskrig vara vid varje djupgående politisk konflikt som innebär fara för bourgeoisin.* Denna den borgerliga demokratins ”lag” hade den lärde herr Kautsky kunnat iaktta i Dreyfusaffären i det republikanska Frankrike, i lynchningen av negrer och internationalister i den demokratiska republiken Amerika, i Irlands och Ulsters exempel i det demokratiska Storbritannien, i hetsen mot bolsjevikerna och i pogromerna mot dem i april 1917 i den demokratiska republiken Ryssland. Jag tar avsiktligt exempel inte bara från krigstiden utan också från tiden före kriget, från fredstiden. Den inställsamme herr Kautsky behagar blunda för dessa 1900-talets fakta och berättar i stället för arbetarna underbart nya, utomordentligt intressanta, ovanligt lärorika, otroligt viktiga saker om whigs och tories på 1700-talet.

Ta det borgerliga parlamentet. Är det möjligt att den lärde Kautsky aldrig har hört att *ju starkare* demokratin är utvecklad, *desto större* är börsens och bankirernas inflytande på de borgerliga parlamenten? Detta betyder inte att man skall låta bli att utnyttja den borgerliga parlamentarismen (bolsjevikerna har utnyttjat den så framgångsrikt som knappast något annat parti i världen, ty under åren 1912–14 vann vi hela arbetarkurien i fjärde riksduman). Det betyder emellertid att endast en liberal kan glömma den borgerliga parlamentarismens *historiska begränsning och villkorlighet*, så som Kautsky gör. Även i den mest demokratiska borgerliga stat stöter de förtryckta massorna vid varje steg på den flagranta motsättningen

mellan den *formella* jämlikhet som kapitalisternas "demokrati" förkunnar och de tusentals *faktiska* begränsningar och knep som gör proletärerna till *löneslavar*. Just denna motsättning öppnar massornas ögon för kapitalismens ruttenhet, lögnaktighet och hyckleri. Just denna motsättning avslöjar socialismens agitatorer och propagandister ständigt för massorna *för att förbereda* dem till revolution! Men när revolutionernas era *började*, vände Kautsky revolutionen ryggen och började lovprisa den *döende* borgerliga demokratin härligheter.

Den proletära demokratin, av vilken sovjetmakten utgör en form, har gett just den överväldigande majoriteten av befolkningen, de utsugna och arbetande, en sådan utveckling och utvidgning av demokratin som världen förut inte skådat. Att *inte observera* detta när man som Kautsky skriver en hel bok om demokratin, där två sidor handlar om diktaturen och tiotals sidor om "den rena demokratin" – det betyder att på liberalt sätt fullständigt förvränga saken.

Ta utrikespolitiken. I inget enda borgerligt land förs den öppet, inte ens i det mest demokratiska. Överallt blir massorna lurade, i det demokratiska Frankrike, Schweiz, Amerika, Storbritannien hundra gånger mera omfattande och raffinerat än i andra länder. Sovjetmakten har på revolutionärt sätt slitit hemlighetens slöjor av utrikespolitiken. Kautsky har inte märkt detta, han förtiger detta, ehuru denna sak har *grundläggande* betydelse under epoken av rövarkrig och hemliga avtal om "uppdelning av inflytelsesfärerna" (dvs om världens uppdelning mellan de kapitalistiska rövarna), ty av den beror frågan om fred, frågan om liv och död för tiotals miljoner människor.

Ta statskicket. Kautsky klamrar sig fast vid "små saker", t o m vid att valen (enligt sovjetförfattningen) är "indirekta", men den springande punkten missar han. Han märker inte statsapparaten, statsmaskineriets *klassväsen*. I den borgerliga demokratin *utestänger* kapitalisterna genom tusentals knep som är så mycket mer raffinerade och effektiva ju mera utvecklade den "rena" demokratin är, massorna från deltagande i förvaltningen, från mötes- och tryckfriheten osv. Sovjetmakten är den *första* i världen (strängt taget den andra, ty Pariskommunen började göra detsamma), som låter massorna, just de *utsugna* massorna, *delta* i förvaltningen. De arbetande massorna *hindras* att delta i det borgerliga parlamentet (som *aldrig avgör* de viktigaste frågorna i den borgerliga demokratin: de avgörs av börsen och bankerna) genom tusentals skrankor, och arbetarna vet och förnimmer, ser och känner mycket väl att det borgerliga parlamentet är en *främmande* inrättning, bourgeoisins *verktyg* för att *undertrycka* proletärerna, en institution för en fiendlig klass, för den utsugande minoriteten.

Sovjeterna är själva de arbetande och utsugna massornas omedelbara organisation, som *gör det lättare* för dem att själva organisera en stat och styra den på bästa möjliga sätt. Just de arbetandes och utsugnas förtrupp, stadsproletariatet, har därvid fördelen att vara bäst sammanslutet genom storföretagen; det har lättare än andra att välja och kontrollera de valda. Den sovjetiska organisationsformen *underlättar* automatiskt alla arbetandes och utsugnas sammanslutning kring deras förtrupp, proletariatet. Den gamla borgerliga apparaten – ämbetsmannakåren, de privilegier som är förknippade med rikedom, den borgerliga bildningen, förbindelserna osv (dessa faktiska privilegier är desto mer mångskiftande, ju mer utvecklade den borgerliga demokratin är) – allt detta bortfaller under den sovjetiska organisationsformen. Tryckfriheten upphör att vara ett hyckleri, ty tryckerierna och papperet fräntas bourgeoisin. Detsamma sker med de bästa byggnaderna, palatsen, villorna, herrgårdarna. Sovjetmakten fräntog omedelbart utsugarna många tusen av de bästa byggnaderna och gjorde därigenom mötesfriheten för massorna, den mötesfrihet utan vilken demokratin är ett bedrägeri, *miljoner gånger* mera "demokratisk". De indirekta valen till de icke-lokala sovjeterna underlättar sovjetkongresserna, gör hela apparaten billigare, flexiblar och tillgängligare för arbetarna och bönderna under en period, då livet sjuder och det bör vara

möjligt att särskilt snabbt återkalla en lokal representant eller sända honom till en allmän sovjetkongress.

Den proletära demokratin är *miljoner gånger* mer demokratisk än någon borgerlig demokrati; sovjetmakten är miljoner gånger mer demokratisk än den mest demokratiska borgerliga republik.

För att inte upptäcka detta måste man antingen vara en medveten borgarlakej eller en människa som är helt politiskt död, som bakom de dammiga borgerliga böckerna inte ser det pulserande livet, som är genomsyrad av borgerligt demokratiska fördomar och därför objektivt gör sig själv till en bourgeoisins lakej.

För att inte upptäcka detta måste man vara ur stånd att *ställa* frågan från de *undertryckta* klassernas synpunkt.

Finns det ett enda land i världen ens bland de mest demokratiska borgerliga länderna, där den *vanlige genomsnittsarbetaren*, den vanlige *genomsnittslantarbetaren* eller halvproletären på landsbygden överhuvudtaget (dvs representanten för den undertryckta massan, för det överväldigande befolkningsflertalet) åtnjuter ens tillnärmelsevis en sådan *frihet* att anordna möten i de bästa lokalerna, en sådan *frihet* att förfoga över de bästa tryckerierna och de största pappersförråden för att ge uttryck åt sina idéer och försvara sina intressen, en sådan *frihet* att befodra personer just ur sin egen klass att förvalta och "ordna" staten som i Sovjetryssland?

Redan den tanken vore löjlig, att herr Kautsky i något enda land skulle finna en på tusen bland välinformerade arbetare och lantarbetare som tvekade om svaret på denna fråga. Instinktivt, stödjande sig på brottstyckena av sanning i de borgerliga tidningarna, sympatiserar arbetarna i hela världen med sovjetrepubliken just därför att de i den ser en *proletär* demokrati, en *demokrati för de fattiga*, och inte en demokrati för de rika, vilket varje borgerlig demokrati, också den bästa, i verkligheten är.

Vi styrs (och vår stat "ordnas") av borgerliga ämbetsmän, borgerliga parlamentariker, borgerliga domare. Detta är den enkla, uppenbara och obestridda sanning som tiotals och hundratals miljoner människor ur de förtryckta klasserna i alla borgerliga länder – också i de mest demokratiska – vet av egen livserfarenhet, som de känner och förnimmar varje dag.

I Ryssland däremot krossades ämbetsmannaapparaten fullständigt, den raserades i grund, alla de gamla domarna fördrevs, det borgerliga parlamentet förjagades, och just arbetarna och bönderna erhöill en *mycket tillgängligare* representation, ämbetsmännen ersattes med *deras* sovjetter eller också placerades *deras* sovjetter över ämbetsmännen, *deras* sovjetter fick rätt att välja domarna. Enbart detta faktum är tillräckligt för att övertyga alla förtryckta klasser om att sovjetmakten, dvs den givna formen för proletariatets diktatur, är miljoner gånger mer demokratisk än den mest demokratiska borgerliga republik.

Kautsky förstår inte denna sanning som är klar och uppenbar för varje arbetare, ty han har "glömt", "vant sig av med" att ställa frågan: demokrati *för vilken klass*? Han resonerar utifrån den "rena" (dvs klasslösa? eller utanför klasserna stående?) demokratins synpunkt. Han argumenterar som Shylock: "ett pund kött" och därmed hasta. Likheter för alla medborgare – annars finns det ingen demokrati.

Man ser sig tvungen att ställa den lärde Kautsky, "marxisten" och "socialisten" Kautsky, följande fråga:

Kan det finnas jämlikhet mellan den utsugne och utsugaren?

Det är oerhört, det är otroligt att man är tvungen att ställa en sådan fråga när man diskuterar en bok av Andra internationalens ideologiske ledare. Men ”har man sagt A får man också säga B”. Om man en gång gripit sig an med att skriva om Kautsky, så måste man förklara för den lärde mannen, varför det inte kan finnas någon jämlighet mellan utsugaren och den utsugne.

Kan det finnas jämlighet mellan den utsugne och utsugaren?

Kautsky resonerar på följande sätt:

(1) ”Utsugarna bildar alltid blott en liten minoritet av befolkningen.” (S 14 i Kautsky broschyr)

Detta är en obestridd sanning. Hur bör man resonera om man utgår från denna? Man kan resonera som marxist, som socialist – då måste man utgå från förhållandet mellan utsugna och utsugare. Man kan resonera som liberal, som borgerlig demokrat – då måste man utgå från förhållandet mellan majoriteten och minoriteten.

Om man resonerar som marxist, så måste man säga: utsugarna förvandlar oundvikligen staten (och det är fråga om demokratin, dvs om en av statsformerna) till ett verktyg för att deras klass, utsugarna, skall härska över de utsugna. Så länge det finns utsugare som behärskar den utsugna majoriteten blir därför också den demokratiska staten oundvikligen en demokrati för utsugarna. De utsugnas stat måste i grunden skilja sig från en sådan stat, den måste vara en demokrati för de utsugna och undertrycka utsugarna; att en klass undertrycks betyder att denna klass inte är jämställd, att den utesluts ur ”demokratin”.

Om man resonerar som liberal, så måste man säga: majoriteten avgör, minoriteten fogar sig. Den som inte fogar sig blir straffad. Det är allt. Det är totalt överflödigt att resonera om statens klasskaraktär i allmänhet och om den ”rena demokratin” i synnerhet; det hör inte till saken, ty majoritet är majoritet och minoritet är minoritet. Ett pund kött är ett pund kött och därmed basta,

Just så resonerar Kautsky:

(2) ”Av vilka orsaker skall och måste nu proletariats herravälde anta en form som är oförenlig med demokratin?” (S 21) En förklaring följer, att proletariats majoriteten på sin sida, en högst omständig och mångordig förklaring både med citat från Marx och med valsiffror från Pariskommunen. Slutsatsen blir: ”En regim som är så fast rotad i massorna har inte den minsta anledning att förgripa sig på demokratin. Den kommer inte alltid att kunna undvika våldshandlingar, ifall våld tillgrips för att undertrycka demokratin. Våld kan endast mötas med våld. Men en regim som vet att den har massorna bakom sig, kommer att använda våld endast för att *skydda* demokratin och inte för att *avskaffa* den. Det vore rentav självmord, om den ville avlägsna sin säkraste grundval, den allmänna rösträtten, en stark källa till mäktig moralisk auktoritet.” (S 22)

Som ni ser har förhållandet mellan de utsugna och utsugarna försvunnit ur Kautskys argumentation. Kvar blir bara en majoritet i allmänhet, en minoritet i allmänhet, en demokrati i allmänhet, den för oss redan bekanta ”rena demokratin”.

Lägg märke till att detta sägs *i samband med Pariskommunen!* För åskådlighetens skull skall vi anföra några citat som visar vad Marx och Engels sade om diktaturen *i samband med kommunen:*

Marx: ”... om arbetarna i stället för bourgeoisins diktatur sätter sin revolutionära diktatur ... för att bryta bourgeoisins motstånd, så ger de staten en revolutionär och övergående form.. ”

Engels: "...det parti som segrat [i revolutionen] måste hävda sitt herravälde genom den skräck dess vapen inger de reaktionära. Och om inte Pariskommunen begagnat sig av det beväpnade folkets auktoritet gentemot bourgeoisin, hade den då kunnat hålla sig kvar en enda dag? Kan man inte i stället klandra den för att den alltför litet gjorde bruk av denna auktoritet?"

Engels: "Eftersom staten alltså endast är en institution som i ett övergångsskede kan användas för att i den revolutionära kampen med våld tvinga våra fiender till underkastelse, är det rent nonsens att tala om en fri folkstat: så länge proletariatet alltså använder staten, sker detta inte i frihetens intresse utan bara för att man skall kunna bemästra situationen, och så snart man kan börja tala om verklig frihet upphör den traditionella staten att existera."

Mellan Kautsky å ena sidan och Marx och Engels å den andra är det lika långt som mellan himmel och jord, som mellan en liberal och en proletär revolutionär. Den rena demokrati och helt enkelt "demokrati" som Kautsky talar om är bara en ny upplaga av samma "fria folkstat", dvs en *ren absurditet*. Med den lärdaste kammardumboms lärdom eller med en tioårig flickas oskuld frågar Kautsky: vad skall man med diktatur till om man har majoritet? Marx och Engels ger följande förklaring:

- för att krossa bourgeoisins motstånd,
- för att inge reaktionärerna skräck,
- för att stödja det beväpnade folkets auktoritet mot bourgeoisin,
- för att proletariatet skall kunna med våld undertrycka sina motståndare.

Kautsky förstår inte dessa förklaringar. Han har förälskat sig i demokratins "renhet" och ser inte dess borgerliga natur, han håller "konsekvent" fast vid att majoriteten, då den en gång är majoritet, inte behöver "krossa" minoritetens "motstånd", inte behöver "undertrycka den med våld", att det är tillräckligt att undertrycka *enskilda fall* av brott mot demokratin. Den i demokratins "renhet" förälskade Kautsky begår av *förbiseende* samma lilla fel som alla borgerliga demokrater ständigt begår, nämligen tar den formella jämlikheten (som under kapitalismen från början till slut är falsk och hycklande) för verklig jämlikhet! En småsak!

Utsugaren kan inte vara jämlik med den utsugne.

Denna sanning, hur obehaglig den än är för Kautsky, utgör ett mycket väsentligt innehåll i socialismen.

En annan sanning: en verklig, faktisk jämlikhet kan inte finnas så länge inte varje möjlighet för en klass att utsuga en annan klass är fullständigt förintad.

Man kan slå utsugarna på en gång genom ett segerrikt uppror i centrum eller genom en trupprevolt. Men man kan inte, möjligen med undantag av ytterst sällsynta och ovanliga fall, på en gång tillintetgöra utsugarna. Man kan inte på en gång expropriera alla godsägare och kapitalister i ett någorlunda stort land. Vidare: exproprieringen ensam, som juridisk eller politisk akt, avgör inte på långt när saken, ty godsägarna och kapitalisterna måste de facto *avsättas* och de facto *ersättas* med en annan förvaltning, med arbetarnas förvaltning av fabriker och gods. Det kan inte finnas någon jämlikhet mellan utsugarna, som under många generationer skaffat sig en särställning såväl genom sin bildning som genom de rika levnadsvillkoren och vanorna, och de utsugna som till sin massa även i de mest utvecklade och demokratiska borgerliga republikerna är förtryckta, okunniga, obildade, kuvade och splittrade. Utsugarna behåller oundvikligen en lång tid efter omvälvningen en rad kolossala faktiska företräden: de har fortfarande pengar (att genast avskaffa pengarna är omöjligt), en viss – ofta betydande – mängd lös egendom, de har fortfarande förbindelser, organisations- och förvaltningsvanor, kännedom om förvaltningens alla "hemligheter" (bruk, metoder, medel, möjligheter), de har högre utbildning, står nära den (borgerligt levande och borgerligt

tänkande) högre tekniska personalen, de har ojämförligt större färdighet i militära angelägenheter (vilket är mycket viktigt) osv, osv.

Om utsugarna blir slagna endast i ett land – och detta är naturligtvis det typiska fallet eftersom en samtidig revolution i flera länder är ett sällsynt undantag – så förblir de *likväl starkare* än de utsugna, ty exploatörernas internationella förbindelser är oerhört omfattande. Att en del av de utsugna bland de minst avancerade massorna av medelbönder, hantverkare osv följer och är i stånd att följa utsugarna har hittills *alla* revolutioner, kommunen inräknad, visat (bland versaillestrupperna fanns det också proletärer, vilket den höglärde Kautsky ”glömt”).

Att under sådana förhållanden anta, att det helt enkelt är förhållandet mellan majoriteten och minoriteten som är det avgörande i en något så när djupgående och betydande revolution, är den allra största enfald, är en dussinliberals allra dummaste fördom, är ett *bedrägeri mot massorna*, ett hemlighållande av den uppenbara historiska sanningen för dem. Denna historiska sanning består i att det är en *regel* att utsugarna i varje djupgående revolution presterar ett *långvarigt, hårdnackat och desperat* motstånd, eftersom de under flera år har stora faktiska fördelar gentemot de utsugna. Aldrig – annat än i den sentimentale narren Kautskys sentimentala fantasi – underkastar sig utsugarna ett beslut av de utsugnas majoritet utan att söka utnyttja sina fördelar i en sista desperat kamp, i en hel rad strider.

Övergången från kapitalism till kommunism omfattar en hel historisk epok. Så länge den inte är avslutad behåller utsugarna oundvikligen hoppet om en restauration och detta *hopp* förvandlas till *restaurationsförsök*. Och efter det första allvarliga nederlaget kastar sig de störtade utsugarna, som inte väntade att bli störtade, inte trodde att de skulle bli det och inte ens kunde föreställa sig det, med tiodubblad energi, med rasande lidelse, med hundrafalt stegrat hat in i kampen för att återvinna det förlorade ”paradiset”, för sina familjer som levde så skönt och som det ”simpла packet” nu dömt till ruin och elände (eller till ”simpelt” arbete ...). Och i de kapitalistiska utsugarnas spår följer småbourgeoisins breda massa, vilken som årtiondens historiska erfarenheter i alla länder visat, svänger och vacklar, i dag följer proletariatet, i morgon ryggar tillbaka inför omvälvningens svårigheter, råkar i panik vid första nederlag eller halva nederlag för arbetarna, blir nervös, rusar än hit och än dit, jämrar sig, löper över från det ena lägret till det andra – så som våra mensjeviker och socialistrevolutionärer gör.

Att i en sådan situation, i det desperata, tillspetsade krigets epok, när historien ställer hundra- och tusenåriga privilegiers vara eller icke vara på dagordningen, att då prata om majoritet och minoritet, om ren demokrati, om diktaturens onödighet, om jämlikhet mellan utsugare och utsugna! Vilken bottenlös enfald, vilken avgrund av kälkborgerlighet behövs inte för detta!

Under årtiondena av relativt ”fredlig” kapitalism från 1871 till 1914 har emellertid hela augiasstall av kälkborgerlighet, inskränkthet och renegatanda hopats i de socialistiska partier som anpassade sig till opportunisten ...

* *
*

Läsaren har antagligen observerat att Kautsky i det ovan anförda citatet ur hans bok talar om ett anslag mot den allmänna rösträtten (som han – i förbigående sagt – kallar en stark källa till en mäktig moralisk auktoritet, medan Engels med anledning av samma Pariskommun och samma fråga om diktatur talar om det beväpnade folkets auktoritet mot bourgeoisin; det är lärorikt att jämföra kälkborgarens och revolutionärens åsikter om ”auktoritet” ...).

Det måste observeras att frågan om att beröva utsugarna rösträtten är en *rent rysk* fråga och inte en fråga om proletariatets diktatur i allmänhet. Om Kautsky utan att hyckla hade kallat

sin broschyr *Mot bolsjevikerna*, så hade denna titel motsvarat dess innehåll och Kautsky hade då haft rätt att tala direkt om rösträtten. Men Kautsky ville framför allt uppträda som ”teoretiker”. Han gav sin broschyr titeln *Proletariatets diktatur – i allmänhet*. Speciellt om sovjeterna och om Ryssland talar han endast i dess andra del, från och med sjätte avsnittet. I första delen (varifrån jag har hämtat citatet) talas om *demokrati* och *diktatur i allmänhet*. Genom att börja tala om rösträtten avslöjade sig Kautsky som en polemiker mot bolsjevikerna, vilken *inte tillmäter teorin det minsta värde*. Ty teorin, dvs behandlingen av demokratins och diktaturens allmänna (och inte nationellt speciella) klassmässiga grundvalar, bör inte tala om en specialfråga, t ex rösträtten, utan om den allmänna frågan: kan demokratin *behållas också för de rika, också för utsugarna* under den historiska period då utsugarna störtas och deras stat ersätts med de utsugnas stat?

Så och endast så kan en teoretiker ställa frågan.

Vi känner Pariskommunens exempel, vi känner alla uttalanden av marxismens grundare i samband med och i anledning av kommunen. På grundval av detta material har jag t ex undersökt frågan om demokrati och diktatur i min broschyr *Stat och revolution*, som skrevs före oktoberomvälvningen. *Jag sade inte ett ord* om en begränsning av rösträtten. Även nu måste det sägas, att en begränsning av rösträtten är en nationell specialfråga och inte en allmän fråga om diktaturen. Frågan om en begränsning av rösträtten måste tas upp på det sättet att den ryska revolutionens *speciella förhållanden*, dess *speciella utvecklingsväg* undersöks. I den följande framställningen kommer detta också att ske. Men det vore fel att i förväg garantera att alla eller flertalet kommande proletära revolutioner i Europa absolut skall medföra en rösträttsbegränsning för bourgeoisin. Det kanske blir så. Efter kriget och efter den ryska revolutionens erfarenheter är det sannolikt att det blir så, men det är *inte absolut nödvändigt* för att genomföra diktaturen, det utgör inte ett *nödvändigt* kännetecken för diktaturen såsom logiskt begrepp, det ingår inte som en *nödvändig* förutsättning i diktaturens historiska och klassmässiga begrepp.

Det nödvändiga kännetecknet, den absoluta förutsättningen för diktaturen är undertryckandet *med våld* av utsugarna som *klass* och följaktligen ett *åsidosättande* av den ”rena demokratin”, dvs av jämlikheten och friheten, *beträffande denna klass*.

Så och endast så kan denna fråga ställas teoretiskt. Och genom att Kautsky inte ställt frågan på detta sätt har han visat att han inte uppträder mot bolsjevikerna som teoretiker utan som opportunisternas och bourgeoisins sykofant.

Vilket slags begränsning och vilket slags åsidosättande av demokratin för utsugarna kommer att tillämpas (helt eller delvis), i vilka länder och under vilka nationella särdrag hos kapitalismen – det är en fråga om de nationella särigheterna hos den ena eller andra kapitalismen, den ena eller andra revolutionen. Teoretiskt står frågan annorlunda, den står så här: är proletariatets diktatur möjlig *utan ett åsidosättande av demokratin beträffande utsugarklassen*?

Just denna, den teoretiskt *enda* viktiga och väsentliga frågan, har Kautsky kringgått. Kautsky har anfört alla möjliga citat från Marx och Engels, *med undantag av dem* som gäller denna fråga och som jag tidigare återgav.

Kautsky har pratat om allt som behagar, om allt som är acceptabelt för liberaler och borgerliga demokrater, om allt som inte går utanför deras idékrets – men inte om det viktigaste, nämligen att proletariatet inte kan segra *utan att ha krossat motståndet* från bourgeoisin, *utan att med våld ha undertryckt sina motståndare*, och att där ett ”våldsamt undertryckande” förekommer, där ”frihet” inte råder, där finns *naturligtvis ingen demokrati*.

Detta har Kautsky inte begripit.

* *
*

Låt oss nu övergå till erfarenheterna från den ryska revolutionen och till de skiljaktigheter mellan sovjeterna och konstituerande församlingen som ledde till att den senare upplöstes och bourgeoisin fråntogs rösträtten.

Sovjeterna får inte understå sig att bli statsorganisationer

Sovjeterna är den ryska formen för proletariats diktatur. Om en marxistisk teoretiker, som skriver ett arbete om proletariats diktatur, verkligen hade studerat denna företeelse (och inte upprepat de småborgerliga jeremiaderna mot diktaturen som Kautsky gör när han stämmer in i mensjevikernas melodier), så skulle en sådan teoretiker ge en allmän definition av diktaturen och sedan granska dess speciella, nationella form, sovjeterna, samt kritiskt analysera dem såsom en av formerna för proletariats diktatur.

Det är klart att man efter Kautskys liberala ”bearbetning” av Marx’ teori om diktaturen inte kan vänta sig något seriöst av honom. Men det är i högsta grad karakteristiskt att se hur han tog itu med frågan om vad sovjeterna är och hur han behandlade den.

Sovjeterna har, skriver han och erinrar om deras uppkomst 1905, skapat ”den mest omfattande formen för proletär organisation, emedan den omslöt alla lönarbetare” (s 31). År 1905 var de blott lokala sammanslutningar, men 1917 blev de en hela Ryssland omfattande organisation.

”Redan nu”, fortsätter Kautsky, ”kan den sovjetiska organisationsformen se tillbaka på en stor och ärofull historia. Och den har framför sig en ännu mäktigare, och detta inte bara i Ryssland. Överallt visar det sig att proletariats hittillsvarande ekonomiska och politiska kampmetoder är otillräckliga [versagen, detta tyska uttryck är något starkare än ”otillräcklig” men något svagare än ”kraftlös”] gentemot de jättekrafter som finanskapitalet ekonomiskt och politiskt förfogar över. Dessa kampmedel kan inte förkastas, de förblir oundgängliga för normala tider, men de ställs tid efter annan inför uppgifter som är dem övermäktiga och där endast en förening av arbetarklassens alla politiska och ekonomiska maktmedel ger utsikt till framgång.” (S 32)

Därefter följer ett resonemang om masstrejken och om att ”fackföreningsbyråkratin”, ehuru lika oundgänglig som fackföreningarna själva, ”inte duger att leda de väldiga masstrider som allt mer blir ett tidens tecken”.

”Den sovjetiska organisationsformen är alltså”, sammanfattar Kautsky, ”en av vår tids viktigaste företeelser. Den lovar att bli av utslagsgivande betydelse i de stora avgörande strider mellan kapital och arbete som vi går tillmötes.

Men har vi rätt att kräva ännu mer av sovjeterna? Bolsjevikerna, som efter novemberrevolutionen 1917 [dvs Oktoberrevolutionen] tillsammans med vänstersocialistrevolutionärerna fick majoritet i de ryska arbetardeputeradesovjeterna, övergick efter konstituerande församlingens upplösning till att göra sovjeterna, som dittills varit en *kamporganisation* för en *klass*, till en *statsorganisation*. De upphävde demokratin, som det ryska folket erövrade under marsrevolutionen [dvs Februarirevolutionen]. I överensstämmelse härmed upphörde bolsjevikerna att kalla sig *socialdemokrater*. De kallar sig *kommunister*. (S 33, kursiv av Kautsky)

Den som känner till den ryska mensjevikkulturen ser genast hur slaviskt Kautsky har kopierat Martov, Axelrod, Stein & Co. Just ”slaviskt”, ty Kautsky blir rentav löjlig i sin faktaförvrängning till förmån för de mensjevikiska fördomarna. Kautsky har t ex inte brytt sig om att fråga sina sagesmän, såsom Stein i Berlin eller Axelrod i Stockholm, *när* frågorna om bolsjevikernas namnändring till kommunister och om sovjeternas betydelse som statliga

organisationer togs upp till behandling. Om Kautsky hade inhämtat denna enkla upplysning, så skulle han inte ha skrivit dessa löjliga rader, ty båda dessa frågor tog bolsjevikerna upp i april 1917, t ex i mina ”teser” av den 4 april 1917, dvs långt före Oktoberrevolutionen 1917 (och naturligtvis långt före konstituerande församlingens upplösning den 5 januari 1918).

Men Kautskys resonemang, som jag citerat i dess helhet, utgör *kärnpunkten* i hela frågan om sovjeterna. Kärnpunkten är just: skulle sovjeterna sträva efter att bli statsorganisationer (bolsjevikerna förde i april 1917 fram parollen ”All makt åt sovjeterna”, och på partikonferensen samma månad förklarade bolsjevikerna att de inte nöjde sig med en borgerligt parlamentarisk republik utan krävde en arbetar- och bonderepublik av Pariskommunens typ eller sovjettyp) *eller* skulle sovjeterna inte sträva efter detta, inte ta makten, inte bli statsorganisationer utan förbli ”kamporganisationer” för en enda ”klass” (som Martov uttryckte sig när han med sin oskyldiga önskan sökte försköna det faktum, att sovjeterna under mensjevikernas ledning var *verktyg för arbetarnas underordnande under bourgeoisin*).

Kautsky har slaviskt upprepat Martovs ord. Han har tagit *brottstycken* ur bolsjevikernas teoretiska strid med mensjevikerna samt kritiklöst och meningslöst överfört dessa brottstycken till en allmänteoretisk, allmäneuropeisk grund. Resultatet blev en sådan smörja, att den skulle framkalla ett homeriskt skratt hos varje medveten rysk arbetare som stiftade bekantskap med Kautskys tidigare citerade resonemang.

Samma skratt kommer Kautsky att möta från alla europeiska arbetares sida (med undantag av en klick inbitna socialimperialister), när vi förklarar för dem vad saken här rör sig om.

Kautsky har gjort Martov en björntjänst genom att med utomordentlig åskådlighet fullfölja Martovs fel in absurdum. Låt oss se, till vilket resultat Kautsky i själva verket kommit.

Sovjeterna omfattar alla lönarbetare. Proletariatets tidigare ekonomiska och politiska kampmetoder är otillräckliga mot finanskapitalet. Sovjeterna kommer att spela en väldig roll inte bara i Ryssland. De kommer att spela en utslagsgivande roll i de stora, avgörande striderna mellan kapital och arbete i Europa. Så säger Kautsky.

Utmärkt. ”De avgörande striderna mellan kapital och arbete” – avgör inte de frågan om vilken av dessa klasser som kommer att ta hand om statsmakten?

Inte alls. Gud förbjude det.

I de ”avgörande” striderna får inte sovjeterna, som omfattar alla lönarbetare, *bli en statsorganisation!*

Vad är då staten?

Staten är ingenting annat än ett maskineri för den ena klassens undertryckande av den andra.

Den undertryckta klassen, förtruppen för alla arbetande och utsugna i det nuvarande samhället, måste således sträva efter ”avgörande strider mellan kapital och arbete”, *men får inte röra maskineriet för kapitalets undertryckande av arbetet!* – Får inte krossa detta maskineri! – *Får inte utnyttja sin allomfattande organisation för att undertrycka utsugarna!*

Storartat, förträffligt, herr Kautsky! ”Vi” erkänner klasskampen – som alla liberaler erkänner den, dvs utan att bourgeoisin störtas ...

Här framträder klart Kautskys fullständiga brytning både med marxismen och med socialismen. Detta är faktiskt en övergång till bourgeoisin, som är beredd att tillåta vad som helst, bara inte att den av bourgeoisin förtryckta klassens organisationer förvandlas till

statsorganisationer. Här kan Kautsky inte längre på något sätt rädda sin ståndpunkt, som vill försona allt och klara av alla djupa motsättningar med fraser.

Antingen avvisar Kautsky varje övergång av statsmakten till arbetarklassen eller medger han att arbetarklassen övertar det gamla, borgerliga statsmaskineriet, men han går under inga omständigheter med på att arbetarklassen skall krossa och slå sönder det samt ersätta det med ett nytt, proletärt maskineri. Hur man än ”tolkar” och ”förklarar” Kautskys resonemang, så är det i båda fallen uppenbart att han bryter med marxismen och går över på bourgeoisins sida.

Redan i Kommunistiska manifestet skrev Marx på tal om vilken stat den segerrika arbetarklassen behöver: ”staten, dvs det som härskande klass organiserade proletariatet”. Nu framträder en person som gör anspråk på att fortfarande vara marxist och förklarar, att det i sin helhet organiserade proletariatet, som för den ”avgörande kampen” mot kapitalet, *inte får* göra sin klassorganisation till statsorganisation. Kautsky har här ådagalagt den kolartro på staten, som i Tyskland, enligt vad Engels skrev 1891, ”fortplantat sig ... till bourgeoisins allmänna medvetande och även till mången arbetare”. Kämpa arbetare – därtill ”samtycker” vår källborgare (det ”samtycker” också borgaren till, ty arbetarna kämpar i varje fall, och det enda man kan göra är att tänka på hur man skall kunna bryta spetsen av deras svärd) – kämpa men *understå er inte att segra!* Fördör inte bourgeoisins statsmaskineri, ersätt inte den borgerliga ”statsorganisationen” med en proletär ”statsorganisation”!

Den som på allvar delat den marxistiska åsikten att staten inte är någonting annat än ett maskineri, varigenom den ena klassen undertrycker den andra, den som en smula tänkt sig in i denna sanning skulle aldrig kunna hemfalla åt en sådan absurditet som att proletära organisationer, vilka kan besegra finanskapitalet, inte skulle få förvandlas till statsorganisationer. Just på denna punkt avslöjade sig småborgaren, för vilken staten ”i alla fall” är någonting som står utanför eller över klasserna. Varför skulle det i själva verket vara tillåtet för proletariatet, för ”*en enda klass*”, att föra ett avgörande krig mot *kapitalet* som härskar inte bara över proletariatet utan över hela folket, över hela småbourgeoisin, över alla bönder – men varför skulle det vara otillåtet för proletariatet, för ”*en enda klass*”, att förvandla sin organisation till statsorganisation? Därför att småborgaren *fruktar* klasskampen och inte för den till sitt slut, *till dess huvudmål*.

Kautsky har trasslat in sig fullständigt och avslöjat sig totalt. Observera: han erkände själv, att Europa går avgörande strider mellan kapital och arbete till mötes och att de tidigare metoderna för proletariatets ekonomiska och politiska kamp är otillräckliga. Men dessa metoder bestod just i att utnyttja den *borgerliga* demokratin. Följaktligen ...?

Kautsky vågade inte dra slutsatsen av vad som följer härav.

Följaktligen kan nu bara en reaktionär, en fiende till arbetarklassen, en bourgeoisins lakej vända ansiktet mot det utlevade förgångna, utmåla den borgerliga demokratin härligheter och pladdra om ren demokrati. Den borgerliga demokratin *var* progressiv i förhållande till medeltiden, och det var nödvändigt att utnyttja den. Men nu är den *otillräcklig* för arbetarklassen. Nu måste man se framåt och inte bakåt, framåt mot den borgerliga demokratin ersättande med den *proletära*. Och eftersom förberedelsearbetet för den proletära revolutionen, den proletära arméns utbildning och organisering var möjlig (och nödvändig) inom den borgerligt demokratiska statens *ramar*, så är man en förrädare mot proletariatets sak, en renegat, om man kringsskar proletariatet med dessa ramar så snart som det gått så långt som till ”avgörande strider”.

Kautsky har gjort sig själv synnerligen löjlig. Han har nämligen upprepat ett argument av Martov *utan att märka* att Martov stöder detta argument på ett *annat* argument, vilket saknas

hos Kautsky! Martov säger (och Kautsky upprepar efter honom) att Ryssland ännu ej är moget för socialism, varav naturligtvis följer att det ännu är för tidigt att förvandla sovjeterna från kamporgan till statsorganisationer (läs: det är på tiden att med de mensjevikiska ledarnas hjälp göra sovjeterna till organ för arbetarklassens *underordnande* under den imperialistiska bourgeoisin). Men Kautsky *kan inte* säga rent ut, att Europa inte är moget för socialism. År 1909, då Kautsky ännu inte var renegat, skrev han att man nu inte behöver frukta en *för tidig* revolution, att den som av fruktan för ett nederlag avvisade revolutionen skulle vara en förrädare. Kautsky vågade inte *direkt* ta avstånd från detta. Och resultatet blir en absurditet som helt avslöjar småborgarens hela dumhet och feghet: å ena sidan är Europa moget för socialism och går avgörande strider mellan kapital och arbete till mötes – å andra sidan *får inte kamporganisationen* (dvs en organisation som uppstår, växer och stärks i kampen), en organisation för proletariatet, de förtrycktas förtrupp, organisatör och ledare, förvandlas till statsorganisation!

* *
*

I praktiskt politiskt avseende är idén att sovjeterna är nödvändiga som kamporganisation men inte får förvandlas till statsorganisationer mycket orimligare än i teoretiskt avseende. Till och med i fredstid, när ingen revolutionär situation föreligger, framkallar arbetarnas masskamp mot kapitalisterna, t ex masstrejker, en oerhörd förbittring på båda sidor, en utomordentligt lidelsefull kamp, och bourgeoisin hänvisar ständigt till att den förblir och vill förbli ”herre i huset” osv. Men under revolutionstid, när det politiska livet sjuder, kommer en sådan organisation som sovjeterna, som omfattar alla arbetare inom industrins alla grenar och senare alla soldater och hela den arbetande och fattiga landsbygdsbefolkningen – en sådan organisation kommer av sig själv, på grund av kampens förlopp, av angreppets och motståndets enkla ”logik” oundvikligen att ställa frågan *på sin spets*. Försöket att inta en mellanställning, att ”försona” proletariatet och bourgeoisin, är enfald och lider ett ömkligt fiasko: så gick det i Ryssland med Martovs och de andra mensjevikernas förkunnelse, så kommer det också oundvikligen att gå i Tyskland och i andra länder, ifall sovjeterna får en något så när bred utveckling, ifall de hinner sluta sig samman och stärkas. Att säga till sovjeterna: kämpa men ta inte själva hela statsmakten i era händer, bli inte statsorganisationer – det innebär att predika klassamarbete och ”borgfred” mellan proletariatet och bourgeoisin. Det är ju löjligt att tro att ett sådant ställningstagande i den förbittrade kampen kommer att leda till någonting annat än ett skymfligt sammanbrott. Det är Kautskys eviga öde att sitta mellan två stolar. Han låtsas att han inte i något avseende är ense med opportunisterna i teorin, men i själva verket är han i allt väsentligt (dvs i allt som gäller revolutionen) ense med dem *i praktiken*.

Konstituerande församlingen och sovjetrepubliken

Frågan om konstituerande församlingen och hur den upplöstes av bolsjevikerna är kärnan i Kautskys hela broschyr. Till denna fråga återkommer han ständigt. Hela denna skrift av Andra internationalens ideologiske ledare är full av hänvisningar till hur bolsjevikerna ”tillintetgjorde demokratin” (se ett tidigare anført citat från Kautsky). Frågan är verkligen intressant och viktig, ty revolutionen ställdes här *i praktiken* inför förhållandet mellan borgerlig och proletär demokrati. Låt oss se hur vår ”marxistiske teoretiker” undersöker denna fråga.

Han citerar Teser om konstituerande församlingen som skrevs av mig och publicerades i Pravda den 26 december 1917. Man kunde tycka att det vore omöjligt att vänta sig ett bättre vittnesbörd om att Kautsky går till verket med seriösa avsikter, stödd på dokument. Men se bara *hur* Kautsky citerar. Han talar inte om att dessa teser var 19 till antalet, att i dem

behandlades såväl förhållandet mellan den vanliga borgerliga republiken med en konstituerande församling och sovjetrepubliken liksom också *historien* om konflikten i vår revolution mellan konstituerande församlingen och proletariatets diktatur. Allt detta kringgår Kautsky och förklarar helt sonika för läsarna att av teserna ”är två särskilt viktiga”: en där det konstateras att socialistrevolutionärerna splittrades efter valen till konstituerande församlingen men före dess inkallande (Kautsky förtiger att detta är femte tesen) och en där det heter att sovjetrepubliken överhuvudtaget är en högre demokratisk form än konstituerande församlingen (Kautsky förtiger att detta är den tredje tesen).

Och endast ur denna tredje tes citerar Kautsky ordagrant en del, nämligen följande sats:

Sovjetrepubliken är ”inte endast formen för en högre typ av demokratiska institutioner (jämfört med den vanliga borgerliga republiken med en konstituerande församling som dess krona), utan även den enda form, som är i stånd att trygga den smärtlösta* övergången till socialism”. (Kautsky utelämnar ordet ”vanliga” och inledningsorden till tesen ”För övergången från det borgerliga till det socialistiska systemet, för proletariatets diktatur”).

Sedan Kautsky citerat dessa ord utbrister han med utsökt ironi:

”Synd bara, att denna slutsats drogs först sedan man kommit i minoritet i konstituerande församlingen. Förut hade ingen krävt den ivrigare än Lenin.”

Så står det bokstavligen på s 31 i Kautskys bok!

Det är ju en riktig pärla! Endast en bourgeoisins sykofant kan framställa saken så lögnaktigt för att läsarna skall få intrycket att allt vad bolsjevikerna sagt om en högre statstyp är ett påhitt som kommit till *efter* det att bolsjevikerna blev i minoritet i konstituerande församlingen!! En så gemen lögn kan bara uttalas av en skurk som sålt sig till bourgeoisin eller, vilket är precis detsamma, förlitat sig på Pavel Axelrod och hemlighåller sina sagesmän.

Det är nämligen allmänt känt att jag samma dag som jag anlände till Ryssland, den 4 april 1917, offentligen föredrog de teser där jag förklarade att en statsform av Pariskommunens typ är överlägsen den borgerliga parlamentariska republiken. Detsamma förklarade jag senare *flera gånger* i tryck, t ex i en broschyr om de politiska partierna som översattes till engelska och trycktes i Amerika i januari 1918 i New York-tidningen Evening Post. Men inte nog därmed. Bolsjevikernas partikonferens i slutet av april 1917 antog en resolution om att arbetar- och bonderepubliken står högre än den borgerligt parlamentariska republiken, att vårt parti inte nöjer sig med den senare och att partiets program måste ändras i överensstämmelse härmed.

Hur skall man efter allt detta beteckna Kautskys knep att försäkra de tyska läsarna att jag ivrigt krävde inkallande av konstituerande församlingen och först sedan bolsjevikerna blivit i minoritet i församlingen började ”förringa” dess heder och värdighet? Vilken ursäkt kan det finnas för ett sådant knep?† Att Kautsky inte kände till fakta? Men varför skulle han i så fall skriva om dem? Eller varför inte ärligt förklara: jag, Kautsky, skriver på grundval av

---

* För övrigt: uttrycket den ”smärtlösa” övergången citerar Kautsky upprepade gånger och försöker tydligen vara ironisk. Men då detta försök görs med odugliga medel så begår Kautsky några sidor längre fram en förfälskning och citerar oriktigt: ”smärtlös” övergång! På så sätt är det självfallet inte svårt att tillvita motståndaren en dumhet. Förfälskningen hjälper honom också att kringgå det väsentliga i argumentet: den smärtlösa övergången till socialism är möjlig endast då det existerar en organisation som omfattar alla fattiga (sovjeterna) och då denna organisation stöds av en central statsmakt (proletariatets).

† Det finns förresten en mängd dylika mensjevnikiska lögnar i Kautskys broschyr! Den är en ilsken mensjevniks smädeskrift.

informationer jag fått av mensjevikerna Stein och Axelrod & Co? Kautsky vill med anspråk på objektivitet dölja sin roll som lakej åt mensjevikerna, vilka är förbittrade över sitt nederlag.

Detta är emellertid småsaker jämfört med vad som kommer senare.

Låt oss anta att Kautsky inte önskade eller inte kunde (??) från sina sagesmän skaffa sig en översättning av bolsjevikernas resolutioner och uttalanden i frågan om huruvida de är tillfreds med den borgerligt parlamentariska demokratiska republiken eller ej. Låt oss rentav anta detta, ehuru det är helt otroligt. Men Kautsky *hänvisar* ju *direkt* till mina teser av den 26 december 1917 på s 30 i sin bok.

Känner Kautsky dessa teser fullständigt, eller känner han endast det som herrar Stein, Axelrod & Co översatt för honom? Kautsky citerar den *tredje* tesen i den *grundläggande* frågan om huruvida bolsjevikerna också *före* valen till konstituerande församlingen var medvetna om att sovjetrepubliken är överlägsen den borgerliga republiken och huruvida de också sagt detta *till folket. Men Kautsky förtiger den andra tesen.*

Den andra tesen lyder:

”När den revolutionära socialdemokratin har ställt upp kravet på att en konstituerande församling skulle inkallas, har den ända sedan början av revolutionen 1917 vid flera tillfällen betonat, att sovjetrepubliken utgör en högre form av demokrati än en vanlig borgerlig republik med en konstituerande församling” (min kursiv).

För att framställa bolsjevikerna som principlösa personer, ”revolutionära opportunisterna” (detta uttryck använder Kautsky någonstans i sin bok, jag kan inte påminna mig i vilket sammanhang), har herr Kautsky *dolt för de tyska läsarna* att det i teserna finns en direkt hänvisning till ” *vid flera tillfällen* ” gjorda uttalanden!

Det är med sådana småaktiga, ömkliga och föraktliga metoder som herr Kautsky opererar. Den *teoretiska* frågan har han alltså kringgått.

Är det sant eller inte, att den borgerligt demokratiska parlamentariska republiken är *underlägsen* en republik av Pariskommunens typ eller sovjettyp? Detta är huvudfrågan, men den har Kautsky kringgått. Allt vad Marx gett i analysen av Pariskommunen har Kautsky ”glömt”. Han har också ”glömt” Engels’ brev till Bebel av den 28 mars 1875, där Engels särskilt åskådligt och lättfattligt uttrycker samma Marx’ tanke: ”Kommunen var inte längre någon stat i egentlig mening.”

Här ser ni alltså Andra internationals mest framträdande teoretiker som i en speciell broschyr om Proletariatets diktatur, i vilken han särskilt sysslar med Ryssland, där man direkt och vid flera tillfällen tar upp frågan om en statsform högre än den borgerligt demokratiska republiken, förtiger denna fråga. På vilket sätt skiljer sig detta i *sak* från en övergång till bourgeoisin?

(Inom parentes sagt följer Kautsky också här i de ryska mensjevikernas släptåg. De har folk i överflöd som känner till ”alla citat” från Marx och Engels, men inte en enda mensjevik har från april 1917 till oktober 1917 och från oktober 1917 till oktober 1918 ens *en enda gång* försökt behandla frågan om en stat av Pariskommunens typ. Även Plechanov har förbigått denna fråga. *Tystnaden har tydligen varit nödvungen.*)

Att tala om upplösningen av konstituerande församlingen med personer som kallar sig socialister och marxister men i verkligheten går över till bourgeoisin i den *viktigaste* frågan, i frågan om en stat av kommunens typ, vore självfallet att kasta pärlor för svin. Det torde vara tillräckligt att i fullständigt skick publicera mina teser om konstituerande församlingen som

bilaga till denna broschyr. Läsarna skall då se att denna fråga ställdes den 26 december 1917 såväl teoretiskt som historiskt och praktiskt politiskt.

Om Kautsky som teoretiker fullständigt tagit avstånd från marxismen, så skulle han dock som historiker ha kunnat undersöka frågan om sovjeternas kamp mot konstituerande församlingen. Från många arbeten av Kautsky vet vi, att han *förstått* vara en marxistisk historiker och att *dess* hans arbeten förblir proletarietets bestående egendom, trots hans senare avfall. Men i den givna frågan *vänder* Kautsky också som historiker *ryggen* åt sanningen, ignorerar *allmänt kända* fakta och uppträder som sykofant. Han *vill* framställa bolsjevikerna som principlösa, och han berättar att bolsjevikerna försökte *dämpa* konflikten med konstituerande församlingen innan de upplöste den. Det är absolut ingenting dåligt i det och vi behöver inte ta avstånd från någonting; jag avtrycker teserna i deras helhet och där sägs det hur klart som helst: ni vacklande herrar småborgare som slagit er ned i konstituerande församlingen – antingen finner ni er i proletarietets diktatur eller kommer vi att besegra er ”på revolutionär väg” (teserna nr 18 och 19).

Så har det verkligt revolutionära proletariet alltid uppträtt, och så kommer det alltid att uppträda mot den vacklande småbourgeoisin.

I frågan om konstituerande församlingen intar Kautsky en formell ståndpunkt. I mina teser sägs det tydligt och flera gånger, att revolutionens intressen står över konstituerande församlingens formella rättigheter (se teserna nr 16 och 17). Den formellt demokratiska synpunkten är just den *borgerliga* demokratens, som inte erkänner att proletarietets och den proletära klasskampens intressen står högre. Som historiker skulle Kautsky inte kunna annat än erkänna, att de borgerliga parlamenten utgör organ för den ena eller andra klassen. Men nu fann Kautsky det nödvändigt (för den smutsiga uppgiften att förneka revolutionen) att glömma marxismen, och han *underlåter att ställa frågan*, för vilken klass konstituerande församlingen i Ryssland var ett organ. Kautsky undersöker inte den konkreta situationen, han har inte lust att se fakta, han säger inte de tyska läsarna ett ord om att teserna inte bara teoretiskt belyser frågan om den borgerliga demokratins begränsade karaktär (teserna nr 1–3), inte bara visar de konkreta förhållanden som gjorde att partiernas vallistor från mitten av oktober 1917 inte stämde överens med det verkliga läget i december 1917 (teserna nr 4–6), utan också ger *klasskampens och inbördeskrigets historia* i oktober–december 1917 (teserna nr 7–15). Av denna konkreta historia drog vi slutsatsen (tes nr 14), att parollen ”All makt åt konstituerande församlingen” i *verkligheten* blivit en paroll för kadeterna, kaledinanhängarna och deras hantlangare.

Historikern Kautsky observerar inte detta. Historikern Kautsky har aldrig hört talas om att den allmänna rösträtten ibland resulterar i småborgerliga, ibland i reaktionära och kontrarevolutionära parlament. Historikern och marxisten Kautsky har inte hört talas om att valens form, demokratins form, är en sak och den ifrågavarande institutionens klassinnehåll en annan sak. Frågan om konstituerande församlingens klassinnehåll har i mina teser direkt ställts och besvarats. Det är möjligt att mitt svar är oriktigt. Ingenting vore oss så önskvärt som en marxistisk kritik av vår analys från en annan sida. I stället för att skriva genom-dumma fraser (det finns många sådana hos Kautsky) om att det finns någon som hindrar en kritik av bolsjevismen borde Kautsky ha tagit itu med en sådan kritik. Men saken är just den att han inte ger någon kritik. Han *ställer inte ens frågan* om en klassanalys av sovjeterna å ena sidan och av konstituerande församlingen å andra sidan. Därför finns det *ingen möjlighet* att tvista, att diskutera med Kautsky. Det återstår bara att *visa* läsarna, varför man inte kan kalla Kautsky någonting annat än en renegat.

Konflikten mellan sovjeterna och konstituerande församlingen har sin förhistoria, vilken inte ens en historiker som inte står på klasskampens ståndpunkt kan kringgå. Inte ens denna faktiska historia har Kautsky velat *beröra*. Kautsky hemlighöll för de tyska läsarna det allmänt kända faktum (som nu blott illvilliga mensjeviker döljer) att sovjeterna också under mensjevikernas herravälde, dvs från slutet av februari till oktober 1917, hade konflikter med de ”allmänstatliga” (dvs borgerliga) institutionerna. Kautsky är i verkligheten anhängare av försoning, överenskommelse, samarbete mellan proletariatet och bourgeoisin. Hur Kautsky än må bestrida detta, så är dock denna hans ståndpunkt ett faktum som bekräftas av Kautskys hela broschyr. Att säga att det inte var nödvändigt att upplösa konstituerande församlingen är detsamma som att säga att det inte var nödvändigt att slutföra kampen mot bourgeoisin och störta den, att proletariatet borde försona sig med bourgeoisin.

Varför förteg då Kautsky att mensjevikerna sysslade med detta föga hedrande värv från februari till oktober 1917 utan att nå det minsta resultat? Om det hade varit möjligt att försona bourgeoisin och proletariatet, varför lyckades då inte denna försoning under mensjevikernas maktperiod, varför höll sig bourgeoisin på sidan om sovjeterna, varför kallades sovjeterna (*av mensjevikerna*) för ”revolutionär demokrati” och bourgeoisin för ”privilegierade element”?

Kautsky har dolt för de tyska läsarna, att just mensjevikerna under ”epoken” för sitt herravälde (februari–oktober 1917) kallade sovjeterna för revolutionär demokrati och *därmed* erkände deras överlägsenhet över alla andra institutioner. Endast genom att dölja detta faktum kunde historikern Kautsky framställa saken så, att konflikten mellan sovjeterna och bourgeoisin inte hade någon förhistoria, att den uppstod plötsligt, oväntat, utan orsak, på grund av bolsjevikernas dåliga uppförande. Men i verkligheten var det just *mer än ett halvt års erfarenhet* (för revolutionen är detta en mycket lång tid) av mensjevikisk kompromisspolitik och försök att försona proletariatet med bourgeoisin som övertygade folket om att dessa försök var gagnlösa och stötte bort proletariatet från mensjevikerna.

Kautsky erkänner, att sovjeterna är en utomordentlig kamporganisation för proletariatet och att de har en stor framtid. Men i så fall ramlar Kautskys hela ställning samman som ett korthus eller som en småborgares dröm om möjligheten att undvika den tillspetsade kampen mellan proletariatet och bourgeoisin. Ty hela revolutionen är en ständig och därtill desperat kamp, och proletariatet är den klass som går i spetsen för *alla* förtryckta, samlings- och medelpunkten för alla förtrycktas strävan efter frigörelse. Sovjeterna – de undertryckta massornas kamporgan – återspeglade och gav självfallet uttryck åt dessa massors stämningar och förändrade åsikter ojämförligt snabbare, fullständigare och riktigare än varje annan institution (vilket för övrigt är en av orsakerna till att sovjetdemokratin är den högsta typen av demokrati).

Från den 28 februari (gamla stilen) till den 25 oktober 1917 hann sovjeterna sammankalla *två* allryska kongresser, där den överväldigande majoriteten av Rysslands befolkning, alla arbetare och soldater samt sju eller åtta tiondelar av bönderna var representerade – för att inte tala om en mängd lokala kongresser, distrikts-, stads-, guvernements- och provingskongresser. Bourgeoisin hann under denna tid inte sammankalla ett enda organ som skulle ha representerat majoriteten (om man bortser från den tydligt förfalskade ”demokratiska konferensen”, vilken uppfattades som ett hån och framkallade förbittring hos proletariatet). Konstituerande församlingen återspeglade *samma* stämning hos massorna, *samma* politiska uppdelning som 1:a allryska sovjetkongressen (junikongressen). Vid tiden för konstituerande församlingens sammankallande (januari 1918) hade 2:a sovjetkongressen (oktober 1917) och 3:e sovjetkongressen (januari 1918) hållits, och båda hade *helt klart bevisat* att massorna radikaliserats och revolutionerats, att de vänt mensjevikerna och socialistrevolutionärerna ryggen och ställt sig på bolsjevikernas sida, *dvs* att de vänt sig bort från den småborgerliga

ledningen och illusionerna om överenskommelse med bourgeoisin och gått över till den proletärt revolutionära kampen för att störta bourgeoisin.

Följaktligen visar redan enbart sovjeternas *yttre historia* hur oundvikligt det var, att konstituerande församlingen upplöstes, och hur *reaktionär* den var. Kautsky håller dock envist fast vid sin ”paroll”: revolutionen må gå under, bourgeoisin må triumfera över proletariatet bara den ”rena demokratin” frodas. *Fiat justitia, pereat mundus!**

Här följer några korta uppgifter om de allryska sovjetkongresserna i den ryska revolutionens historia:

Allryska sovjetkongresser	Antal ombud	Därav bolsjeviker	Bolsjevikernas procentuella andel
1:a (3 juni 1917)	790	103	13
2:a (25 oktober 1917)	675	343	51
3:e (10 januari 1918)	710	434	61
4:e (14 mars 1918)	1 232	795	64
5:e (4 juli 1918)	1 164	773	66

En blick på dessa siffror räcker för att förstå, varför försvaret av konstituerande församlingen eller talet (i likhet med Kautskys) om att bolsjevikerna inte har befolkningens majoritet bakom sig endast väcker löje hos oss.

Sovjetförfattningen

Att bourgeoisin fråntas rösträtten är som jag redan påvisat inte ett obligatoriskt och nödvändigt kännetecken för proletariatets diktatur. Inte heller i Ryssland uttalade sig bolsjevikerna, som långt före Oktoberrevolutionen ställde parollen om en sådan diktatur, i förväg för att utsugarna skulle fråntas rösträtten. *Denna* beståndsdel av diktaturen har inte tillkommit ”enligt en plan” av något parti utan *vuxit fram* av sig själv under kampens gång. Historikern Kautsky har naturligtvis inte märkt detta. Han har inte förstått, att bourgeoisin redan när mensjevikerna (som ville kompromissa med bourgeoisin) hade makten i sovjeterna själv tog avstånd från sovjeterna, bojkottade dem, uppträdde som deras motståndare och intrigerade mot dem. Sovjeterna uppstod utan någon som helst författning och existerade *över ett år* (från våren 1917 till sommaren 1918) utan någon som helst författning, Bourgeoisins raseri mot de förtryckta självständiga och allsmäktiga (ty den omfattade alla) organisation, bourgeoisins kamp – och därtill den mest skamlösa, egennyttiga och smutsiga kamp – mot sovjeterna samt slutligen bourgeoisins (från kadeterna till högersocialistrevolutionärerna, från Miljukov till Kerenskij) öppna medverkan i kornilovrevolten – allt detta *förberedde* bourgeoisins formella uteslutning ur sovjeterna.

Kautsky har hört talas om kornilovrevolten, men han struntar överlägset i historiska fakta, i kampens förlopp och former, vilka bestämmer diktaturens *former*: vad har i själva verket fakta att betyda när det är fråga om den ”rena” demokratin? Kautskys ”kritik”, som riktar sig mot att bourgeoisin fråntas rösträtten, utmärker sig därför genom en sådan – sötsliskig naivitet, som vore rörande hos ett barn men verkar motbjudande hos en person, vilken ännu inte officiellt förklarats vara svagsint.

”Om de [kapitalisterna] vid allmän rösträtt fann sig vara en betydelselös minoritet, så skulle de snabbare foga sig i sitt öde.” (s 33) Förtjusande, inte sant? Den kloke Kautsky har många gånger i historien sett och känner överhuvudtaget på grund av iakttagelser från det levande

* Rättvisan må ha sin gång, även om världen därvid går under! – *Red*

livet väl till sådana godsägare och kapitalister som tar hänsyn till den undertryckta majoritetens vilja. Den kloke Kautsky håller energiskt fast vid en ”oppositions”-ståndpunkt, dvs den inreparlamentariska kampens ståndpunkt. Det är just vad han bokstavligt skriver: ”opposition” (s 34 m fl ställen).

Min lärde historiker och politiker! Det skulle inte skada er att veta, att ”opposition” är ett begrepp som tillhör den fredliga och blott parlamentariska kampen, dvs ett begrepp som motsvarar en ickerevolutionär situation, ett begrepp som motsvarar *frånvaron av revolution*. I en revolution har vi att göra med den skoningslösa fienden i ett inbördeskrig, och inga reaktionära jeremiader av en småborgare, som likt Kautsky fruktar ett sådant krig, kommer att ändra detta faktum. Det är helt enkelt löjligt att utifrån ”oppositions”-ståndpunkt behandla det skoningslösa inbördeskrigets problem samtidigt som bourgeoisin tillgriper alla slags förbrytelser – exemplet med versaillesmännen och deras kohandel med Bismarck har någonting att säga varje människa som inte betraktar historien med samma ögon som Gogols Petrusjka –, samtidigt som bourgeoisin anropar främmande stater om hjälp och intrigerar med dem mot revolutionen. Det revolutionära proletariatet måste följa ”virrighetsrådet” Kautskys exempel, dra nattmössan över öronen och betrakta som legal ”opposition” den bourgeoisin som organiserar Dutovs, Krasnovs och tjeckernas kontrarevolutionära uppror och betalar ut miljoner åt sabotörer. Vilken djupsinnighet!

Kautsky intresserar sig uteslutande för sakens formella, juridiska sida. När man läser hans resonemang om sovjetförfattningen minns man därför osökt Bebels ord: jurister, det är alltigenom reaktionära personer. ”I verkligheten”, skriver Kautsky, ”kan man inte göra endast kapitalisterna rättslösa. Vem är kapitalist i juridisk mening? Den som äger något? Till och med i ett så ekonomiskt utvecklat land som Tyskland, vars proletariat är så talrikt, skulle upprättandet av en rådsrepublik göra stora massor politiskt rättslösa. Av antalet sysselsatta plus familjemedlemmar i de tre stora grupperna industri, jordbruk och handel i Tyska riket var 1907 något över 35 miljoner tjänstemän och lönarbetare och 17 miljoner självständiga. Ett parti kunde alltså mycket väl ha majoriteten av lönarbetarna bakom sig och likväl utgöra minoriteten av befolkningen.” (s 33)

Här har vi ett exempel på Kautskys resonemang. Är inte detta en borgares kontrarevolutionära gnäll? Varför räknar ni alla ”självständiga” till de rättslösa, herr Kautsky, när ni dock mycket väl vet, att det övervägande flertalet ryska bönder inte sysselsätter lönarbetare och alltså inte fråntas sina rättigheter? Är inte detta ett falsarium?

Varför har inte ni, lärde ekonom, anfört de av er välkända och i samma tyska statistik för år 1907 offentliggjorda uppgifterna om lönarbetet inom olika grupper av lantbruket? Varför har ni inte visat de tyska arbetarna, läsarna av er broschyr, dessa uppgifter, av vilka man skulle kunna se *hur många utsugare* det finns och hur litet deras antal är – enligt den tyska statistiken – i förhållande till det totala antalet ”jordbrukare”?

Därför att ert avfall har gjort er till en simpel sykofant i bourgeoisins tjänst.

Kapitalist skulle kantänka vara ett obestämt juridiskt begrepp, och Kautsky dundrar på flera sidor mot sovjetförfattningens ”godtycke”. Denne ”seriöse vetenskapsman” tillåter den brittiska bourgeoisin att under flera århundraden utforma och utveckla en ny (för medeltiden ny) borgerlig författning, men oss, arbetare och bönder i Ryssland, beviljar denne representant för lakejvetenskapen inte den minsta frist. Av oss kräver han en i detalj utarbetad författning inom några månader ..

”Godtycke”! Tänk bara vilken avgrund av det smutsigaste kryperi för bourgeoisin, av det mest enfaldiga pedanteri som en *sådan* förebråelse avslöjar. När de alltigenom borgerliga och

till största delen reaktionära juristerna i de kapitalistiska länderna under århundraden eller årtionden utarbetade de utförligaste bestämmelser och skrev tiotals och hundratals band med lagar och lagförklaringar, vilka *förtrycker* arbetaren, binder den *fattige* till händer och fötter och ställer tusentals trakasserier och hinder i vägen för varje enkel arbetande man eller kvinna av folket – då ser de borgerliga liberalerna och herr Kautsky inte något ”godtycke!” Då råder ”ordning” och ”laglighet”! Då är allt genomtänkt och föreskrivet – hur man skall kunna pressa sista droppen ur den fattiga stackaren. Då finns det tusentals borgerliga advokater och ämbetsmän (om dem tiger Kautsky överhuvudtaget, antagligen just därför att Marx ansåg det vara av oerhörd betydelse att *krossa* ämbetsmannamaskineriet ...), advokater och ämbetsmän som kan tolka lagarna på så sätt att arbetaren och medelbonden aldrig lyckas bryta sig igenom dessa lagars taggtrådsstängsel. Detta är inte något ”godtycke” av bourgeoisin, det är ingen diktatur av vinningslystna och smutsiga utsugare som sugit sig stinna av folkets blod – nej då, inte alls! Det är ”ren demokrati”, som blir allt renare för varje dag.

Men när de arbetande och utsugna klasserna, avskurna från sina utländska bröder genom det imperialistiska kriget, för första gången i historien skapade *sina egna* sovjeter och till politiskt uppbyggnadsarbete kallade *de massor* som bourgeoisin förtryckt, utsugit och hållit i mörker och *själva* började bygga en *ny*, proletär stat, i den rasande kampens hetta, i inbördeskrigets eld började skissera huvudprinciperna för en stat *utan utsugare* – då gav sig bourgeoisins alla skurkar, hela blodsugarbandet och deras drabant Kautsky till att tjuta om ”godtycke”! Ja, hur skulle i själva verket dessa obildade arbetare och bönder, denna ”pöbel”, kunna tolka sina egna lagar? Var skulle de väl ta rättskänslan ifrån, dessa simpla arbetande, utan de bildade advokaternas och de borgerliga författarnas, utan kautskyanernas och de visa gamla ämbetsmännens råd?

Ur mitt tal den 28 april 1918 citerar herr Kautsky orden: ”Massorna bestämmer själva valordningen och valterminerna ...” Och den ”rene demokraten” Kautsky drar därav följande slutsats:

”Det förefaller således som om varje valmöte skulle kunna inrätta valförfarandet efter sin egen önskan. Godtyckligheten och möjligheten att befria sig från icke önskvärda oppositionella element inom själva proletariatet skulle därigenom kunna stegas i högsta grad.” (s 37)

På vilket sätt skiljer sig detta från en av kapitalisterna lejd bläcksuddares prat när han tjuter om det förtryck som massan utövar mot de ”arbetsvilliga”, flitiga arbetarna under en strejk? Varför är det byråkratiskt *borgerliga* fastställandet av valordningen i den ”rena” borgerliga demokratin *inte* något godtycke? Varför måste rättskänslan *hos massorna som rest sig till kamp* mot den sekellånga utsugningen, som genom denna förtvivalade kamp blir upplysta och härdade, vara lägre än hos en *handfull* i *borgerliga* fördomar fostrade ämbetsmän, intellektuella och advokater?

Kautsky är en sann socialist, våga inte misstänkliggöra uppriktigheten hos denne högst ärbare familjefader, denne synnerligen hedervärde medborgare. Han är en varm och övertygad anhängare av arbetarnas, den proletära revolutionens seger. Han skulle bara önska att de sentimentala och brackiga intellektuella och kälkborgarna i nattmössor *först, innan* massorna satt sig i rörelse, *före* deras rasande kamp mot utsugarna och absolut *utan* inbördeskrig, skulle göra upp måttfulla och noggranna *stadgar för revolutionens utveckling* ...

Med djup moralisk harm berättar vår höglärde Judusjka Golovljov för de tyska arbetarna att sovjeternas allryska centrala exekutivkommitté den 14 juni 1918 beslöt att utesluta högernationalistrevolutionärerna och mensjevikererna ur sovjeterna. ”Denna åtgärd”, skriver Judusjka Kautsky fylld av ädel förtrytelse, ”riktar sig inte mot bestämda personer som begått bestämda straffbara handlingar ... Om de sovjetdeputerades okränkbarhet säger

sovjetrepublikens författning inte ett ord. Inte bestämda *personer* utan bestämda *partier* utesluts här ur sovjeterna.” (S 37)

Ja, detta är verkligen förskräckligt, det är en outhärdlig avvikelse från den rena demokratin, efter vars regler vår revolutionäre Judusjka Kautsky kommer att göra revolution. Vi ryska bolsjeviker borde först ha lovat okränkbarhet åt Savinkov & Co, lieberdanarna och potresovarna (”aktivisterna”) & Co och borde sedan ha skrivit en strafflag, enligt vilken deltagande i det tjeckoslovakiska kontrarevolutionära kriget eller förbundet i Ukraina eller i Georgien med de tyska imperialisterna mot det egna landets arbetare förklarats vara ”straffbart”. Först *därefter*, på grundval av denna strafflag hade vi – i överensstämmelse med den ”rena demokratin” – varit berättigade att utesluta ”bestämda personer” ur sovjeterna. Tjeckoslovakerna, som genom personer i stil med Savinkov, Potresov, lieberdanarna m fl (eller med hjälp av deras agitation) erhöll pengar av de brittiska och franska kapitalisterna, och likaså Krasnov och hans anhängare, som genom förmedling av mensjevikerna i Ukraina och Tiflis^{*} fick ammunition av tyskarna, hade självfallet lugnt suttit och väntat tills vi författat en riktig strafflag och som de allra renaste demokrater inskränkt sig till att spela ”oppositionens” roll ...

En lika stark moralisk förbrytelse utlöser hos Kautsky den omständigheten, att sovjetförfattningen tar rösträtten från dem som ”i profitsyfte sysselsätter lönarbetare”. ”En hemarbetare eller en småhantverkare med gesäll”, skriver Kautsky, ”kan leva och känna fullkomligt proletärt, men rösträtt har han inte.” (S 36)

Vilken avvikelse från den ”rena demokratin”! Vilken orättvisa! Visserligen har alla marxister hittills antagit och med tusentals fakta bekräftat att småföretagarna är de mest samvetslösa och vinningslystna utsugarna av lönarbetare, men Judusjka Kautsky tar självfallet inte småföretagarna som *klass* (vem har hittat på den skadliga teorin om klasskampen?), utan enskilda personer, sådana utsugare som ”lever och känner fullkomligt proletärt”. Den berömda ”sparsamma Agnes”, som man trodde vara död för länge sedan, har återuppstått genom Kautskys penna. Denna sparsamma Agnes uppfanns för några decennier sedan och introducerades i den tyska litteraturen av den ”rene” demokraten, borgaren Eugen Richter. Han profeterade att proletarietets diktatur och konfiskeringen av utsugarnas kapital skulle medföra ett utsägligt elände, han frågade med oskyldig min, vem som var kapitalist i juridisk mening. Som exempel tog han en fattig, sparsam sömmerska (”sparsamma Agnes”), som av de elaka ”proletära diktatorerna” berövades sitt sista öre. Hela den tyska socialdemokratin skrattade på sin tid åt den rene demokraten Eugen Richters ”sparsamma Agnes”. Men det var för länge, länge sedan, då Bebel ännu levde och öppet och utan omsvep uttalade den sanningen att det alltjämt fanns många nationalliberaler partiet. Det var för så länge sedan att Kautsky då ännu inte var renegat.

Nu har ”sparsamma Agnes” återuppstått i gestalt av ”den fullkomligt proletärt levande och kännande småhantverkaren med gesäll”. De elaka bolsjevikerna gör honom orätt och fråntar honom rösträtten. Visserligen kan i sovjetrepubliken ”varje valmöte”, som samme Kautsky säger, bevilja inträde åt en fattig mästare som t ex har förbindelse med den ifrågavarande fabriken, om han undantagsvis inte är en utsugare, om han *i verkligheten* ”lever och känner fullkomligt proletärt”. Men kan man förlita sig på livserfarenheten och rättskänslan hos ett spontant fabriksmöte av enkla arbetare, som (o, fasa!) inte har några stadgar? Är det inte klart, att det är bättre att ge *alla* utsugare, alla arbetsköpare rösträtt än att riskera den möjligheten, att arbetarna gör ”sparsamma Agnes” och den ”proletärt levande och kännande mästaren” orätt?

---

* Det gamla ryska namnet på Tbilisi, Georgiens huvudstad – *Red*

* *
*

Må de föraktliga renegatskurkarna under bourgeoisins och socialchauvinisternas* bifall skymfa vår sovjetförfattning för att den fråntar utsugarna rösträtten. Det är bra, ty det påskyndar och fördjupar brytningen mellan Europas revolutionära arbetare å ena sidan och å den andra personer som Scheidemann och Kautsky, Renaudel och Longuet, Henderson och Ramsay MacDonald, med de gamla ledarna av och förrädarna mot socialismen.

De förtryckta klassernas massor, de medvetna och ärliga ledarna bland de revolutionära proletärerna kommer att vara *på vår sida*. Det räcker med att låta sådana proletärer och dessa massor lära känna vår sovjetförfattning för att de genast skall säga: här är verkligen *vårt folk*, här är ett verkligt arbetarparti, en verklig arbetarregering. Denna regering bedrar inte arbetarna med svammel om reformer så som *alla de nämnda ledarna bedragit oss*, utan den kämpar på fullt allvar mot utsugarna, genomför revolutionen på fullt allvar, kämpar *i handling* för arbetarnas fullständiga frigörelse.

Att sovjeterna efter en ettårig ”praktik” har tagit ifrån utsugarna rösträtten *innebär* att dessa sovjeter verkligen är de förtryckta massornas organisationer och inte organisationer för socialimperialisterna och socialpacifisterna, som sålt sig till bourgeoisin. Att dessa sovjeter tagit ifrån utsugarna rösträtten *innebär* att sovjeterna inte är organ för ett småborgerligt kompromissande med kapitalisterna, inte organ för parlamentariskt pratande (av personer som Kautsky, Longuet och MacDonald), utan organ för det verkligt revolutionära proletariatet som kämpar på liv och död mot utsugarna.

”Kautskys bok är här nästan okänd”, skrev häromdagen (i dag har vi den 30 oktober) en välinformerad kamrat i Berlin till mig. Jag skulle råda våra ambassadörer i Tyskland och Schweiz att inte spara på tusenlapparna för att köpa upp och *gratis dela ut* denna bok till medvetna arbetare och på så sätt trampa i smutsen den ”europeiska” – läs: imperialistiska och reformistiska – socialdemokrati som för länge sedan blivit ett ”stinkande lik”.

* *
*

I slutet av sin bok, på s 61 och 63, faller herr Kautsky bittra tårar över att ”den nya teorin [så kallar han bolsjevismen eftersom han är rädd att snudda vid Marx’ och Engels’ analys av Pariskommunen] finner anhängare t o m i gamla demokratier, t ex Schweiz”. Det är ”obegripligt” för Kautsky ”att tyska socialdemokrater kan acceptera denna teori”.

Nej, det är helt begripligt, ty efter de allvarliga lärdomar kriget har givit står personer som Scheidemann och Kautsky de revolutionära massorna upp i halsen.

”Vi” har alltid varit för demokrati, skriver Kautsky, och nu skulle vi plötsligt avsäga oss den!

”Vi”, opportunisterna inom socialdemokratin, har alltid varit emot proletariatets diktatur, och Kolb & Co har för länge sedan öppet sagt detta. Det vet Kautsky, och han tror förgäves att han för läsarna skall dölja det uppenbara faktum att han ”återvänder” till Bernsteins och Kolbs ”sköte”.

---

* Jag har just läst en ledare i *Frankfurter Zeitung* (nr 293 av den 22 oktober 1918) där Kautskys broschyr refereras med förtjusning. Börsmännens tidning är belåten. Fattas bara annat! Och en kamrat i Berlin skriver till mig att *Vorwärts*, Scheidemann & Co:s tidning, i en speciell artikel förklarar att den skriver under nästan varje rad av Kautsky. Gratulerar, gratulerar!

”Vi”, de revolutionära marxisterna, har aldrig gjort den ”rena” (borgerliga) demokratin till vår avgud. Plechanov var som bekant revolutionär marxist 1903 (före sin bedrövliga vändning som försatte honom i en rysk Scheidemanns ställning). Och Plechanov yttrade då på den partikongress som antog programmet att proletariatet, om det blir nödvändigt, under revolutionen kommer att frånta kapitalisterna rösträtten och att *fördriva vilket parlament som helst* om det visar sig vara kontrarevolutionärt. Att just denna åsikt är den enda som motsvarar marxismen kan var och en se redan av de av mig tidigare anförda uttalandena av Marx och Engels. Detta framgår fullständigt tydligt av marxismens alla grundsatser.

”Vi”, de revolutionära marxisterna, har aldrig för folket hållit sådana tal som kautskyaner av alla nationer älskat att uppträda med när de gjort lakejtjänster åt bourgeoisin, anpassat sig till den borgerliga parlamentarismen, förtigit den nutida demokratins *borgerliga* karaktär och endast krävt utvidgning av *den*, fullständigt genomförande av *den*.

”Vi” har sagt bourgeoisin: ni, utsugare och hycklare, talar om demokrati samtidigt som ni vid varje steg skapar tusentals hinder för de *förtryckta massornas* deltagande i politiken. Vi tar er på orden och kräver i dessa massors intresse att *er* borgerliga demokrati utvidgas *för att förbereda massorna till revolutionen* för att störta er, utsugare. Och om ni, utsugare, försöker göra motstånd mot vår proletära revolution skall vi skoningslöst undertrycka er, göra er rättslösa. Ja än mer, vi skall inte ens ge er bröd, ty i vår proletära republik kommer utsugarna att bli rättslösa, berövas eld och vatten, ty vi är socialister på allvar och inte i Scheidemanns eller Kautskys anda.

Så har ”vi” talat och så kommer ”vi”, de revolutionära marxisterna, att tala, och just därför kommer de förtryckta massorna att vara för oss och med oss, medan personer som Scheidemann och Kautsky kommer att hamna på renegaternas sophög.

Vad är internationalism?

Det är av djup övertygelse som Kautsky anser sig vara internationalist och kallar sig så. Scheidemann & Co förklarar han vara ”regeringssocialister”. Genom att försvara mensjevikerna (Kautsky säger inte direkt att han är solidarisk med dem, men det är helt och hållet deras åsikter han för fram) avslöjade Kautsky synnerligen åskådligt vad slags ”internationalism” han representerar. Och eftersom Kautsky inte är ensam utan representerar en strömning som oundvikligt vuxit fram i Andra internationalens miljö (Longuet i Frankrike, Turati i Italien, Nobs, Grimm, Graber och Namne i Schweiz, Ramsay MacDonald i Storbritannien osv), så är det lärorikt att dröja vid Kautskys ”internationalism”.

Kautsky betonar, att mensjevikerna också var med i Zimmerwald (otvivelaktigt ett diplom, fast ett diplom som – blivit fläckat) och skildrar på följande sätt de mensjevikåsikter han är över ens om:

”Mensjevikerna ville allmän fred. De ville att alla krigförande skulle acceptera parollen: utan annexioner och kontributioner. Intill dess skulle den ryska armén stå stridsberedd, med för fotgevär. Bolsjevikerna åter krävde omedelbar fred till varje pris, de var beredda att om så var nödvändigt sluta separاتفred, och de sökte framtvunga fred genom att av alla krafter främja den redan förut stora desorganisationen inom armén.” (s 27) Enligt Kautskys mening borde bolsjevikerna inte ha tagit makten utan nöjt sig med konstituerande församlingen.

Kautskys och mensjevikernas internationalism består således i att man av den imperialistiska borgerliga regeringen kräver reformer men fortsätter att stödja den, fortsätter att stödja det krig denna regering för tills alla krigförande accepterat parollen: utan annexioner och kontri-

butioner. En dylik uppfattning har flera gånger uttalats såväl av Turati som av kautskyanerna (Haasc m fl) och Longuet & Co, som förklarade att de var för ”fosterlandsförsvaret”.

Teoretiskt innebär detta en fullständig oförmåga att skilja sig från socialchauvinisterna och en fullständig förvirring i frågan om fosterlandsförsvaret. Politiskt innebär detta att byta ut internationalism mot kälkborgerlig nationalism och gå över till reformismen, att förneka revolutionen.

Att erkänna ”fosterlandsförsvaret” betyder från proletarietets synpunkt att rättfärdiga det nuvarande kriget, att erkänna dess berättigande. Men eftersom kriget förblir imperialistiskt (såväl i en monarki som i en republik) oavsett var de fientliga trupperna i ett givet ögonblick befinner sig – i mitt land eller i ett främmande land – så innebär erkännande av fosterlandsförsvaret i *själva verket* ett stöd åt den imperialistiska, rovlystna bourgeoisin och fullständigt förräderi mot socialismen. I Ryssland förblev kriget imperialistiskt också under Kerenskij, i den borgerligt demokratiska republiken, ty det fördes av bourgeoisin som härskande klass (och krig är ”politikens fortsättning”). Synnerligen åskådligt kom krigets imperialistiska karaktär till uttryck i de hemliga fördrag om uppdelning av världen och utplundring av andra länder som tsaren på sin tid hade ingått med kapitalisterna i Storbritannien och Frankrike.

Mensjevikerna begick ett skamligt bedrägeri mot folket när de kallade detta krig för försvars- eller revolutionskrig, och när Kautsky godkänner mensjevikernas politik så godkänner han bedrägeriet mot folket, godkänner den roll småborgarna spelade då de hjälpte kapitalet att bedra arbetarna och spänna dem för imperialisternas vagn. Kautsky bedriver en typiskt småborgerlig, kälkborgerlig politik när han inbillar sig (och söker inge massorna orimliga tanken), att *uppställandet av en paroll* förändrar sakens natur. Den borgerliga demokratins hela historia avslöjar denna illusion: för att bedra folket har de borgerliga demokraterna alltid ställt och ställer ständigt alla möjliga ”paroller”. Men det gäller att *pröva* deras uppriktighet, att jämföra orden med *handlingarna*, att inte nöja sig med den idealistiska eller bedrägliga frasen utan att finna ut det *verkliga klassinnehållet*. Ett imperialistiskt krig upphör inte att vara imperialistiskt så snart skojar och frasmakare eller brackor och kälkborgare ställer upp en sentimental ”paroll” utan först när den *klass* som för det imperialistiska kriget och är förenad därmed genom miljoner ekonomiska trådar (ja, t o m trossar) verkligen *störtats* och den verkligt revolutionära klassen, proletariet, tagit makten i dess ställe. *På annat sätt går det inte att komma ur ett imperialistiskt krig och inte heller ifrån en imperialistisk rövarfred.*

När Kautsky godkänner mensjevikernas utrikespolitik, förklarar den vara internationalistisk och kallar den för zimmerwaldpolitik, så bevisar han därmed för det första den zimmerwaldska, opportunistiska majoritetens hela rutenhet (inte för ro skull avskilde vi, Zimmerwaldvästern oss med det samma från denna majoritet!), och för det andra – och detta är det viktigaste – övergår Kautsky från proletär till småborgerlig ståndpunkt, från revolutionär till reformistisk ståndpunkt.

Proletarietet kämpar för att på revolutionär väg störta den imperialistiska bourgeoisin, småbourgeoisin kämpar för att på reformistisk väg ”förbättra” imperialismen, för att anpassa sig till imperialismen samtidigt som man *underkastar* sig den. Medan Kautsky ännu var marxist, t ex när han skrev Vägen till makten år 1909, hävdade han just iden att krig oundvikligen leder till *revolution*, han talade om att *revolutionens tidevarv* var i annalkande. Baselmanifestet år 1912 talar direkt och bestämt om *proletär revolution* just i samband med det imperialistiska kriget mellan den tyska och den brittiska gruppen som också bröt ut 1914. Och 1918, när revolutioner inleddes i samband med kriget, började Kautsky kalla mensjevikernas reformistiska taktik för internationalism i stället för att klargöra revolutionernas oundviklighet, i stället för att överväga och i alla detaljer tänka igenom den *revolutionära*

taktiken, medlen och metoderna för att förbereda revolutionen. Innebär inte detta att vara renegat?

Kautsky prisar mensjevikerna för att de ville upprätthålla arméns stridsberedskap. Bolsjevikerna ogillar han för att de ökade ”arméns desorganisation” som redan förut var stor. Detta innebär att prisa reformismen och underkastelsen för den imperialistiska bourgeoisin, att ogilla revolutionen och förneka den. Ty att upprätthålla stridsberedskapen innebar under Kerenskij detsamma som att upprätthålla en armé under *borgerlig* ledning (även om den var republikansk). Det är allmänt känt – och händelseutvecklingen har åskådligt bekräftat det – att denna republikanska armé bevarade *kornilovandan*, emedan kornilovanhängarna förde befälet. Den borgerliga officerskåren kunde inte vara annat än kornilovsinnad, kunde inte annat än dras till imperialismen, till ett våldsamt undertryckande av proletariatet. Mensjevikernas taktik gick *i verkligheten* ut på att lämna det imperialistiska krigets och den *borgerliga* diktaturens alla grundvalar orörda, att bättra på småsaker och putsa upp bagateller (”reformer”).

Och omvänt. Utan ”desorganisation” av armén har ingen stor revolution kunnat och kan inte heller genomföras. Ty armén är det mest förbenade stödverktyget för det gamla systemet, det fastaste väret för den borgerliga disciplinen, för kapitalets herravälde, för att hos de arbetande upprätthålla och fostra slavisk underdånighet och underkastelse under kapitalet. Kontrarevolutionen har aldrig tålt, aldrig kunnat tåla beväpnade arbetare jämsides med armén. I Frankrike, skrev Engels, var arbetarna beväpnade efter varje revolution; ”för borgarna, som stod vid statsrodret, var avvapningen av arbetarna därför den främsta bjudande plikten”. De beväpnade arbetarna utgjorde början till en ny armé, organisationscellen för ett *nytt* samhällssystem. Det var bourgeoisins främsta plikt att krossa denna cell och hindra den att växa ut. Och det var varje segerrik revolutions främsta plikt – vilket Marx och Engels många gånger betonat – att krossa den gamla armén, upplösa den och ersätta den med en ny. En ny samhällsklass som vill ta makten har aldrig kunnat och kan inte heller nu nå denna makt och stärka den på annat sätt än genom att helt demoralisera den gamla armén (”desorganisation” tjuter med anledning härav de reaktionära eller helt enkelt fega kälkborgarna), genom att uppleva en ytterst svår, ytterst plågsam period utan någon som helst armé (denna plågsamma period upplevde också den stora franska revolutionen), genom att under ett svårt inbördeskrig så småningom skapa en ny armé, en ny disciplin, den nya klassens nya militärorganisation, Historikern Kautsky förstod tidigare detta. Renegaten Kautsky har glömt det.

Vilken rätt har Kautsky att kalla Scheidemann Co för ”regeringssocialister”, när han själv *godkänner* mensjevikernas taktik i den ryska revolutionen? Mensjevikerna, som stödde Kerenskij och inträdde i hans regering, var precis likadana regeringssocialister. Denna slutsats kan Kautsky inte slingra sig ifrån, om han försöker ställa frågan om den *härskande klassen* som för det imperialistiska kriget. Men Kautsky undviker att ställa frågan om den härskande klassen, en fråga som varje marxist ovillkorligen måste ställa, ty enbart genom att en sådan fråga ställdes skulle renegaten avslöjas.

Kautskyanerna i Tyskland, longuetisterna i Frankrike, Turati Co i Italien resonerar så här: socialismen förutsätter nationernas jämställdhet och frihet, deras självbestämmande. När vårt land blir angripet eller när fientliga trupper trängt in på vårt territorium är socialisterna *därför* berättigade och förpliktade att försvara fosterlandet. Men teoretiskt är detta resonemang antingen ett rent hån mot socialismen eller en bedräglig undanflykt – praktiskt politiskt åter sammanfaller det med hur en fullständigt okunnig bonde skulle resonera, en bonde som inte ens kan tänka på krigets sociala, klassmässiga karaktär och ett revolutionärt partis uppgifter under ett reaktionärt krig.

Socialismen är motståndare till våld mot nationerna. Det är obestridligt. Men socialismen är överhuvudtaget motståndare till våld mot människor. Härav har emellertid ingen annan än kristna anarkister och tolstojaner dragit den slutsatsen, att socialismen är motståndare till *revolutionärt* våld. Att tala om ”våld” i allmänhet utan att analysera de förhållanden som skiljer det reaktionära våldet från det revolutionära, innebär följaktligen att vara en källborgare som förnekar revolutionen eller helt enkelt att bedra sig själv och andra med sofisteri.

Detsamma gäller även våld mot nationerna. Varje krig består i våld mot nationer, men det hindrar inte socialisterna att vara för ett revolutionärt krig. Krigets klasskaraktär – det är den grundläggande fråga som varje socialist står inför (om han inte är renegat). Det imperialistiska kriget 1914-18 är ett krig mellan två grupper inom den imperialistiska bourgeoisin för världens uppdelning, för bytets fördelning, för utplundring och strypning av små och svaga nationer. En sådan bedömning av kriget gav Baselmanifestet 1912, och den har bekräftats av fakta. Den som frångår denna syn på kriget är inte socialist.

Om en tysk under Wilhelm eller en fransman under Clemenceau säger: ”Som socialist är jag berättigad och förpliktad att försvara fosterlandet ifall en fiende tränger in i mitt land” – så resonerar han inte som en socialist, en internationalist eller en revolutionär proletär, utan som en *småborgerlig nationalist*. Ty i detta resonemang försvinner arbetarens revolutionära klasskamp mot kapitalet, den allmänna bedömningen av *hela* kriget från världsbourgeoisins och världsproletariatets synpunkt, dvs internationalismen försvinner och kvar blir bara en ömklig, förbenad nationalism. Mitt land förorättas, inget annat angår mig – det är summan av ett sådant resonemang, i detta består dess småborgerligt nationalistiska inskränkthet. Det är alldeles detsamma som om någon med anledning av individuellt våld, våld mot en enskild person skulle resonera så här: socialismen är emot våld, därför vill jag hellre begå förräderi än sitta i fängelse.

Fransmannen, tysken eller italienaren som säger: ”Socialismen är motståndare till våld mot nationerna och *därför* försvarar jag mig när fienden tränger in i mitt land” – han *förråder* socialismen och internationalismen. Ty en sådan person *ser blott* sitt ”land”, ställer ”sin” – *bourgeois* högre än allt annat och tänker inte på *de internationella förbindelserna* som gör kriget till ett imperialistiskt krig och *hans* bourgeois till en länk i den imperialistiska utplundringens kedja.

Alla småborgare, alla förslöade och okunniga bondgubbar resonerar just som renegaterna av typen Kautsky, Longuet och Turati gör, nämligen: ”Fienden har trängt in i mitt land, inget annat angår mig.”*

En socialist, en revolutionär proletär, en internationalist resonerar annorlunda: avgörande för krigets karaktär (om det är reaktionärt eller revolutionärt) är inte vem som angripit och i vems land ”fienden” står utan *vilken klass* som för kriget och vilken politik det utgör en fortsättning på. Om kriget är ett reaktionärt, imperialistiskt krig, dvs ett krig som förs av två världsspännande grupper av den imperialistiska, erövringslystna, rovgiriga, reaktionära bourgeoisin, så blir varje bourgeois (t o m i ett litet land) delaktig i plundringen, och det är min uppgift som representant för det revolutionära proletariatet att förbereda *den proletära världsrevolutionen* såsom den *enda* räddningen undan världsslaktningens fasor. Jag får inte resonera

---

* Socialchauvinisterna (personer som Scheidemann, Renaudel, Henderson, Gompers & Co) avvisar allt tal om ”internationalen” under kriget. De anser ”sin” bourgeois fiender vara ”förrädare” mot – socialismen. De är *för sin* bourgeois erövringspolitik. Socialpacifisterna (dvs socialister i ord, småborgerliga pacifister i handling) ger uttryck åt all slags ”internationalistiska” känslor, uppträder mot annexioner osv, men *i handling* fortsätter de att *stödja sin* imperialistiska bourgeois. Det finns ingen större skillnad mellan de båda typerna: det är ungefär som skillnaden mellan en ilsken kapitalist och en kapitalist med honungssöta fraser på läpparna.

utifrån ”mitt” lands synpunkt (ty så resonerar en ömklig och inskränkt nationalistisk småborgare som inte förstår att han är en bricka i den imperialistiska bourgeoisins händer) utan från den synpunkten, att jag måste delta när det gäller att förbereda, propagera och påskynda den proletära världsrevolutionen.

Detta är internationalism, detta är internationalistens, den revolutionära arbetarens, den verkliga socialistens uppgift. Detta abc har renegaten Kautsky ”glömt”. Och hans avfall blir ännu påtagligare när han övergår från att godkänna de småborgerliga nationalisternas (mensjevikerens i Ryssland, longuetisternas i Frankrike, Turati i Italien och Haase & Co:s i Tyskland) taktik till att kritisera den bolsjevikiska taktiken. Här följer denna kritik:

”Bolsjevikrevolutionen var uppbyggd på förutsättningen, att den skulle bilda utgångspunkten för en allmän europeisk revolution, att Rysslands djärva initiativ skulle inspirera hela Europas proletariat att resa sig.

Från den förutsättningen var det givetvis likgiltigt vilka former den ryska separatfreden antog, vilka territoriella förluster [bokstavligt: misshandling eller stympning, Verstümmelungen] och bördor den pålade det ryska folket, vilken tolkning den gav nationernas självbestämmanderätt. Då var det också likgiltigt om Ryssland var i stånd att försvara sig eller inte. Den europeiska revolutionen utgjorde enligt denna uppfattning den ryska revolutionens bästa värn, den måste bringa alla folk på det hittillsvarande ryska territoriet fullständigt och verkligt självbestämmande.

En revolution i Europa, som skulle införa och befästa socialismen där, måste också bli ett medel för att avlägsna de hinder som Rysslands ekonomiska efterblivenhet lägger i vägen för den socialistiska produktionens genomförande.

Detta var alltsammans mycket logiskt och välmotiverat, så snart man erkände förutsättningen att den ryska revolutionen ofelbart måste utlösa den europeiska. Men vad skulle ske ifall det inte gick så?

Hittills har denna förutsättning inte slagit in. Och nu anklagar man Europas proletärer för att de skulle ha lämnat den ryska revolutionen i sticket och svikit den. Det är en anklagelse mot okända, ty vem skall man göra ansvarig för det europeiska proletariatets hållning?” (s 28)

Och Kautsky fortsätter att mala om att Marx, Engels och Bebel mer än en gång misstog sig beträffande den av dem väntade revolutionens utbrott, men att de aldrig byggde sin taktik på inväntandet av revolutionen *inom en ”bestämd tid”* (s 29), medan bolsjevikerna ju ”hade satt allt på ett kort, den allmänna europeiska revolutionen”.

Vi har avsiktligt anfört detta långa citat för att åskådligt visa läsarna hur ”behändigt” Kautsky förfalskar marxismen och byter ut den mot en banal och reaktionär kälkborgerlig uppfattning.

För det första är det ingen särdeles intelligent manöver att först tillskriva motståndaren en uppenbar dumhet och sedan vederlägga den. Om bolsjevikerna hade byggt sin taktik på att revolutionen i andra länder skulle inträda *inom en bestämd tid*, så hade detta varit en obestridlig dumhet. Men bolsjevikpartiet har inte begått denna dumhet: i mitt brev till de amerikanska arbetarna (den 20 augusti 1918) tar jag direkt avstånd från denna dumhet och skriver, att vi räknar med den amerikanska revolutionen, ehuru inte inom någon bestämd tid. I min polemik mot vänstersocialistrevolutionärerna och ”vänsterkommunisterna” (januari–mars 1918) utvecklade jag flera gånger samma tanke. Kautsky har företagit en liten – en helt liten förvrängning, på vilken han bygger sin kritik av bolsjevismen. Kautsky blandade samman den taktik, som räknar med en europeisk revolution inom en mer eller mindre nära, ehuru inte bestämd tidrymd, med den taktik, som räknar med en europeisk revolution inom en bestämd tid. En liten, helt liten förfalskning!

Denna andra taktik är en dumhet. Den första är en *plikt* för en marxist, för varje revolutionär proletär och internationalist – en *plikt*, ty endast denna taktik tar på ett marxistiskt riktigt sätt

hänsyn till det objektiva läge som skapats genom kriget i alla europeiska länder, den ensam motsvarar proletarietets internationella uppgifter.

Genom att Kautsky bytt ut den viktiga frågan om den revolutionära taktikens grundvalar överhuvudtaget mot den obetydliga frågan om ett fel, som de revolutionära bolsjevikerna kunnat begå men som de inte begått, har han lyckligt och väl förnekat hela den revolutionära taktiken överhuvudtaget!

Såsom den renegat han är i politiken, *förmår* han i teorin *inte ens ställa frågan* om de objektiva förutsättningarna för den revolutionära taktiken.

Och därmed har vi kommit till den andra punkten.

För det andra. En marxist måste ovillkorligen räkna med en europeisk revolution, om en *revolutionär situation* föreligger. Det är en elementär marxistisk sanning att det socialistiska proletarietet inte kan ha samma taktik i en revolutionär situation och i en ickerevolutionär situation.

Om Kautsky hade ställt denna för en marxist oavvisliga fråga skulle han ha sett, att svaret ovillkorligen utfallit emot honom. Långt före kriget var alla marxister, alla socialister ense om att ett europeiskt krig skulle skapa en revolutionär situation. Innan Kautsky blev renegat erkände han detta klart och bestämt, såväl år 1902 (Den sociala revolutionen) som år 1909 (Vägen till makten). Baselmanifestet erkände detta i hela Andra internationalens namn. Inte att undra på att alla länders socialchauvinister och kautskyaner ("centrister", folk som vacklar mellan revolutionärerna och opportunisterna) skyr dessa ställen i Baselmanifestet som pesten!

Att vänta sig en revolutionär situation i Europa var således ingen övertro bland bolsjevikerna utan en *allmän åsikt* bland alla marxister. När Kautsky avfärdar denna obestridda sanning med sådana fraser som att bolsjevikerna "alltid trott på våldets och viljans allmakt", så är detta helt enkelt en tom fras som skall *skylta över* att Kautsky flytt undan, skamligt flytt undan att ställa frågan om den revolutionära situationen.

Vidare. Är den revolutionära situationen ett faktum eller inte? Inte heller denna fråga har Kautsky kunnat ställa. Ekonomiska fakta ger svaret på den: svälten och utarmningen, som kriget framkallat överallt, innebär en revolutionär situation. Även politiska fakta ger svar på denna fråga: alltsedan år 1915 har i *alla* länder tydligt framträtt en klyvningsprocess inom de gamla, förrutnade socialistiska partierna, en process som innebär att de proletära *massorna vänder sig bort* från de socialchauvinistiska ledarna och går åt vänster, till de revolutionära idéerna och stämningarna, till de revolutionära ledarna.

Den 5 augusti 1918, då Kautsky höll på att skriva sin broschyr, kunde endast en person som fruktar revolutionen och förråder den underlåta att se dessa fakta. Och nu, i slutet av oktober 1918, växer revolutionen i en rad europeiska länder i allas åsyn och det synnerligen snabbt. "Revolutionären" Kautsky, vilken liksom förut vill gälla för marxist, har visat sig vara en så närstynt kälkborgare att han – i likhet med de av Marx förlöjligade kälkborgarna av år 1847 – inte sett den annalkande revolutionen!!

Vi har kommit till den tredje punkten.

För det tredje. Vad är kännetecknande för en revolutionär taktik under förutsättning att en revolutionär situation föreligger i Europa? Kautsky, som blivit renegat, fruktade att ställa denna för en marxist oavvisliga fråga. Kautsky resonerar som en typisk småborgerlig bracka eller en okunnig bonde: har den "allmänna europeiska revolutionen" börjat eller inte? Om den har börjat, så är *även han* beredd att bli revolutionär! Men då kommer – väl att märka – allt

slags pack (av samma slag som de skurkar som ibland nästlar sig in hos de segerrika bolsjevikerna) att kalla sig revolutionärer!

Om den inte har börjat, så vänder Kautsky revolutionen ryggen! Hos Kautsky finns inte ens en skymt av förståelse för den sanningen att revolutionären och marxisten skiljer sig från brackan och källborgaren genom att han förstår att bland de okunniga massorna *propagera* nödvändigheten av den mognande revolutionen, *bevisa* dess oundviklighet, *klargöra* dess nytta för folket och *förbereda* proletariatet och alla arbetande och utsugna massor till revolutionen.

Kautsky tillskrev bolsjevikerna den orimligheten att de hade satt allt på ett kort och räknade med att den europeiska revolutionen skulle bryta ut inom en bestämd tid. Denna orimlighet vände sig emot Kautsky, ty slutsatsen av hans argument blir just att bolsjevikernas taktik vore riktig, ifall den europeiska revolutionen hade brutit ut den 5 augusti 1918! Just detta datum nämner Kautsky som den tidpunkt, då han höll på att skriva sin broschyr. Och då det några veckor efter den 5 augusti blev klart, att revolutionen närmade sig i flera europeiska länder, framträdde i all sin glans Kautskys hela avfall, hela hans förfälskning av marxismen, hela hans oförmåga att resonera revolutionärt och att ens ställa frågorna revolutionärt!

Då man anklagar Europas proletärer för förräderi, skriver Kautsky, så är detta en anklagelse mot okända.

Misstag, herr Kautsky! Se er i spegeln, och ni skall få se de ”okända” mot vilka denna anklagelse är riktad. Kautsky spelar naiv, låtsas inte förstå vem som rest denna anklagelse och *vad som är meningen med den*. I själva verket vet Kautsky mycket väl, att denna anklagelse restes och reses av den tyska ”vänstern”, spartakisterna, Liebknecht och hans vänner. Denna anklagelse uttrycker ett *klart medvetande* om att det tyska proletariatet begick förräderi mot den ryska (och internationella) revolutionen när det kvävde Finland, Ukraina, Lettland och Estland. Denna anklagelse riktar sig inte främst och inte starkast mot massan, som alltid är nedtryckt, utan mot de *ledare* som i likhet med Scheidemann, Kautsky et consortes *inte fullgjorde* sin plikt i fråga om revolutionär agitation, revolutionär propaganda och revolutionärt arbete bland massorna för att övervinna dessas tröghet och som i verkligheten *motarbetade* de revolutionära instinkter och strävanden som ständigt glöder i djupet av den förtryckta klassens massor. Scheidemann & Co har direkt, grovt, cyniskt och till största delen av egennyttiga motiv förrått proletariatet och gått över på bourgeoisins sida. Kautskyanerna och longuetisterna gjorde detsamma, varvid de vacklade, svängde sig och fegt sneglade på dem som för ögonblicket var starka. Med alla sina skrivelser under kriget har Kautsky försökt *släcka* den revolutionära andan i stället för att främja och utveckla den.

Att Kautsky inte ens begriper, vilken gigantisk *teoretisk* betydelse och vilken ännu större agitatorisk och propagandistisk betydelse som ligger i ”anklagelsen” mot Europas proletärer att de förrått den ryska revolutionen, kommer rentav att bli ett slags historiskt monument över den källborgerliga slöheten hos den officiella tyska socialdemokratins ”genomsnitts”-ledare! Kautsky förstår inte att denna ”anklagelse” – med hänsyn till censuren i det tyska ”riket” – är så gott som den enda form, i vilken de tyska socialister som inte förrått socialismen, nämligen Liebknecht och hans vänner, uttrycker sin *uppmaning till de tyska arbetarna* att skaka av sig Scheidemann, Kautsky & Co, stöta ifrån sig sådana ”ledare”, befria sig från deras förslöande och förflackande förkunnelser och närma sig revolutionen, resa sig *till revolution trots dem, utan dem*, över deras huvuden!

Kautsky förstår inte detta. Och hur skulle han kunna förstå bolsjevikernas taktik? Kan man vänta att en person, som förnekar revolutionen i allmänhet, skall kunna avväga och bedöma revolutionens utvecklingsvillkor i ett av de ”svåraste” fallen?

Bolsjevikernas taktik var riktig, den var den *enda* internationalistiska taktiken, ty den baserade sig inte på feg fruktan för världsrevolutionen, inte på kälkborgerlig ”misstro” mot den, inte på en snävt nationalistisk önskan att försvara ”sitt” fosterland (sin bourgeois fosterland) och ”strunta” i allt annat. Den var grundad på en riktig (före kriget och före socialchauvinisternas och socialpacifisternas fanflykt allmänt erkänd) *beräkning* av den revolutionära situationen i Europa. Denna taktik var den enda internationalistiska, ty den gjorde det mesta möjliga av det som kunde genomföras i *ett land för att främja, stödja och framkalla revolution i alla länder*. Att denna taktik var riktig bevisade dess väldiga framgång, ty bolsjevismen har (inte alls på grund av de ryska bolsjevikernas förtjänster utan på grund av *massornas* djupaste sympati överallt för en taktik som är revolutionär i handling) blivit *världs*bolsjevism, har gett en ide, en teori, ett program, en taktik som konkret och praktiskt skiljer sig från socialchauvinismen och socialpacifismen. Bolsjevismen har *gjort slut* på Scheidemanns och Kautskys, Renaudels och Longuets, Hendersons och MacDonalds gamla, ruttna international, och dessa herrar kommer nu att springa i vägen för varandra med sina drömmar om ”enhet” och försök att återuppväcka ett lik. Bolsjevismen har *skapat* de ideologiska och taktiska grundvalarna för Tredje internationalen, en verkligt proletär och kommunistisk international, som tar hänsyn till både den fredliga epokens vinningar och den *inledda revolutionsepokens* erfarenheter.

Bolsjevismen har över hela världen populariserat iden om ”proletariatets diktatur”, översatt dessa ord från latin först till ryska och sedan till världens *alla* språk, genom att med *sovjetmaktens* exempel visa att arbetarna och fattigbönderna *till och med* i ett efterblivet land, till och med fast de är mindre erfarna, bildade och organisationsvana än i andra länder, har varit *i stånd* att under oerhörda svårigheter, i kamp mot utsugarna (vilka stöddes av *hela* världens bourgeois) ett helt år upprätthålla de arbetandes makt, skapa en demokrati som är ojämförligt högre och mer omfattande än alla tidigare demokratier i världen samt *inleda* ett skapande arbete av tiotals miljoner arbetare och bönder för att praktiskt förverkliga socialismen.

Bolsjevismen har i handling främjat den proletära revolutionens utveckling i Europa och Amerika så kraftigt som inte ett enda parti i något enda land hittills lyckats göra. Samtidigt som det för varje dag blir allt klarare för arbetarna i hela världen att Scheidemann, Kautsky & Co:s taktik inte räddade dem från det imperialistiska kriget och från löneslaveriet under den imperialistiska bourgeoisin, att denna taktik inte kan tjäna som förebild för alla länder – samtidigt därmed blir det för varje dag allt klarare för proletärmassorna i alla länder att bolsjevismen anvisat den rätta vägen till räddning från krigets och imperialismens fasor, att bolsjevismen *kan tjäna som taktisk förebild för alla*.

Inte bara den alleuropeiska utan också den världsomspännande proletära revolutionen mognar i allas åsyn, och proletariatets seger i Ryssland har främjat, påskyndat och stött den. Är allt detta otillräckligt för socialismens fullständiga seger? Naturligtvis är det otillräckligt. Ett land kan inte göra mera. Men detta enda land har likväl tack vare sovjetmakten gjort så mycket, att även om vi antog det allra värsta, att världsimperialismen i morgon – exempelvis på grund av en överenskommelse mellan den tyska och den brittisk-franska imperialismen – krossade den ryska sovjetmakten, så skulle det i alla fall visa sig att den bolsjevikiska taktiken medfört en oerhörd nytta för socialismen och främjat den oöverbärliga världsrevolutionens tillväxt.

Kryperi för bourgeoisin under sken av ”ekonomisk analys”

Såsom redan sagts borde Kautskys bok – om titeln riktigt skulle återge innehållet – inte kallas Proletariatets diktatur utan Omkväde av borgerliga angrepp mot bolsjevikerna.

Mensjevikerens gamla ”teorier” om den ryska revolutionens borgerliga karaktär, dvs mensjevikerens gamla (av Kautsky år 1905 *förkastade!*) förvanskning av marxismen, har nu på nytt värmts upp av vår teoretiker. Vi måste därför uppehålla oss vid denna fråga, hur långtråkig den än är för ryska marxister.

Den ryska revolutionen är borgerlig, sade alla marxister i Ryssland för år 1905. Mensjevikererna, som bytte ut marxismen mot liberalismen, drog därav följande slutsats: proletariatet får alltså inte gå utöver det som bourgeoisin kan godkänna, det måste föra en politik som går ut på överenskommelse med bourgeoisin. Bolsjevikererna sade, att detta var en borgerligt liberal teori. Bourgeoisin strävar efter att omvandla staten på borgerligt, reformistiskt och inte på revolutionärt sätt, att så vitt möjligt behålla såväl monarkin som godsherrarnas jordäganderätt osv. Proletariatet måste slutföra den borgerligt demokratiska revolutionen och får inte låta ”binda” sig av bourgeoisins reformism. Det klassmässiga styrkeförhållandet i den borgerliga revolutionen formulerade bolsjevikererna på följande sätt: efter att ha vunnit bönderna på sin sida neutraliserar proletariatet den liberala bourgeoisin och tillintetgör i grund monarkin, de medeltida förhållandena och godsherrarnas jordäganderätt.

Revolutionens borgerliga karaktär framträder just i proletariatets förbund med bönderna *i allmänhet*, ty bönderna i allmänhet är småproducenter som står på varuproduktionens grund. Därefter, tillfogade bolsjevikererna den gången, vinner proletariatet på sin sida *hela halvproletariatet* (alla utsugna och arbetande), neutraliserar medelbönderna samt *störtar* bourgeoisin: detta blir en socialistisk revolution till skillnad från den borgerligt demokratiska. (Se min broschyr från år 1905: Två taktiska linjer, avtryckt ‘i samlingsvolymen Under tolv år, Petersburg, 1907.)

Kautsky deltog indirekt i denna tvist år 1905 och på en fråga av dåvarande mensjeviken Plechanov uttalade han sig i sak mot Plechanov, vilket den gången väckte mycken munterhet i den bolsjevikiska pressen. Nu erinrar Kautsky *inte med ett enda ord* om de dåvarande tvisterna (han är rädd att bli avslöjad av sina egna uttalanden!) och berövar på så sätt de tyska läsarna varje möjlighet att förstå sakens kärna. Herr Kautsky *kunde* inte år 1918 berätta för de tyska arbetarna att han år 1905 var för arbetarnas förbund med bönderna och inte med den liberala bourgeoisin, under vilka förutsättningar han försvarade detta förbund och vilket program han skisserade för det.

Efter reträtten från sin dåvarande ståndpunkt går Kautsky nu in för att under sken av en ”ekonomisk analys” med uppblåsta fraser om ”historisk materialism” försvara arbetarnas underkastelse under bourgeoisin och idisslar, genom att citera mensjeviken Maslov, mensjevikerens gamla liberala åsikter. Med citaten söker han bevisa den nya idén om Rysslands efterblivenhet, men av denna nya tankegång dras den gamla slutsatsen att man i den borgerliga revolutionen inte får gå längre än bourgeoisin! Och detta trots allt vad Marx och Engels sade när de jämförde den borgerliga revolutionen 1789-93 i Frankrike med den borgerliga revolutionen i Tyskland 1848!

Innan vi går över till Kautskys huvud-”argument” och till det viktigaste innehållet i hans ”ekonomiska analys” vill vi anmärka, att redan de första satserna avslöjar en kuriös tankeförvirring eller tanklöshet hos författaren:

”Rysslands ekonomiska grundval”, förkunnar vår ”teoretiker”, ”är än idag lantbruket, och dessutom just småbondebruket. Detta ger ungefär fyra femtedelar, möjligen rentav fem sjättedelar av landets befolkning dess levebröd.” (S 45) För det första, bästa teoretiker, har ni tänkt på hur många utsugare det kan finnas bland denna massa av småproducenter? Naturligtvis högst en tiondel av hela antalet, och i städerna ännu mindre ty där är stordriften mer utvecklad. Låt oss rentav ta en siffra som är osannolikt hög, låt oss anta att en femtedel av

småproducenterna är utsugare som förlorar sin rösträtt. Även då visar det sig att bolsjevikerna med sina 66 procent på 5:e sovjetkongressen representerade *befolkningens flertal*. Och till detta bör ytterligare läggas att en avsevärd del av vänstersocialistrevolutionärerna alltid var för sovjetmakten, dvs principiellt var alla vänstersocialistrevolutionärer för sovjetmakten, och när en del av dem i juli 1918 satte igång sitt upprorsäventyr så avskilde sig från det gamla partiet två nya, nämligen ”narodistiska kommunister” och ”revolutionära kommunister” (bland kända vänstersocialistrevolutionärer som redan det gamla partiet placerat på viktiga poster i staten hör exempelvis Zaks till det förstnämnda partiet och Kolegajev till det senare). Kautsky har alltså själv – ofrivilligt! – vederlagt den löjliga sagan att det var en minoritet av befolkningen som stödde bolsjevikerna.

För det andra, bäste teoretiker, har ni tänkt på att småbondeproducenten *oundvikligen* vacklar mellan proletariatet och bourgeoisin? Denna marxistiska sanning, som bekräftats av Europas hela moderna historia, har Kautsky mycket lämpligt ”glömt”, ty den slår sönder hela den av honom upprepade mensjevnikiska ”teorin”! Utan att ”glömma” detta skulle Kautsky inte kunna bestrida nödvändigheten av proletariatets diktatur i ett land med övervägande småbondeproducenter.

Låt oss undersöka huvudinnehållet i vår teoretikers ”ekonomiska analys”.

Att sovjetmakten är en diktatur är obestridligt, säger Kautsky. ”Men är den just *proletariatets* diktatur?” (S 34)

”Bönderna utgör enligt sovjetförfattningen flertalet av den befolkning som är berättigad att delta i lagstiftning och förvaltning. Det som man framställer för oss som proletariatets diktatur skulle visa sig vara bondediktatur om det genomfördes konsekvent och om en klass överhuvudtaget kunde direkt utöva diktatur, vilket är möjligt endast för ett parti.” (s 35)

Och utomordentligt belåten med denna ytterst djupsinniga och snillrika anmärkning försöker den gode Kautsky skämta: ”Det ser alltså ut som om det smärfriaste genomförandet av socialismen vore tryggt, när det läggs i böndernas händer.” (s 35)

Ytterst utförligt, med en rad utomordentligt lärda citat från den halvliberale Maslov söker vår teoretiker bevisa den nya tankegången, att bönderna är intresserade av höga spannmålspriser, låga löner för stadsarbetarna osv, osv. Dessa nya tankegångar blir, i förbigående sagt, desto långtråkigare framlagda, ju mindre uppmärksamhet som ägnas verkligt nya företeelser under efterkrigstiden, t ex att bönderna inte kräver pengar utan varor för sin spannmål och att det fattas dem redskap som man till intet pris kan skaffa i tillräcklig mängd. Detta skall vi tala mer om längre fram.

Kautsky beskyller således bolsjevikerna, proletariatets parti, för att ha överlämnat diktaturen, överlämnat socialismens genomförande i de småborgerliga böndernas händer. Utmärkt, herr Kautsky! Vilken ställning måste då – enligt er visa mening – proletariatets parti inta till de småborgerliga bönderna?

Vår teoretiker har föredragit att tala om denna sak – tydligen har han erinrat sig ordspråket ”tala är silver men tala är guld”. Han har likväl förrätt sig genom följande resonemang:

”I sovjetrepublikens början var bondesovjeterna organisationer för *bönderna* i allmänhet. Nu förkunnar denna republik att sovjeterna är proletärerernas och de *fattiga* böndernas organisationer. De välbärgade förlorar rösträtten till sovjeterna. Därmed erkänns fattigbonden som en bestående massprodukt av den ‘proletära diktaturens’ socialistiska agrarreform.” (S 48)

Vilken mördande ironi! I Ryssland kan man få höra den från varje borgare: de jublar alla av skadeglädje över att sovjetrepubliken öppet erkänner fattigböndernas existens. De skrattar åt socialismen. Det får de gärna göra. Men en ”socialist” som skrattar åt att vi efter ett fyraårigt

synnerligen förhärjande krig ännu har – och länge kommer att ha – fattigbönder, en sådan ”socialist” kunde bara uppstå i massförräderiets miljö.

Och vidare:

”Sovjetrepubliken ingriper i förhållandet mellan rika och fattiga bönder, men inte genom en ny jordindelning. För att avhjälpa stadsbornas behov av livsmedel skickas avdelningar av beväpnade arbetare ut på landsbygden, där de frántar de rika bönderna deras överskott av livsmedel. En del överlämnas åt stadsbefolkningen, en del åt fattigbönderna.” (s 48)

Socialisten och marxisten Kautsky är givetvis djupt upprörd vid tanken på att denna åtgärd skulle kunna utsträckas längre än till de stora städernas omgivning (och vi utsträcker den till hela landet). Socialisten och marxisten Kautsky docerar med kälkborgarens oefterhärmliga, oförlikneliga, beundransvärda kallblodighet (eller enfald): exproprieringarna av välbärgade bönder ”för blott in ett nytt element av oro och inbördeskrig i produktionsprocessen [ett inbördeskrig som förs in i ”produktionsprocessen” – det är redan någonting övernaturligt!] som med nödvändighet behöver lugn och trygghet för sitt tillfrisknande” (s 49).

Ja, ja marxisten och socialisten Kautsky måste naturligtvis sucka och fälla tårar beträffande lugn och trygghet för utsugarna och spannmålspekulanterna som gömmer de överskott de har, saboterar lagen om spannmålsmonopol och vållar svält i städerna. Vi är alla socialister och marxister och internationalister, ropar i kör herrar Kautsky, Heinrich Weber, Wien, Longuet, Paris, MacDonald, London, osv, vi är alla för arbetarklassens revolution, men – bara så att inte spannmålspekulanternas lugn och trygghet störs! Och detta vidriga kryperi för kapitalisterna skyler vi över med en ”marxistisk” hänvisning till ”produktionsprocessen”... Om detta är marxism, vad skall då kallas lakejtjänst åt bourgeoisin?

Låt oss se vad vår teoretiker kommit fram till. Han beskyller bolsjevikerna för att de presenterar böndernas diktatur som proletariats diktatur. Samtidigt beskyller han oss för att införa inbördeskrig på landsbygden (detta räknar vi oss till *förtjänst*), att vi till landsbygden skickar ut beväpnade arbetaravdelningar, som öppet proklamerar att de genomför ”proletariats och fattigböndernas diktatur”, hjälper de senare och exproprierar det spannmålsöverskott som spekulanterna, de rika bönderna, har gömt i strid med lagen om spannmålsmonopol.

Å ena sidan är vår marxistiske teoretiker för ren demokrati, för att den revolutionära klassen, de arbetandes och utsugnas ledare, underordnas befolkningens flertal (alltså inbegripet även utsugarna). Å andra sidan förklarar han som argument mot oss att revolutionen oundvikligen är borgerlig till sin karaktär – borgerlig emedan bönderna som helhet står på de borgerliga samhällsförhållandenas grund – och samtidigt gör han anspråk på att vara förkämpe för den proletära, marxistiska klasständpunkten!

I stället för en ”ekonomisk analys” har vi denna röra och förvirring av värsta slag. I stället för marxism har vi brottstycken av liberala läror och predikande av lakejtjänst för bourgeoisie och för kulakerna.

Den fråga Kautsky trasslat till hade bolsjevikerna helt klarlagt redan 1905. Ja, vår revolution är borgerlig, *så länge* vi går *tillsammans* med bondeklassen som *helhet*. Detta har vi haft fullständigt klart för oss, vi har talat om det hundratals och tusentals gånger sedan 1905, och aldrig har vi försökt att hoppa över detta nödvändiga stadium i den historiska processen eller att upphäva det genom dekret. Kautskys bemödanden att ”avslöja” oss på denna punkt avslöjar endast virrigheten i hans egna åsikter och hans fruktan för att påminna sig vad han skrev 1905, då han ännu inte var renegat.

Men sedan *april* 1917, långt före Oktoberrevolutionen då vi tog makten, talade vi öppet och förklarade för folket: revolutionen kan inte stanna vid detta, ty landet har gått framåt, kapitalismen har utvecklats och förödelsen har nått en oerhörd omfattning, vilket (vare sig man vill det eller inte) *kräver* att man går framåt, *till socialismen*. Ty det finns *inte* något annat sätt att gå framåt, att rädda det av kriget sönderslitna landet och att *lindra* de arbetandes och utsugnas lidanden.

Det gick just så som vi hade sagt. Revolutionens förlopp bekräftade riktigheten i vårt resonemang. *Först* tillsammans med "alla" bönder mot monarkin, mot godsägarna, mot de medeltida förhållandena (och såtillvida förblir revolutionen borgerlig, borgerligt demokratisk). *Sedan* tillsammans med fattigbönderna, tillsammans med halvproletariatet, tillsammans med alla utsugna mot kapitalismen, däribland mot landsbygdens rika, kulakerna och spekulanterna – och såtillvida blir revolutionen *socialistisk*. Att försöka bygga en konstlad, kinesisk mur mellan den förra och den senare, att skilja dem åt genom någonting annat *än* graden av proletariatets förberedelse och graden av dess sammanslutning med landsbygdens fattiga, innebär den största förvanskning av marxismen, innebär att den vulgariseras och ersätts med liberalism. Det skulle betyda, att man med hjälp av kvasilärda hänvisningar till bourgeoisins framstegsvänlighet beträffande de medeltida förhållandena skulle smugla igenom ett reaktionärt försvar av bourgeoisin i förhållande till det socialistiska proletariatet.

Sovjeterna utgör ju för övrigt en ojämförligt högre form och typ av demokrati just därför att de genom att sammansluta och dra in *arbetarnas och böndernas massa* i politiken bildar den känsligaste barometer som står "folket" (i den mening Marx 1871 talade om en verklig folkrevolution) allra närmast och visar utvecklingen och tillväxten av massans politiska och klassmässiga mognad. Sovjetförfattningen skrevs inte enligt något slags "plan", författades inte i studerkammare, påtvingades inte de arbetande av borgerliga jurister. Nej, denna författning *växte fram* under *klasskampens* utvecklingsgång allt eftersom *klassmotsättningarna* mognade. Detta bevisas just av de fakta som Kautsky är tvungen att erkänna.

I början förenade sovjeterna alla bönder. Det var just till följd av fattigböndernas omogenhet, efterblivenhet och okunnighet som ledningen övergick till kulakerna, de förmögna, kapitalisterna och de småborgerliga intellektuella. Det var en period, då småbourgeoisin, mensjevikerna och socialistrevolutionärerna (endast dumbommar eller renegater i Kautskys stil kan anse de båda sistnämnda kategorierna för socialister) härskade. Småbourgeoisin vacklade oundvikligen och ständigt mellan bourgeoisins diktatur (Kerenskij, Kornilov, Savinkov) och proletariatets dikta tur, ty till följd av de grundläggande säregenheterna i sitt ekonomiska läge är småbourgeoisin oförmögen till varje självständigt handlande. I förbigående sagt förnekar Kautsky helt marxismen när han vid analysen av den ryska revolutionen nöjer sig med det juridiska, formella begreppet "demokrati", vilket för bourgeoisin tjänar som en täckmantel för dess herravälde och för bedrägeriet mot massorna, och *glömmer* att "demokrati" i verkligheten ibland betyder *borgerlig diktatur*, ibland en vanmäktig reformism av källborgare som underkastar sig denna diktatur osv. Enligt Kautsky skulle vi i ett kapitalistiskt land ha haft borgerliga partier och ett proletärt parti (bolsjevikerna), som ledde proletariatets flertal, dess massa, men inga småborgerliga partier! Mensjevikerna och socialistrevolutionärerna skulle inte ha haft några *klassrötter*, några småborgerliga rötter!

Småbourgeoisins, mensjevikernas och socialistrevolutionärernas vacklan upplyste massorna och stötte bort deras övervägande flertal, alla "lägre skikt", alla proletärer och halvproletärer, från sådana "ledare". Bolsjevikerna blev i majoritet i sovjeterna (i Petrograd och Moskva i oktober 1917), bland socialistrevolutionärerna och mensjevikerna ökade splittringen.

Den segerrika bolsjevikrevolutionen gjorde slut på vacklan, den innebar att monarkin och godsherrarnas jordäganderätt fullständigt störtades (före Oktoberrevolutionen *hade* den ännu *inte* störtats). Vi *slutförde* den *borgerliga* revolutionen. Bondemassan följde oss *i sin helhet*. Dess antagonism till det socialistiska proletariatet kunde inte framträda med en gång. Sovjeterna förenade bönderna *i allmänhet*. Klassuppdelningen bland bönderna hade ännu inte mognat, hade ännu inte trätt i dagen.

Denna process utvecklades under sommaren och hösten 1918. Det tjeckoslovakiska kontrarevolutionära upproret väckte kulakerna. En våg av kulakresningar drog fram över Ryssland. Fattigbönderna lärde *av livet* och inte ur böcker eller tidningar att deras intressen var oförenliga med kulakernas, de förmögna, landsbourgeoisins intressen. Liksom varje småborgerligt parti återspeglade ”vänstersocialistrevolutionärerna” massornas vacklan och de splittrades just sommaren 1918: en del gick samman med tjeckoslovakerna (upproret i Moskva då Prosjian besatte telegrafverket – för en timme! – och tillkännagav för Ryssland att bolsjevikerna störtats, vidare Muravjovs, chefen för den mot tjeckoslovakerna stridande armén, förräderi osv), medan den tidigare nämnda delen stannade på bolsjevikernas sida.

Skärpningen av livsmedelsbristen i städerna gjorde frågan om spannmålsmonopol allt aktuellare (detta har teoretikern Kautsky ”glömt” i sin ekonomiska analys, där han endast upprepar gamla saker som han läste hos Maslov för tio år sedan!).

Den gamla godsägar- och borgarstaten, ja t o m den demokratiskt republikanska staten, skickade ut på landsbygden väpnade trupper som de facto stod till bourgeoisins förfogande. Detta vet inte herr Kautsky! Han betraktar inte detta som ”borgerlig diktatur” – nej, gud bevara oss! Detta är ”ren demokrati”, i synnerhet som ett borgerligt parlament skulle ha godkänt det! Att Avksentiev och Semjon Maslov tillsammans med Kerenskij, Tsereteli och andra dylika socialistrevolutionärer och mensjeviker sommaren och hösten 1917 lät häkta medlemmar av jordkommittéerna – det har Kautsky ”inte hört”, det tiger han om!

Saken är helt enkelt den att en borgerlig stat, som förverkligar bourgeoisins diktatur via en demokratisk republik, inte kan erkänna inför folket att den tjänar bourgeoisin, inte kan säga sanningen utan är tvungen att hyckla.

Men en stat av Pariskommunens typ, sovjetstaten, säger folket *sanningen* öppet och utan omsvep och förklarar, att den är proletariatets och fattigböndernas diktatur. Just genom denna sanning vinner den på sin sida tiotals och åter tiotals miljoner nya medborgare, som är vanlottade i varje demokratisk republik men som av sovjeterna dras in i politiken, *i demokratin*, i statens förvaltning. Sovjetrepubliken skickar ut beväpnade arbetaravdelningar på landsbygden, främst mer avancerade arbetare från huvudstäderna*. Dessa arbetare för ut socialismen på landsbygden, vinner fattigbönderna på sin sida, organiserar och upplyser dem, hjälper dem att *bryta bourgeoisins motstånd*.

Alla som är insatta i saken och som varit på landsbygden säger, att vår landsbygd först sommaren och hösten 1918 *själv* genomlever ”Oktoberrevolutionen” (dvs den proletära revolutionen). Ett omslag inträder. Kulakupprorens våg avlöses av ett uppsving bland fattigbönderna, en tillväxt av ”fattigbondekommittéerna”. Inom armén ökar antalet kommissarier, officerare, divisions- och arméchefer ur arbetarnas led. Samtidigt som narren Kautsky, skrämmd av julikrisen (1918) och av bourgeoisins tjut, bugar sig underdånigt för denna och skriver en hel broschyr som är genomsyrad av övertygelsen att bolsjevikerna i morgon kommer att störtas av bönderna, samtidigt som denne narr betraktar vänstersocialistrevolutionärernas avfall som en ”krympning” (s 37) av den krets som stöder bolsjevikerna –

---

* Dvs Moskva och Petrograd. – Red

samtidigt *utvidgas oerhört* den *verkliga* kretsen av bolsjevismens anhängare, ty tiotals och åter tiotals miljoner fattigbönder vaknar till självständigt politiskt liv genom att frigöra sig från kulakernas och landsbygdsbourgeoisins förmynderskap och inflytande.

Vi har förlorat hundratals vänstersocialistrevolutionärer, karaktärlösa intellektuella och kulaker bland bönderna, men vi har vunnit miljoner representanter för de fattiga.*

Ett år efter den proletära revolutionen i huvudstäderna började, under dess inflytande och med dess hjälp, den proletära revolutionen i landsbygdens mest avlägsna vrår, vilken definitivt befäste sovjetmakten och bolsjevismen samt slutgiltigt bevisade att det inom landet inte finns några krafter som kan motstå den.

Sedan Rysslands proletariat tillsammans med bönderna i allmänhet fullbordat den borgerligt demokratiska revolutionen, övergick det definitivt till den socialistiska revolutionen efter att framgångsrikt ha splittrat befolkningen på landsbygden, vunnit dess proletärer och halvproletärer på sin sida och slutit dem samman mot kulakerna och bourgeoisin, landsbygdsbourgeoisin inberäknad. Om det bolsjevikiska proletariatet i huvudstäderna och stora industricentra inte hade förmått att kring sig samla fattigbönderna mot de rika bönderna, så skulle därmed Rysslands ”omogenhet” för en socialistisk revolution ha varit bevisad, så hade bönderna förblivit en ”helhet”, dvs förblivit under kulakernas, rikas, bourgeoisins ekonomiska, politiska och ideologiska ledning, så hade revolutionen inte gått utöver den borgerligt demokratiska revolutionens gränser. (Men inte heller därmed vore det, inom parentes sagt, ännu bevisat att proletariatet inte borde ha tagit makten, ty endast proletariatet har verkligen slutfört den borgerligt demokratiska revolutionen, endast proletariatet har gjort någonting väsentligt för att påskynda den proletära världsrevolutionen, endast proletariatet har skapat sovjetstaten, som efter Pariskommunen är det andra steget i riktning mot den socialistiska staten.)

Om å andra sidan det bolsjevikiska proletariatet genast i oktober–november 1917, utan att ha avvaktat klassdifferentieringen på landet, utan att ha *förberett* och genomfört denna, skulle ha försökt att ”dekretera” inbördeskriget eller ”socialismens införande” på landsbygden, försökt att klara sig utan ett temporärt block (förbund) med bönderna överhuvudtaget, utan en rad eftergifter åt medelbönderna osv, så hade detta varit en *blanquistisk* förvanskning av marxismen, ett försök av *minoriteten* att påtvinga majoriteten sin vilja. Det hade varit en teoretisk absurditet, en bristande förståelse för att en allmän bonderevolution *alltjämt* är en borgerlig revolution och att det i ett efterblivet land är omöjligt att göra den till en socialistisk revolution utan en *rad av övergångar, av övergångsstadier*.

I den viktigaste teoretiska och politiska frågan har Kautsky trasslat till *alltsammans*. I praktiken har han helt enkelt visat sig vara en borgarlakej som gallskriker mot proletariatets diktatur.

* *
*

En liknande om inte större förvirring har Kautsky ställt till med i en annan mycket intressant och viktig fråga, nämligen följande: har sovjetrepublikens *lagstiftande* verksamhet vid den agrara omdaning – denna den svåraste men på samma gång viktigaste socialistiska omdaning – blivit principiellt riktigt utstakad och har den sedan blivit ändamålsenligt genomförd? Vi skulle vara varje västeuropeisk marxist utsägligt tacksamma om han efter att ha studerat åtminstone de viktigaste dokumenten *kritiskt analyserade* vår politik, ty det skulle

---

* På 6:e sovjetkongressen (den 6-9 november 1918) deltog 967 ombud med rösträtt, därav 950 bolsjeviker, samt 351 med yttrande- och förslagsrätt, därav 335 bolsjeviker. Sammanlagt 97 procent bolsjeviker.

vara oss till utomordentlig hjälp och även den mognande världsrevolutionen till hjälp. Men i stället för kritik presterar Kautsky en otrolig teoretisk förvirring – som förvandlar marxismen till liberalism, och i praktiken kommer han med meningslösa, illvilliga, kalkborgerliga utfall mot bolsjevikerna. Må läsaren själv döma:

”Storgodsen blev genom revolutionen omöjliga att upprätthålla. Detta trädde genast klart i dagen. De måste oundvikligen överlämnas till bondebefolkningen.” (Detta stämmer inte, herr Kautsky: med det som är ”klart” för er ersätter ni de olika klassernas förhållande till frågan; revolutionens historia har bevisat att koalitionsregeringen mellan bourgeoisin och småbourgeoisin, mensjevnikerna och socialistrevolutionärerna, bedrev en politik för att bevara storgodsen. Detta har särskilt Semjon Maslovs lag och häktandet av jordkommittémedlemmarna bevisat. Utan proletariats diktatur skulle ”bondebefolkningen” inte ha kunnat besegra godsägarna, som slutit sig samman med kapitalisterna.)

”Emellertid var man ingalunda överens om i vilka former detta skulle ske. Olika lösningar var tänkbara. [Kautsky bekymrar sig först och främst om ”enigheten” bland ”socialisterna”, vem som än lägger sig till med detta namn. Han glömmer att det kapitalistiska samhällets huvudklasser måste komma till olika lösningar.] Från socialistisk synpunkt hade den mest rationella lösningen varit att överlämna storgodsen i statens ägo och låta dem bearbetas i kooperativa former av de bönder som hittills varit sysselsatta som lönarbetare på dessa gods. Denna lösning förutsätter dock sådana lantarbetare som inte finns i Ryssland. En annan lösning hade också varit att storgodsen blivit statsegendom men delats upp i mindre delar, vilka arrenderats ut åt de jordfattiga bönderna. Då skulle dock något av socialismen ha förverkligats.”

Kautsky drar sig som alltid ur med det berömda: å ena sidan kan man inte förneka, å andra sidan måste man medge. Han placerar de olika lösningarna *bredvid* varandra utan att komma på tanken – den enda reella, enda marxistiska tanken – vilka *övergångsstadierna* från kapitalism till kommunism måste vara under de ena eller andra *speciella* förhållandena. I Ryssland finns det lönarbetare inom lantbruket men endast i ringa antal, och den av sovjetmakten *ställda* frågan om hur övergången till jordens bearbetning i kommuner och kooperativ skall ske har Kautsky inte berört. Det kuriösaste är dock att Kautsky vill se utarrenderandet av små jordparceller som ”något av socialismen”. I verkligheten är detta en *småborgerlig* paroll, och ”av socialismen” finns här *inte ett spår*. Om den ”stat” som arrenderar ut jord inte blir en stat av Pariskommunens typ utan en parlamentarisk borgerlig republik (och just detta förutsätter Kautsky ständigt), så blir utarrenderingen av små jordparceller en typisk *liberal reform*.

Kautsky förtiger att sovjetmakten upphävt varje äganderätt till jorden. Än värre. Han utför en otrolig taskspelarkonst och citerar sovjetmaktens dekret så att det allra väsentligaste utelämnas.

Sedan han har förklarat, att ”smådriften överallt, där det blott är möjligt, strävar efter full privatäganderätt till sina produktionsmedel”, att en konstituerande församling är ”den enda auktoritet” i stånd att förhindra en uppdelning (ett påstående som endast väcker löje i Ryssland, ty alla vet att *endast* sovjeterna har auktoritet bland arbetarna och bönderna, medan konstituerande församlingen blivit tjeckoslovakernas och godsägarnas paroll), fortsätter Kautsky:

”Ett av sovjetregeringens första dekret förordnade: 1. Godsägarnas äganderätt till jorden avskaffas omedelbart utan något slags ersättning. 2. Godsägarnas egendomar, liksom all, apanagejord, all kloster- och kyrkojord med alla deras levande och döda inventarier, herrgårdsbyggnader och alla

tillhör övergår till volostjordkommittéernas och bondedeputerades ujezdsovjeters förfogande tills konstituerande församlingen sammanträtt.”*

Kautsky citerar *endast dessa två punkter* och drar följande slutsats:

”Hänvisningen till konstituerande församlingen förblev en död bokstav. I verkligheten kunde bönderna i de enskilda volosten göra vad de ville med jorden.” (S -17)

Här har vi prov på Kautskys ”kritik”! Här har vi ett ”vetenskapligt” arbete som allra mest liknar en förfalskning. De tyska läsarna inges uppfattningen att bolsjevikerna kapitulerat för bönderna i frågan om privatäganderätten till jorden! att bolsjevikerna tillät bönderna att ordnat (”i de enskilda volosten”) göra vad de ville!

I själva verket består det dekret som Kautsky citerar – det första dekret som utfärdades den 26 oktober 1917 (gamla stilen) – inte av 2 utan av 5 paragrafer, *plus* 8 paragrafer i en ”instruktion”, om vilken det uttryckligen sägs att den ”bör tjäna som handledning”.

I paragraf 3 av dekretet fastställs att godsens övergår ”till folket”, att ”en exakt förteckning över all den egendom som konfiskeras” ovillkorligen bör upprättas och egendomen skyddas ”på det strängaste revolutionära sätt”. Och i instruktionen heter det, att ”privatäganderätten till jorden avskaffas för alltid”, att ”jordlotter med högt utvecklad hushållning” ”*uppdelas inte*”, att ”alla levande och döda hushållsinventarier tillhörande den konfiskerade jorden övergår utan ersättning att uteslutande brukas av staten eller byalaget, beroende av deras storlek och betydelse”, att all jord övergår ”till hela folkets jordfond”.

Vidare: samtidigt med konstituerande församlingens upplösning (den 5 januari 1918) antog 3:e sovjetkongressen Deklaration om det arbetande och utsugna folkets *rättigheter*, som nu ingår i sovjetrepublikens grundlag. I paragraf II, I heter det där, att ”privatäganderätten till jorden avskaffas” och att ”mönstergodsens och mönsterlantbruksföretagen förklaras för nationalegendom”.

Hänvisningen till konstituerande församlingen har alltså *inte* förblivit en död bokstav, eftersom en annan allmän folkrepresentation, som i böndernas ögon åtnjuter ojämförligt högre auktoritet, tog sig an agrarfrågans lösning.

Vidare: den 6 (19) februari 1918 offentliggjordes lagen om jordens socialisering, som ännu en gång bekräftar avskaffandet av all privatäganderätt till jorden och ställer jorden och *samtliga privata* inventarier till sovjetmyndigheternas förfogande *under den federativa sovjetmaktens kontroll*; bland de uppgifter rörande jorden som dessa myndigheter måste lösa nämner lagen

”utveckling av den kollektiva jordbruksformen såsom varande fördelaktigare vad beträffar sparande av arbete och produkter, på det individuella jordbrukets bekostnad i syfte att genomföra övergången till socialistiskt jordbruk” (11, e).

Denna lag inför *utjämning* jordinnehav och ger därmed följande svar på den grundläggande frågan om ”vem som är berättigad att bruka jorden”:

(Paragraf 20) ”Enskilda jordområden kan inom Ryska federativa sovjetrepublikens gränser brukas för samhälleliga eller privata behov A) För kultur- och bildningsändamål av: (1) staten, representerad av sovjetmaktens organ (för federationen, områdena, guvernementen, ujezdena, volosten och byarna); (2) samhälleliga organisationer under kontroll och med tillstånd av den lokala sovjetmakten). B) För jordbruksändamål av: (3) jordbrukskommuner; (4) jordbrukskooperativ; (5) byalag; (6) enskilda familjer och personer ...”

* Volost och ujezd — dåtida förvaltningsområden i Ryssland. Guvernementen delades i ujezder och ujezdena i volost. – *Red*

Läsarna ser att Kautsky fullständigt förvrängt saken och för de tyska läsarna framställt den ryska proletära statens agrarpolitik och agrarlagstiftning på ett absolut oriktigt sätt.

Kautsky har visat sig inte ens kunna ställa de teoretiskt viktiga, grundläggande frågorna!

Dessa frågor är följande:

(1) Utjämnande jordinnehav och

(2) jordens nationalisering – förhållandet mellan dessa båda åtgärder och socialismen i allmänhet samt mellan dem och övergången från kapitalism till kommunism i synnerhet.

(3) Gemensam brukning av jorden som övergång från det splittrade småbruket till kollektivt storbruk: motsvarar denna frågas behandling i sovjetlagstiftningen socialismens krav?

Beträffande den första frågan måste man framför allt fastställa följande två grundläggande fakta: (a) bolsjevikerna hänvisade redan vid sin analys av erfarenheterna från år 1905 (jag refererar t ex till mitt arbete om agrarfrågan i den första ryska revolutionen^{*}) till den demokratiskt progressiva, demokratiskt revolutionära betydelsen av parollen om utjämnande jordinnehav, och 1917, före Oktoberrevolutionen, talade de också fullt bestämt härom; (b) vid genomförandet av lagen om jordens socialisering – en lag där det utjämnande jordinnehavet är dess ”anda” – förklarade bolsjevikerna med största exakthet och bestämdhet: denna idé är inte vår, vi instämmer inte i denna paroll, men vi anser det vara vår plikt att genomföra den emedan böndernas överväldigande flertal kräver detta. Och de idéer och krav som de arbetandes flertal ställer måste övervinnas av dem själva: sådana krav kan man varken ”upphäva” eller ”hoppa över”. Vi bolsjevik kommer att hjälpa bönderna att övervinna de småborgerliga parollerna, att så snabbt och lätt som möjligt övergå från dem till socialistiska paroller.

En marxistisk teoretiker som ville stödja arbetarrevolutionen med sin vetenskapliga analys borde besvara följande frågor: 1) Är det riktigt att iden om ett utjämnande jordinnehav har en demokratiskt revolutionär betydelse, betydelsen att den borgerligt demokratiska revolutionen fullbordas? 2) Handlade bolsjevikerna riktigt när de med sina röster bidrog till att den småborgerliga lagen om utjämnande jordinnehav antogs (och på det lojalaste sätt tillämpade den)?

Kautsky har inte ens förmått *uppfatta* vad som teoretiskt är frågans kärna!

Kautsky kommer aldrig att lyckas vederlägga att iden om det utjämnande jordinnehavet har en progressiv och revolutionär betydelse i den borgerligt demokratiska omvälvningen. Längre kan denna omvälvning inte gå. När den nått sin gräns avslöjar den *så mycket klarare, snabbare och lättare* för massorna, hur *otillräckliga* de borgerligt demokratiska lösningarna är, hur nödvändigt det är att spränga deras ram och gå över till *socialismen*.

Bönderna, som har störtat tsarismen och godsägarna, drömmer om utjämningen, och det finns ingen kraft som skulle kunna hindra dem när de befriat sig från både godsägarna och den borgerligt parlamentariska, republikanska staten. Proletärerna säger bönderna: vi skall hjälpa er att nå ända fram till den ”idealiska” kapitalismen, ty det utjämnande jordinnehavet är småproducentens idealisering av kapitalismen. Samtidigt skall vi visa er dess otillräcklighet och nödvändigheten av att gå över till kollektivt jordbruk.

Det vore intressant att se hur Kautsky skulle försöka vederlägga riktigheten av en *sådan* ledning av böndernas kamp från proletariatets sida!

^{*} Här åsyftas Lenins arbete Socialdemokratins agrarprogram i den första ryska revolutionen 1905-07. – *Red*

Kautsky föredrog emellertid att undvika frågan ...

Kautsky har vidare direkt bedragit de tyska läsarna, förtigit för dem, att sovjetmakten i *jordlagen* gav *direkt* företräde åt kommunerna och sambruken och ställde dem i främsta rummet.

Tillsammans med bönderna fram till den borgerligt demokratiska revolutionens fullbordande – tillsammans med fattigbönderna, med den proletära och halvproletära delen av bönderna, framåt till den socialistiska revolutionen! Detta var bolsjevikernas politik, och detta var den enda marxistiska politiken.

Men Kautsky trasslar in sig och är ur stånd att formulera en enda fråga! Å ena sidan *vågar* han *inte* säga, att proletärerna borde ha tagit avstånd från bönderna i frågan om utjämning jordinnehav, ty han förstår hur absurt ett sådant avståndstagande skulle vara (och dessutom försvarade ju Kautsky år 1905, då han ännu inte var renegat, klart och direkt arbetarnas förbund med bönderna som en förutsättning för revolutionens seger). Å andra sidan citerar Kautsky med gillande mensjeviken Maslovs liberala plattheter när den sistnämnde ”bevisar” den småborgerliga jämlikhetens utopiska och reaktionära karaktär *från socialismens synpunkt* men förtiger den progressiva och revolutionära betydelse som småbourgeoisins kamp för jämlikhet, för utjämning *har från den borgerligt demokratiska revolutionens synpunkt*.

Förvirringen hos Kautsky är gränslös: observera att Kautsky (1918) *insisterar* på den ryska revolutionens *borgerliga* karaktär. Kautskys krav är (1918) : överskrid inte dess ram! Och samme Kautsky ser ”något av *socialismen*” (för den *borgerliga* revolutionen) i den *småborgerliga* reformen att överlämna små jordparceller åt *fattigbönderna* (dvs ett steg i riktning till utjämning) !!

Begripe det, den som kan!

Kautsky röjer till på köpet en kalkborgerlig oförmåga att räkna med ett bestämt partis verkliga politik. Han citerar mensjeviken Maslovs *fraser* men *vill inte* se mensjevikpartiets *verkliga* politik 1917, då det i ”koalition” med godsägarna och kadeterna i praktiken försvarade en *liberal agrarreform och överenskommelse med godsägarna* (bevis: häktningarna av jordkommittémedlemmarna och Semjon Maslovs lagförslag).

Kautsky har inte observerat, att Pjotr Maslovs fraser om den småborgerliga jämlikhetens reaktionära och utopiska karaktär i själva verket är en täckmantel för mensjevikernas politik, som går ut på en *överenskommelse* mellan bönderna och godsägarna (dvs på att bönderna blir lurade av godsägarna) i stället för att bönderna på ett *revolutionärt sätt* skulle störta godsägarna.

En skön ”marxist”, denne Kautsky!

Det var just bolsjevikerna som strikt beaktade skillnaden mellan den borgerligt demokratiska och den socialistiska revolutionen: genom att slutföra den förra öppnade de dörren för övergången till den senare. Detta är den enda revolutionära och den enda marxistiska politiken.

Kautsky upprepar förgäves tandlösa liberala kvickheter: ”Ingenstades och aldrig har ännu småbönder gått över till kollektiv produktion på grund av teoretisk övertygelse.” (S 50)

Synnerligen snillrikt!

Ingenstades och aldrig har ännu ett stort lands småbönder stått under en proletär stats inflytande.

Ingenstädes och aldrig har ännu småbönderna varit inbegripna i öppen klasskamp mellan de fattiga och rika bönderna, ända till inbördeskrig mellan dem, *under sådana förhållanden*, att fattigbönderna erhållit propagandistiskt, politiskt, ekonomiskt och militärt stöd av en proletär statsmakt.

Ingenstädes och aldrig har ännu spekulanter och penningfurstar berikats så oerhört genom krig samtidigt som bondemassorna ruinerats.

Kautsky upprepar och idisslar ända till leda gamla fraser och vågar inte ens tänka på den proletära diktaturens nya uppgifter.

Men hur är det, bäste Kautsky, om bönderna *lider brist* på redskap för smådriften och den proletära staten *hjälper* dem att anskaffa maskiner för kollektiv brukning av jorden – är detta ”teoretisk övertygelse”?

Låt oss gå över till frågan om jordens nationalisering. Våra narodniker, bland dem alla vänstersocialistrevolutionärer, bestrider att den hos oss företagna åtgärden är en nationalisering av jorden. Teoretiskt har de orätt. I den mån vi stannar kvar inom varuproduktionens och kapitalismens ram, innebär upphävandet av privatäganderätten till jorden dess nationalisering. Ordet ”socialisering” uttrycker endast tendensen, önskan, förberedelsen för övergången till socialism.

Vilken ställning bör nu marxisterna inta till jordens nationalisering?

Inte här heller förmår Kautsky ens ställa frågan teoretiskt, eller – vad som är ännu värre – han kringgår den avsiktligt, fast det är bekant från den ryska litteraturen att Kautsky känner till de långvariga tvister som utkämpats bland de ryska marxisterna om jordens nationalisering, om municipalisering (storgodsens överlämnande till de lokala självförvaltningsorganen) eller uppdelning.

Ett direkt håll mot marxismen är Kautskys påstående, att storgodsens övergång till staten och deras utarrendering i små parceller åt jordfattiga bönder skulle innebära ”något av socialismen”. Vi har redan påvisat att detta inte alls är någon socialism. Men man måste tillfoga: det innebär inte ens en fullständigt genomförd *borgerligt demokratisk* revolution. Kautsky har haft den stora oturen, att han förlitade sig på mensjevikerna. Följden blev märkvärdig: Kautsky, som försvarar vår revolutions borgerliga karaktär och anklagar bolsjevikerna för att de vill förverkliga socialismen, föreslår samtidigt *själv* en liberal reform som han kallar socialistisk, men *utan att fullfölja denna reform* ända till ett fullständigt utrensande av alla medeltida kvarlevor ur de förhållanden som rör äganderätten till jorden! Resultatet blev att såväl Kautsky som hans mensjevikiska rådgivare försvarar den revolutionsskygga liberala bourgeoisin i stället för att försvara den konsekventa borgerligt demokratiska revolutionen.

I själva verket – varför skulle endast storgodsens och inte all jord förvandlas till statsegendom? Den liberala bourgeoisin uppnår genom det första största möjliga bibehållande av det gamla (dvs minsta möjliga konsekvens i revolutionen) och den lättaste möjligheten att återgå till det gamla. Den radikala bourgeoisin dvs den bourgeoisin som är beredd att slutföra den borgerliga revolutionen, ställer parollen om *jordens nationalisering*.

Kautsky som i en längesedan förfluten tid, nästan för 20 år sedan, skrev en glänsande marxistisk bok om agrarfrågan kan inte vara okunnig om Marx' påstående, att jordens nationalisering just utgör *bourgeoisins konsekventa* paroll. Kautsky kan inte vara okunnig om Marx' polemik mot Rodbertus och Marx' utomordentliga klarlägganden i Teorier om

mervärdet, där även den i borgerligt demokratisk mening revolutionära betydelsen av jordens nationalisering synnerligen åskådligt visas.

Mensjeviken Pjotr Maslov, som Kautsky så oturligt valt till sin rådgivare, bestred att de ryska bönderna skulle gå med på nationalisering av all jord (deras egen inberäknad). Till en viss grad kunde denna åsikt hänga samman med Maslovs ”originella” teori (som är ett eko av de borgerliga marxkritikerna), nämligen förnekandet av den absoluta jordrätten och erkännandet av ”lagen” (eller ”faktumet” som Maslov uttryckte sig) om ”jordens avtagande fruktbarhet”.

I verkligheten visade det sig redan under 1905 års revolution att den kolossala majoriteten av Rysslands bönder, såväl byalagsbönderna som de enskilda bönderna, är för nationalisering av all jord. Revolutionen 1917 har bekräftat och – efter maktens övergång till proletariatet – även förverkligat detta. Bolsjevikerna förblev marxismen trogna och försökte inte ”hoppa över” den borgerligt demokratiska revolutionen (vilket Kautsky beskyller oss för utan att ens ha skymten av bevis för detta). Bolsjevikerna hjälpte framför allt böndernas radikalaste, mest revolutionära borgerligt demokratiska ideologer, som står proletariatet närmast, nämligen vänstersocialistrevolutionärerna att genomföra det som i praktiken innebar jordens nationalisering. Sedan den 26 oktober 1917, dvs sedan den proletära, socialistiska revolutionens första dag, är privatäganderätten till jorden avskaffad i Ryssland.

Härmed skapades det från den kapitalistiska utvecklingens synpunkt mest fulländade fundamentet (vilket Kautsky inte kan förneka utan att bryta med Marx), och samtidigt skapades också det *smidigaste* agrarsystemet för övergången till socialism. Från borgerligt demokratisk synpunkt är detta *maximum* av det som de, revolutionära bönderna i Ryssland kan uppnå: från denna synpunkt sett *kan det inte finnas* någonting mera ”idealiskt”, någonting ”radikalare” än jordens nationalisering och lika jordinnehav. Just bolsjevikerna och endast bolsjevikerna har – endast tack vare den *proletära* revolutionens seger – hjälpt bönderna att verkligen slutföra den borgerligt demokratiska revolutionen. Och endast genom att göra detta har de kunnat prestera det mesta möjliga för att underlätta och påskynda övergången till den socialistiska revolutionen.

Av detta kan man göra sig en föreställning om vilken otrolig röra Kautsky serverar läsarna när han beskyller bolsjevikerna för att inte förstå revolutionens borgerliga karaktär, medan han själv avlägsnat sig så långt från marxismen att han *förtiger* jordens nationalisering och framställer den (från borgerlig synpunkt) minst revolutionära, liberala agrarreformen som ”något av socialismen”!

Vi har nu kommit fram till den tredje av de tidigare ställda frågorna, nämligen i vilken utsträckning den proletära diktaturen i Ryssland räknat med nödvändigheten att gå över till gemensam brukning av jorden. Kautsky begår här återigen någonting som mycket starkt påminner om förfalskning: han citerar endast en bolsjeviks ”teser” om uppgiften att gå över till kollektivt jordbruk! Efter att ha citerat en av dessa teser utbrister vår ”teoretiker” segervisst:

”Genom att en uppgift förklarats vara en uppgift har den tyvärr ännu inte blivit löst. Det kollektiva jordbruket är tillsvidare dömt att stanna på papperet i Ryssland. Ingenstädes och aldrig har ännu småbönder gått över till kollektiv produktion på grund av teoretisk övertygelse.” (S 50)

Ingenstädes och aldrig har det ännu förekommit ett sådant litterärt skoj som det Kautsky här nedlåter sig till. Han citerar ”teser” men förtiger sovjetmaktens *lag*. Han talar om ”teoretisk övertygelse” men förtiger att det finns en proletär statsmakt, som har både fabriker och varorna i sin hand! Allt vad marxisten Kautsky skrev 1899 i Agrarfrågan om de medel den proletära staten förfogar över när det gäller att så småningom föra småbönderna till socialismen har renegaten Kautsky glömt 1918.

Naturligtvis är några hundra av staten stödda jordbrukskommuner och sovjetjordbruk (dvs storbruk som för statens räkning drivs av arbetarföreningar) ännu inte så värst mycket. Men kan man kalla Kautskys kringgående av detta faktum för ”kritik”?

Jordens nationalisering, som genomförts av den proletära diktaturen i Ryssland, har i högsta grad tryggt den borgerligt demokratiska revolutionens slutförande – t o m i det fall, att kontrarevolutionens seger skulle föranleda en tillbakagång från nationalisering till uppdelning (detta fall behandlar jag speciellt i min broschyr om marxisternas agrarprogram i revolutionen 1905). Dessutom har jordens nationalisering gett den proletära staten de största möjligheterna att gå över till socialism inom jordbruket.

Sammanfattningsvis: Kautsky har vad teorin beträffar serverat oss en otrolig röra som innebär en fullständig avsägelse av marxismen, och vad praktiken beträffar har han presterat en lakejtjänst åt bourgeoisin och dess reformism. Verkligen en snygg kritik!

* *
*

Den ”ekonomiska analysen” av industrin inleder Kautsky med följande storslagna resonemang:

I Ryssland finns det en kapitalistisk storindustri. Kan man inte bygga upp en socialistisk produktion på denna grundval? ”Man skulle kunna tro det, ifall socialismen bestod i att arbetarna vid de enskilda fabrikerna och gruvorna tillägnade sig dem för att driva dem var för sig.” (S 52) ”Just när jag idag, den 5 augusti, skriver dessa rader”, tillägger Kautsky, ”meddelas från Moskva ett tal av Lenin den 2 augusti där han skulle ha sagt: ‘Arbetarna håller fabrikerna stadigt i sina händer och bönderna kommer inte att lämna tillbaka jorden till godsägarna.’ * Parollen ‘Fabriken åt arbetarna, jorden åt bönderna’ har hittills inte varit ett socialdemokratiskt utan ett anarkosyndikalistiskt krav.” (s 52f)

Vi har citerat detta resonemang i dess helhet för att de ryska arbetarna som tidigare respekterade Kautsky – och det med rätta – själva skall se de metoder denne överlöpore till bourgeoisin använder.

Man tänke sig bara: den 5 augusti, då en mängd dekret om fabrikernas nationalisering redan hade antagits i Ryssland – varvid arbetarna inte ”tillägnat sig” en enda fabrik, utan alla hade överlämnats i republikens ägo – den 5 augusti inger Kautsky, på basis av en uppenbart förfalskad tolkning av en sats ur mitt tal, de tyska läsarna uppfattningen att fabrikerna i Ryssland överlämnas till enskilda arbetargrupper! Och därefter idisslar Kautsky på tiotals och åter tiotals rader tesen att fabrikerna inte får överlämnas var för sig åt arbetargrupper!

Det är inte kritik utan en metod som passar en borgarlakej som lejts av kapitalisterna för att smäda arbetarrevolutionen.

Fabrikerna måste överlämnas till staten, kommunen eller konsumtionsföreningarna, skriver Kautsky om och om igen och tillägger slutligen:

”Denna väg har man nu också försökt slå in på i Ryssland.” Nu!! Vad skall det betyda? I augusti? Kunde inte Kautsky av Stein, Axelrod eller andra av den ryska bourgeoisins vänner ha beställt en översättning av åtminstone ett dekret om fabrikerna?

”Hur långt man kommit kan vi ännu inte veta. Denna sida av sovjetrepubliken är i varje fall av största intresse för oss, men den är tyvärr ännu fullständigt hölj i dunkel. Visserligen råder det

---

* Här åsyftas Lenins tal vid ett möte i Butyrkastadsdelen i Moskva den 2 augusti 1918. – *Red*

ingen brist på dekret [därför ignorerar Kautsky deras innehåll eller förtiger det för sina läsare!] men väl på tillförlitliga meddelanden om dekretens verkan. En socialistisk produktion är omöjlig utan en omfattande, detaljerad, tillförlitlig och snabbt informerande statistik. En sådan har dock sovjetrepubliken hittills inte kunnat åstadkomma. Det som vi får veta om dess ekonomiska verksamhet är högst motsäggande och undandrar sig varje kontroll. Även detta är en verkan av diktaturen och demokratis undertryckande. Det finns ingen press- och yttrandefrihet ...” (s 53)

Så skrivs historia! Ur kapitalisternas och dutovanhängarnas ”fria” press skulle Kautsky alltså ha fått meddelanden om fabriker som övertas av arbetarna ... Denne över klasserna stående ”seriöse lärde” är verkligen storartad! Kautsky vill inte ens nämna ett enda av de otaliga fakta som vittnar om att fabriker överlämnas *endast* till republiken, att de förvaltas av ett organ av sovjetmakten som till övervägande del består av valda representanter för arbetarnas fackföreningar, nämligen högsta folkhushållningsrådet. Hårdnackat, med samma envishet som mannen i fodral, upprepar han samma sak: ge mig en fredlig demokrati, utan inbördeskrig, utan diktatur, med en bra statistik (sovjetrepubliken har inrättat en statistisk institution och samlat Rysslands alla bästa statistiska krafter, men en idealisk statistik kan vi naturligtvis inte få så snart). Kort sagt: en revolution utan revolution, utan förbittrad kamp, utan våld – det är vad Kautsky kräver. Det är detsamma som att kräva strejker utan stormande lidelser bland arbetare och arbetsköpare. Försök skilja en sådan ”socialist” från en liberal dussinbyråkrat!

Med stöd av sådant ”faktamaterial”, dvs med avsiktligt kringgående av otaliga fakta som han endast hyser det djupaste förakt för, drar Kautsky följande ”slutsats”:

”Det är tvivelaktigt om det ryska proletariet nått mera ifråga om verkligt praktiska resultat – inte ifråga om dekret – genom sovjetrepubliken än det skulle ha gjort genom konstituerande församlingen, där liksom i sovjeterna socialisterna, ehuru av en annan schattering, övervägde.” (S 58)

En pärla, inte sant? Detta uttalande råder vi Kautskys beundrare att sprida i så stor omfattning som möjligt bland de ryska arbetarna, ty ett bättre material för att mäta djupet av hans politiska fall hade Kautsky inte kunnat tillhandahålla. Kerenskij var också ”socialist”, kamrater arbetare, blott av en annan ”schattering”! Historikern Kautsky är tillfreds med den beteckning, den titel, som högersocialistrevolutionärerna och mensjevikerna ”tillägnat” sig. De fakta som visar att mensjevikerna och högersocialistrevolutionärerna under kerenskij tiden stödde bourgeoisins imperialistiska politik och marodörverksamhet vill historikern Kautsky inte höra talas om. Han förtiger blygsamt, att majoriteten i konstituerande församlingen bestod just av dessa det imperialistiska krigets och den borgerliga diktaturens hjältar. Och detta kallas ”ekonomisk analys”!

Som avslutning ännu ett exempel på denna ”ekonomiska analys”:

”Efter nio månader har sovjetrepubliken i stället för att sprida allmänt välstånd sett sig tvungen att förklara varför det råder ett allmänt nödtillstånd.” (S 41)

Kadeterna har vant oss vid sådana resonemang. Borgarlakejerna i Ryssland resonerar alla så här: ge oss allmänt välstånd om nio månader – efter ett fyraårigt förhärjande krig, medan utländskt kapital på allt sätt stöder bourgeoisins sabotage och uppror i Ryssland. *I verkligheten* finns det inte längre någon skillnad, inte skymten av en skillnad mellan Kautsky och en kontrarevolutionär borgare. Hans honungssöta ord bakom ”socialismens” mask upprepar blott detsamma som Kornilovs, Dutovs och Krasnovs anhängare i Ryssland säger i grov form, utan omsvep och utan försköning.

* *
*

De föregående raderna skrevs den 9 november 1918. Natten mellan den 9 och 10 november meddelades från Tyskland om den segerrika revolutionens början först i Kiel och andra nordliga städer och hamnstäder, där makten övergått till arbetar- och soldatdeputeraderåd, och sedan i Berlin, där makten också övergått till ett råd.

Den sammanfattning som återstod för mig att skriva till broschyren om Kautsky och den proletära revolutionen blir därigenom överflödig.

Den 10 november 1918

N Lenin

Bilaga I. Teser om konstituerande församlingen

[ej med här, publicerad som separat text: [Tesar om konstituerande församlingen](#), MF anm]

Bilaga II. Vanderveldes nya bok om staten

Vanderveldes bok Socialismen kontra staten (Paris, 1918) fick jag tillfälle att stifta bekantskap med först efter det att jag hade läst Kautskys bok. Osökt tränger sig en jämförelse mellan dessa båda böcker på. Kautsky är Andra internationalens (1889-1914) ideologiske ledare, Vandervelde är som ordförande i Internationella socialistiska byrån dess formelle representant. Båda representerar Andra internationalens fullständiga bankrutt, båda döljer ”skickligt”, med erfarna journalisters hela fyndighet och med marxistiskt klingande fraser denna bankrutt, sitt eget sammanbrott och sin övergång på bourgeoisins sida. Den ene visar oss särskilt åskådligt det typiska i den tyska opportunisten, som är tungfotad, teoretiserande och grovt förfalskar marxismen genom att operera bort allt som är oacceptabelt för bourgeoisin. Den andre är typisk för den romanska – i viss mån kan man säga västeuropeiska (i betydelsen väster om Tyskland) – varianten av den dominerande opportunisten, som är smidigare, mindre tungfotad och mera raffinerat förfalskar marxismen med samma huvudmetod.

Båda förvanskar i grund såväl Marx’ statsteori som hans teori om proletariatets diktatur, varvid Vandervelde mera uppehåller sig vid den första frågan och Kautsky vid den andra. Båda suddar ut det ytterst intima och oupplösliga sambandet mellan dessa frågor. Båda är i ord revolutionärer och marxister men i handling renegater, som inriktar alla sina ansträngningar på att *söka komma ifrån* revolutionen. Hos båda finner man inte ens ett spår av det som helt genomsyrar Marx’ och Engels’ alla verk, av det som skiljer socialismen i handling från de borgerliga karikatyrerna av den, nämligen ett klarläggande av revolutionens uppgifter *till skillnad* från reformens uppgifter, ett klarläggande av den revolutionära taktiken till skillnad från den reformistiska, ett klarläggande av proletariatets roll vid *tillintetgörandet* av löneslaveriets system eller ordning till skillnad från den roll ”stor”-makternas proletariat spelar, när bourgeoisin delar med sig åt proletariatet en bråkdel av sin imperialistiska superprofit och sitt imperialistiska extrabyte.

Vi skall anföra några av Vanderveldes viktigaste resonemang som bekräftar denna bedömning.

Liksom Kautsky citerar Vandervelde mycket ivrigt Marx och Engels. Och liksom Kautsky citerar han från Marx och Engels allt möjligt *utom* det som är absolut oacceptabelt för bourgeoisin, det som skiljer revolutionären från reformisten. Om proletariatets erövring av den politiska makten – hur mycket som helst, ty detta har redan av praktiken införts inom rent parlamentarisk ram. Men att Marx och Engels efter Pariskommunens erfarenheter fann det nödvändigt att komplettera det delvis föråldrade Kommunistiska manifestet med klargörandet

av den sanningen, att arbetarklassen inte helt enkelt kan sätta sig i besittning av det färdiga statsmaskineriet, att den måste *krossa* det – om detta *inte ett enda ord!* Såväl Vandervelde som Kautsky kringgår liksom genom överenskommelse med fullständig tystnad just det allra väsentligaste av den proletära revolutionens *erfarenheter*, just det som skiljer proletariatets revolution från borgerliga reformer.

Liksom Kautsky talar Vandervelde om proletariatets diktatur för att söka komma ifrån den. Kautsky gjorde detta genom grova förfalskningar. Vandervelde gör detsamma mera raffinerat. I det hithörande fjärde avsnittet, om ”proletariatets erövring av den politiska makten”, ägnar han underavdelning ”b” åt frågan om ”proletariatets kollektiva diktatur”, ”citerar” Marx och Engels (jag upprepar: han utelämnar just det, som gäller det allra viktigaste, *krossandet* av det gamla, borgerligt demokratiska statsmaskineriet) och drar följande slutsats:

”Inom socialistiska kretsar föreställer man sig vanligen den sociala revolutionen så här: en ny kommun, denna gång en segerrik, och inte bara på ett ställe utan i den kapitalistiska världens viktigaste centra.

En hypotes, men en hypotes som inte innehåller någonting osannolikt i en tid, då det redan uppenbarar sig att efterkrigsperioden i många länder kommer att medföra exempellösa klassmotsättningar och sociala konvulsioner.

Men om Pariskommunens misslyckande – för att inte tala om den ryska revolutionens svårigheter – bevisar någonting, så är det just omöjligheten att göra slut på det kapitalistiska systemet så länge proletariatet inte tillräckligt förbereder sig att utnyttja den makt som genom omständigheterna skulle kunna falla i dess händer.” (S 73)

Och inte ett ord mera om sakens kärna!

Detta är alltså Andra internationalens ledare och representanter! År 1912 undertecknar de Baselmanifestet, där det direkt talas om sambandet mellan just det krig som bröt ut 1914 och den proletära revolutionen, där de rent av *hotar* med revolution. Men när kriget kom och en revolutionär situation uppstod, söker dessa herrar Kautsky och Vandervelde komma ifrån revolutionen. En revolution av Pariskommunens typ skulle endast vara en icke osannolik hypotes! Detta motsvarar fullständigt Kautskys resonemang om den roll sovjeterna möjligen kommer att spela i Europa.

Men just så resonerar ju varje bildad *liberal*, som nu otvivelaktigt medger att en ny kommun ”inte är osannolik”, att sovjeterna kommer att spela en stor roll osv. Den proletära revolutionären skiljer sig från liberalen genom att han som teoretiker analyserar just kommunens och sovjeternas nya statliga betydelse. Vandervelde *förtiger* allt som Marx och Engels utförligt framlägger i detta ämne när de analyserar Pariskommunens erfarenheter.

Som praktiker, som politiker, måste marxisten klagöra, att endast förrädare mot socialismen nu skulle kunna undandra sig uppgiften att klagöra nödvändigheten av den proletära revolutionen (av kommunens typ, av sovjeternas typ eller kanske något slags annan, tredje typ), att klarlägga nödvändigheten att förbereda sig till den, att propagera den bland massorna, att vederlägga de kälkborgerliga fördomarna mot revolutionen osv.

Varken Kautsky eller Vandervelde gör något sådant, och det just därför att de själva är förrädare mot socialismen, vilka vill upprätthålla sitt anseende som socialister och marxister bland arbetarna.

Ta frågans teoretiska sida.

Även i en demokratisk republik är staten endast ett maskineri för den ena klassens undertryckande av den andra. Kautsky känner till denna sanning, erkänner den, omfattar den, men –

han kringgår just den mest grundläggande frågan: vilken klass måste proletariatet undertrycka när det upprättat den proletära staten, varför och med vilka medel måste det göra detta?

Vandervelde känner till, erkänner, omfattar och citerar denna marxismens grundsats (s 72 i hans bok), men – inte det minsta ord om den (för herrar kapitalister) ”obehagliga” frågan om *undertryckandet av utsugarnas motstånd!!*

Vandervelde har liksom Kautsky helt kringgått denna ”obehagliga” fråga. Det är just därför de är renegater.

Vandervelde är liksom Kautsky en stor mästare i att byta ut dialektiken mot eklekticism. Å ena sidan kan man inte förneka, å andra sidan måste man medge. Å ena sidan kan man med staten förstå ”en nations samlade helhet” (se Littrés lexikon – ett höglärt verk, det måste man säga – s 87 i Vanderveldes bok), å andra sidan kan man med staten förstå ”regeringen” (samma sida). Denna lärda banalitet anförs gillande av Vandervelde *vid sidan av* citat från Marx.

I marxistisk mening skiljer sig ordet ”stat” från den vanliga, skriver Vandervelde. På grund härav kan ”missförstånd” uppstå. ”För Marx och Engels är staten inte stat i vidare mening, inte staten som organ för ledningen, som representant för samhällets allmänna intressen. Det är staten som maktorgan, staten som auktoritetsorgan, staten som det verktyg, varmed en klass härskar över ert annan.” (S 75f i Vanderveldes bok)

Om statens avskaffande talar Marx och Engels endast i den andra betydelsen. ”Alltför absolut hållna påståenden kan löpa risken att bli oriktiga. Mellan kapitalisternas stat, som uteslutande är grundad på den ena klassens herravälde, och den proletära staten, vars mål är att avlägsna klasserna, finns många övergångsstadier.” (s 156)

Här har vi Vanderveldes ”maner”, som endast obetydligt skiljer sig från Kautskys och i det väsentliga är identiskt med det. Dialektiken förnekar absoluta sanningar. Den klargör hur motsatserna avlöser varandra och vilken betydelse kriserna har i historien. Eklektikern vill inte ha ”alltför absoluta” påståenden för att kunna skjuta in sin kalkborgerliga, brackiga önskan att ersätta revolutionen med ”*övergångsstadier*”.

Att övergångsstadiet mellan den stat, som är organ för kapitalistklassens herravälde, och den stat, som är organ för proletariatets herravälde, utgörs just av *revolutionen*, vilken består i att bourgeoisin *störtas* och *dess* statsmaskineri *krossas*, slås sönder – det tiger herrar Kautsky och Vandervelde om.

Att bourgeoisins diktatur måste avlösas av en klass’, av proletariatets diktatur, att efter *revolutionens* ”övergångsstadier” kommer att följa ”övergångsstadierna” då den proletära staten gradvis dör bort, det döljer herrar Kautsky och Vandervelde.

Just i detta består deras politiska renegatgärning.

Just i detta består, teoretiskt och filosofiskt, dialektikens ersättande med eklekticism och sofisteri. Dialektiken är konkret och revolutionär, den skiljer mellan ”övergången” från den ena klassens diktatur till den andra klassens diktatur och den demokratiska proletära statens ”övergång” till icke-stat (”statens bortdöende”). Herrar Kautskys och Vanderveldes eklekticism och sofisteri suddar i bourgeoisins intresse ut allt det konkreta och påtagliga i klasskampen och smugglar in det allmänna begreppet ”övergång”, varmed man kan dölja (och varmed nio tiondelar av vår epoks officiella *socialdemokrater döljer*) förnekande av revolutionen!

Vandervelde är som eklektiker och sofist skickligare, mera raffinerad än Kautsky, ty med hjälp av *frasen* ”övergång från sta- ten i trängre mening till staten i vidare mening” kan man kringgå revolutionens alla frågor, vilka de än må vara, kringgå hela skillnaden mellan revolution och reform, t o m skillnaden mellan en marxist och en liberal. Vilken europeiskt bildad borgare kommer väl på tanken att ”i allmänhet” förneka ”övergångsstadierna” i en sådan ”allmän” mening?

”Jag är överens med Guesde om”, skriver Vandervelde, ”att det är omöjligt att socialisera produktions- och omsättningsmedlen utan att först uppfylla följande två villkor:

1. Den nuvarande staten, som är organ för den ena klassens herravälde över den andra, omvandlas genom proletariats erövring av den politiska makten till vad Menger kallar arbetets folkstat.
2. Staten som auktoritetsorgan skiljs från staten som organ för ledning eller – för att använda ett uttryck av Saint-Simon – styrelsen av människorna skiljs från förvaltningen av tingen.” (S 89)

Detta kursiverar Vandervelde för att särskilt betona dessa satsers betydelse. Men detta är ju rena rama eklektiska smörjan, en fullständig brytning med marxismen! ”Arbetets folkstat” är ju endast en upprepning av den gamla ”fria folkstaten”, som de tyska socialdemokraterna stoltserade med på 1870-talet och som Engels stämplade som en meningslöshet. Uttrycket ”arbetets folkstat” är en fras, värdig den småborgerliga demokraten (i stil med vår vänstersocialistrevolutionär) – en fras som ersätter klassbegreppen med *utom klasserna stående* begrepp. Vandervelde ställer *proletariats* (en *klass*) erövring av statsmakten vid sidan av ”folk”-staten, utan att märka att resultatet blir nonsens. Hos Kautsky med hans ”rena demokrati” blir resultatet samma röra, samma antirevolutionära, källborgerliga ignorering av klassrevolutionens, den proletära klassdiktaturens, (den proletära) klasstatens uppgifter.

Vidare. Styrelsen av människorna försvinner och ger plats åt förvaltningen av tingen först när varje stat dött bort. Med denna relativt avlägsna framtid belamrar och undanskymmer Vandervelde *morgondagens* uppgift: att *störta* bourgeoisin.

Ett sådant tillvägagångssätt är återigen liktydigt med kryperi för den liberala bourgeoisin. Liberalen är beredd att tala om det som kommer att hända när människor inte behöver styras. Varför inte syssla med så harmlösa drömmier? Men hur proletariatet skall undertrycka bourgeoisins motstånd mot dess expropriation – det tiger man om. Bourgeoisins klassintresse kräver detta.

”Socialismen kontra staten.” Detta är Vanderveldes bugning för proletariatet. Det är inte svårt att bocka sig, varje ”demokratisk” politiker förstår att bocka sig för sina väljare. Men ”bucningen” maskerar ett antirevolutionärt, antiproletärt innehåll.

Vandervelde berättar utförligt efter Ostrogorski om hur mycket bedrägeri, våld, falskhet, lögn, hyckleri och förtryck av de fattiga som döljs under den moderna borgerliga demokratins civiliserade, släta, välputsade yta. Men Vandervelde drar ingen slutsats av detta. Han märker inte att den borgerliga demokratin undertrycker den arbetande och utsugna massan, *medan den proletära demokratin* måste komma att *undertrycka bourgeoisin*. Kautsky och Vandervelde är blinda för detta. Bourgeoisins klassintresse, i vars spår dessa småborgerliga förrädare mot marxismen följer, *kräver* att denna fråga kringgås och förtigs eller kräver att behovet av ett sådant undertryckande direkt förnekas.

Småborgerlig eklekticism mot marxismen, sofistikeri mot dialektiken, källborgerlig reformism mot den proletära revolutionen – det skulle bättre ha passat som titel på Vanderveldes bok.

Skrivet i oktober – senast den 10 november 1918

Bilaga II: skriven efter den 10 november 1918

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 37, s 235-331, 332-338

Publicerat i bokform av förlaget Kommunist, Moskva 1918